

అరటివార.

వారము దీయట ముద్రాపత్రము యరటిచెట్టును కాదు... పండక భార్యను కొట్టివేయవలెను.

అరటి చెట్టును గొట్టి పిమ్మట దానిని నిలుపున నాలుగు భాగాలుగా తీర్చి ఊచున దీసివేయవలెను.

వైద్యుల వార ముతకగ నుండును. ఇది యాభిరుచును.

మధ్యదీపుల వార మధ్యరకముగ నుండును. వైదాని కంటే దీని కెక్కువధర వచ్చును.

చివర దీపుల వారముగా ఊచ నంటియుండు దీపుల వార మిక్కిలి ప్రళిప్తమైనది.

ఇట్లు విడదీయబడిన దీపులను యంత్రములలో బెట్టి నెక్కుటవలన దీపులు వలిగి అందలి గంభీరతను నోలగి పోవును.

నీడగా నుండుచోట వెన్నెలన ప్రేక్షించుట వానిని వారమువేసి యారనీయ వలెను.

వారము దీసివేయట చిన్న చిన్న కట్టలుగ గట్టి కొలను వేసి బాదవలెను.

వార కుభ్రము చేయబడిన తరువాత 3 లేక 4 అంగుళముల మందమున కట్టలుగట్టి వానిని బేళ్ళుగా కట్టవలెను.

స్వల్పములధను గలవారును చిన్న తోటలు గలవారును యింకొక క్రొత్తవిధమున వారము దీయవచ్చును.

వారము దీయబడిన వారమును మంచివారములు టన్ను 1 కి ధరలూరు 30-0-0 ల మొదలు 100-0-0 వరకు వ్యత్యాసముండును.

కొట్టివేసిన వెంటనే తీయబడిన వార ప్రళిప్తమై మంచిధరను దేచ్చును.

అరటివారలో వెట్టిగా పములండించు మొత్తముమీద నీపక్షిత్తు లాభకరమైనదే కాని నష్టకరమైనది కాదు.

అరటివారను ఉడకబెట్టుట చాలనుష్టిమైన పని. ఇది బాగుగా చేయటకు మిక్కిలి బాగ్రతకలిగి యుండవలెను.

వారముకొక్క పుమితిని బట్టియు రంగును బట్టియు ఉడక బెట్టబడు కాలమును నిర్ణయింప వలెను.

కృష్ణాజిల్లా ఏలూరుతాలూకా పెండులూరు గ్రామము నందు ఆధికారులు నెలకొల్పియుండిన పంచాయతీసందర్భము

ఏలూరుతాలూకా బోర్డువారి నెం 354 లు 9-2-18 తేదీ సమన్వయలలోని విషయములు లోగడతాలూకా బోర్డు ప్రసిద్ధింపబడినది

పోగొట్టుకొనబడెను నాగోధుమవన్నె బ్రంకును Camp-cot లో కూడిన బిచాణయున్న 4 వ తేదీ చెన్నపురికి

చంద్రశేఖర క్యాండిట్ కంపెనీ, నెల్లూరు. (1096) 1917-18 సంవత్సరమున మదరాసులో జరిగిన వస్తు ప్రదర్శనమునందును, నెం ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు, సి.వి. ఇ.

బెజవాడ మ్యునిసిపల్ కౌన్సిలువారి ప్రకటన. 1918-19 సం॥ పబ్లిక్ వర్క్స్ అసగా రోడ్లు, యిండ్లు ప్రయోగకాలుకలు మొదలైన మ్యునిసిపల్ పనులు కంట్రాక్టు

పోరల్ ఆయిల్ ప్రవృత్తులలో తయారుచేయబడిన మిగుల శ్రేష్టమైన తలనూనె నుమారు 25 సంవత్సరములగ ప్రసిద్ధిచెందియున్నది

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works, Ltd. 91, Upper Circular Road, CALCUTTA. Local Agents P. Rangiah Chetty & Sons, Madras.

చెన్న పురి శాసన సభ

నిన్నటి సమావేశము.

(నిన్నటి తరువాయి)

"8 బి- ల్యాండు రివిన్యూ సర్వే సెటిల్మెంటు రీసెటిల్మెంటు" అను బాపతు వ్యయమునుండి ఒకలక్ష రూ॥ల తీసివేసి, ఆలక్ష రూ॥లను, గ్రామరక్షణ నిర్వహణకు లోకలు బోర్డుల కీయనలెనని కె. రావు అయ్యంగారుగా రుపపాదించి కొంత తడవుపొందిరి.

టి. రంగాచారిగారు తీర్మానము సమరసిండుచు, తమ తీర్మానమును ఈ తీర్మానపు గ్రామమున చెప్పిరి. ఈరాజధానిలో 4 జిల్లాలును 8 తాలూకాలును రీసెటిల్మెంటు చేయబడవలసి యున్నది. 4-5 సం॥ములనుండి రీసెటిల్మెంటు అచ్చట జరుగ నేలేను. దక్షిణతాలూకలు, మధుర, మలబారు, రామన్నలందు 1912-13 సం॥ము నుండి రీసెటిల్మెంటులేనే లేదు. రీసెటిల్మెంటు అనగారైతులకుండి చుట్టొకట ఎక్కువ సొమ్మును తీసికొనుట. ఈమొత్తమును విద్యావిషయమున వినియోగించి, ఈవిషయమున కార్మికమునకు సహాయము చేయవచ్చును.

తీర్మానముపై కార్యదర్శిగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిన మీదట తీర్మాన ముపసంహరించు కొనబడెను.

"12 బి రిజిస్ట్రేషను. జిల్లావ్యయములు" అను శీర్షిక క్రింద చూపబడిన మొత్తమును 5000 రూ॥ లెక్కువచేసి ఉత్తరతాలూకలు జిల్లా కొక జిల్లా రిజిస్ట్రేషను కచ్చేరీ నేర్పబడి ఈ 5000 రూ॥లను, "45-సివిలు వర్క్సు" క్రిందనుండి తీసికొనవలెనని గొ॥ కుబ్జుగారు రెడ్డిగా రుపపాదించిరి.

ప్రభుత్వమువారి తరపున రాజగోపాలాచార్యులు గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ఈ విషయమై రిజిస్ట్రేషను ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారికి వ్రాసి కనుగొందు మనియు తీర్మానము సంగీకరించెదమనియు చెప్పి తీర్మానములో కడపటి భాగమును తీసివేయవలయునని కోరిరి. రెడ్డిగారు దీని సంగీకరింపిరి. తీర్మానము ప్రభుత్వమువారిచే సంగీకృత మయ్యెను.

"12 బి-రిజిస్ట్రేషను-జిల్లా చార్జీలు" క్రింద చూపబడిన (ప్రాచీన నరి సుబ్జిస్ట్రేషనులను) 21000 రూ॥ల మొత్తమును 27000 రూ॥లకు వృద్ధిచేసి, ప్రతి ప్రాచీన నరి సుబ్జిస్ట్రేషను జీతమును 30 రూ॥లకు నడువలెనని ఎక్కువయైన 6 వేల రూ॥లను, "46 బి-సివిలు వర్క్సు" క్రిందినుండి తీసికొనవలయునని కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగా రుపపాదించిరి. దీనిపై రాజగోపాలాచారిగారు ప్రత్యుత్తరము నొసగిన మీదట తీర్మాన ముపసంహరించుకొనబడెను.

"12 బి-రిజిస్ట్రేషను జిల్లా చార్జీలు" క్రింద (గుమాస్తాలు నలు రిజిస్ట్రేషనులపని చూచువప్పుడు వారికి) ఈయ బడు 7 రూ॥ల బత్తా కొఱుకును ఏర్పఱచబడిన 504 రూ॥లను 1080 రూ॥లకు వృద్ధిచేసి బత్తాను 15 రూ॥లు చేసి ఎక్కువయైన 576 రూ॥లను "45 బి-సివిలు వర్క్సు" క్రింద నేర్పబడువలెనని కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగా రుపపాదించగా, ప్రభుత్వమువారి తరపున రాజగోపాలాచారిగారు తీర్మానము సంగీకరించిరి.

కె. సదాశివభట్టుగారు స్పష్టము అడిగినను సదుత్తరము గూర్చి తా ముపపాదించ దలచిన తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి.

"19 ఎ. ఇ. లా, జిల్లము సివిలు సెక్షన్సు కోర్టుల"ను లెక్క క్రింద చూపబడిన సొమ్ముకు 40 వేలరూ॥లను చేర్చి అనంతపూర్ణజిల్లానును సెక్షన్సుకోర్టు నేర్పబడువలెననియు ఈ 40వేలను "45 సివిలువర్క్సు" నుండి తీసికొనవలయునని యు సహాశివభట్టుగా రుపపాదించి న్యాయ, రివిన్యూ ఇంజినియరు మున్నగు కాఫీలందు ప్రతిజిల్లాయును సర్వసంపూర్ణముగా నుండవలయునని చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారి తరపున గిల్లముగారు ప్రత్యుత్తరము నొసగుచు ఆర్థికవిషయ సభ్యుని అనుమతితో ప్రొత్తజిల్లాకోర్టుల నేర్పబడువలెననియు బడ్జెటులోనికి జరిగిన సొమ్మునిర్ణయింప బడుననియు చెప్పిరి. తీర్మాన సంగీకృత మయ్యెను.

"22 విద్యాశాఖ" క్రింద రాజయండి కళాశాలకు విద్యార్థి వసతిగృహమును, వ్యాయామ భూములను మున్నగు వానినేర్పఱచుటకు 1 లక్ష రూ॥లను బడ్జెటులో చూపవలెనని యు ఈలక్ష రూ॥లను "45 సివిలువర్క్సు"నుండి తీసికొనవలెననియు రామచంద్ర రావుగా రుపపాదించి రాజమహేంద్రవరములో విద్యార్థుల స్థితులనుగూర్చి వివరించిన వెనుక జె.

హెచ్. ప్రోసుగారు ప్రభుత్వమువారి తరపున ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ఆర్థిక సభ్యుడిందుల కంగీకరించినచో ఈ వ్యయము నేర్పబడుటకు తమ కర్తవ్యంతరము లేదని చెప్పిరి. తీర్మాన ముపసంహరించు కొనబడెను.

"22 విద్యాశాఖ" క్రింద నూతన ప్రాథమిక పాఠశాలలను లెక్కచేతు ఒకలక్ష రూ॥ ల నెక్కువగ నీయవలెనని యు, ఈలక్ష రూ॥లను 45 సివిలువర్క్సునుండి తీసికొనవలెననియు ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగా రుపపాదించుచు ఈ తీర్మానము దేశమునకుల అభివృద్ధికొఱుకు చేయబడినది గనుక ప్రాముఖ్యమైనది గాదని చెప్పిరి. జె హెచ్. ప్రోసుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు 1918-19 వ సం॥ బడ్జెటులో 5 1/2 లక్షల మొత్తము చూపబడి యున్నదనియు, తీర్మానము సంగీకరించినచో, వ్యయ మింకను వివరితమగుననియు చెప్పిరి. కృష్ణారావుగారు దీని వైసభ్యుల సమ్మతిని దీసికొనవలెనని కోరగా, సమ్యక్తులు తీసికొనబడిన పిమ్మట తీర్మాన మొడిపాయెను.

తిరునల్వేలి జిల్లాలో నిలబడిన అను గ్రామమున పాఠశాల మందిరమును గట్టించుటకు బిల్డింగు గ్రాంటులనుండి 2800 రూ॥ లీయవలెనని రామయ్యంగారు రుపపాదించగా జె. హెచ్. ప్రోసుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిన మీదట తీర్మానముపై నిర్బంధము చేయవలెనని.

"22 విద్యాశాఖ"ను గూర్చిన లెక్కయందు రాత్రి పాఠశాలల స్థాపించుట కొఱుకు నిర్ణయింపబడిన 5 వేల రూ॥లను 6000 రూ॥లకు వృద్ధిచేసి, ఈ వెయ్యి రూ॥ల వృద్ధిని, "32 బి మిస్సెలేనియస్-గవర్నరు గారి విరాళములు చిన్నదానముల" క్రింద చూపబడిన 15 వేల రూ॥ల నుండి తీసికొనవలయునని గొ॥ టి. రంగాచారిగా రుపపాదించి రాత్రి పాఠశాల లభ్యుపయోగకరములని యిప్పుడేవృద్ధుల ప్రజలుగ్రహించుచున్నారనియు, చెన్నపురి యందును జార్జిటౌను, తిరునల్వేలి, నుంగంబాకం, పరకువాకం మున్నగు స్థానములందు రాత్రి పాఠశాలలు పని చేయుచున్నవనియు, ఇతర పురములందును విశేషముగా రాత్రి పాఠశాలలు గలవనియు వానికి ధన సహాయముచేసి అవి పూనుకొనిన కార్యమునకు ప్రోత్సహనములను ననియు చెప్పిరి. జె. హెచ్. ప్రోసుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ఈవిషయమునుగూర్చి ఆర్థికసభ్యునికి తెలిపి పనికి ధనసహాయము సధికము చేయ వీలగునెమో కనుగొనవలయునని చెప్పగా, ఆర్థిక సభ్యులగు కార్యదర్శిగారు రాత్రిపాఠశాలలకు ధనసహాయమును వృద్ధిచేసెదమని నెలవిచ్చినమీదట తీర్మాన ముపసంహరించు కొనబడెను.

"22 ఎఫ్ విద్యాశాఖ - గవర్నరు మెంటు పాఠశాలలు-సెక్షన్లు" అను శీర్షిక క్రింద బాలికా పాఠశాలలందలి యుపాధ్యాయ ఉపాధ్యాయుల జీతములనుల జీతములుగా చూపబడిన 31368 రూ॥లకు మరి 156 రూ॥లను చేర్చి అయుపాధ్యాయ ఉపాధ్యాయుల జీతములలో కడపటి జీతము 15 రూ॥లుగా నుండునట్లు చేయవలెనని కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావు బహదరు గారు రుపపాదించిరి. జె. హెచ్. ప్రోసు

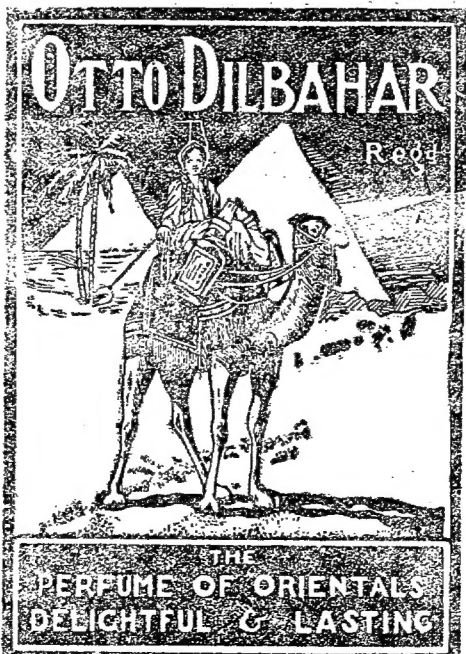
గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిన వెనుక కృష్ణారావుగారు తీర్మానమును నిర్బంధముచేయక ఉపసంహరించు కొనిరి.

"22 జి. విద్యాశాఖ గ్రాంటులు" క్రింద పేద విద్యార్థులకు విద్యార్థి వేతనముల నిచ్చుటకు ఏర్పఱపబడిన సొమ్ము నకు మరి 40 వేల రూ॥లను చేర్చి విద్యార్థులకు సహాయపడవారి తీర్మానము ప్రకారము నెకండరి పాఠశాలల విద్యార్థులకును సహాయము చేయవలెననియు ఈ 40 వేల రూ॥ల అదనమును "45 సివిలువర్క్సు" బాపతు సొమ్మునుండి తీసికొనవలయుననియు, పి. శివరావుగా రుపపాదించి నెకండరి పాఠశాలల విద్యార్థులకు సహాయము చేయు ఆవశ్యకతను దెలిపిరి. జె. హెచ్. ప్రోసుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు, ఈ విషయము ప్రభుత్వమువారి మోచనయందున్నదని చెప్పిన మీదట తీర్మాన ముపసంహరించుకొనబడెను.

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల గ్రాంటుల సహాయమున ఎలిమెంటరీ పాఠశాలల మందిరములను మరమ్మత్తు చేయుటకు గారు లోకలుబోర్డులకు ఇచ్చుటకు "22 విద్యాశాఖ" పద్దు నందు 50 వేల రూ॥లను చేర్చి ఈ మొత్తమును "45 బి. సివిలువర్క్సు సివిలుబిల్డింగుస్" క్రింది మొత్తము నుండి తీసికొనవలెనని టి. వేంకటపతిరాజు గారు రుపపాదించి లోకలు బోర్డుల పాఠశాలలకు సహాయము చేయబడునట్లుచే, ప్రభుత్వమువారి చేయవలెనని నుడిపిరి. జె. హెచ్. ప్రోసుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు, లోకలు బోర్డులు స్థాపించిన ఎలిమెంటరీపాఠశాలలకు మరమ్మత్తులు మున్నగు వానిని లోకలుబోర్డులే జరిపించుట నిధియనియు, లోకలు బోర్డులన్ని జనపదున్నచో, అవి అన్నిజరుపునట్లు ప్రభుత్వమువారు చూచెదమనియు చెప్పిరి. తీర్మాన ముపసంహరించుకొనబడెను.

"24 వైద్యశాఖ" క్రింద చూపబడిన 250 వేల రూ॥లను 88805 రూ॥లకు తగ్గించి, జిల్లా ఆసుపత్రులను గవర్నరు మెంటు ఆసుపత్రులనుగా వైద్యపాఠశాల లందు చొట్టనే మార్చవలయునని ఎం. రామచంద్రరావుగా రుపపాదించి వైద్యసహాయ విషయమున ఆర్థికసభ్యులకు చేసిన ఏర్పాట్లకు కృతజ్ఞతనుజూపి, అసంఖ్య పీఠికముగా నిర్వహింపబడుచున్న వైద్యాలయములకు ప్రభుత్వము వారు తమ యాధీనమునకు దీసికొనవలె ననియు, వైద్యసహాయమును వృద్ధి చేయవలసిన ఇతర పట్టణములందును ధనసహాయము చేసి ఆసుపత్రులను వృద్ధిచేయు విధానములను ప్రభుత్వము వారు త్వరలో నేర్పరుపవలయుననియు, వైద్యశాలలను ఆసుపత్రులను వృద్ధిచేయవలసిన ఆవశ్యకతను డిసెంబ్రలై నేషన్ కమిషనువారు గుర్తించియుండినయు ఈవిషయమున లోకలుబోర్డులను పురపాలక సంఘములు నేమియు తృప్తికరముగ పనిచేయలేదనియు, చెప్పిరి. కార్యదర్శిగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ప్రభుత్వము వారు వైద్యశాలలకు సహాయముచేయుట మానుదరవలెనని కారణము గన్పడదనియు, ఆసుపత్రులను వైద్యమందిరములను స్థాపించు విషయమున ప్రభుత్వమువారు సాధ్యమైనంత సహాయము చేయుచుండుననియు చెప్పిరి.

టి. వేంకటపతిరాజుగారు నడుపుచు ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయుచుండునని ధన కర్థమగుటలేదనియు, సహాయముచేయుట ప్రభుత్వమువారినిధియనియు, ప్రభుత్వమువారు

సోలు యేజంటు:— అంగ్లోముండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మానసిద్దు వీధి, బొంబాయి. మద్రాసు యేజంటు:— మెహతా పురుషోత్తమాచార్య, వై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

మిక్కిలి మనోహరమును సువాసన 126
(రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.)
ఇచ్చటికాలపు తుచి కనువగునది, సాటిలేని సువాసనను సువాసనగలది.
ఆల్ఫాబోలుగానీ, కాయముగానీ, చేర్చబడకనే నిధము చేయబడిన కేవల భిక్షుసారము.
నీ తువాలపై కొన్ని దినపులు చూడకరించినచో, మనోహరముగానన నిన్నులవలెను.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
పన్నులెజు (అర్ర (డాం) సీసా 1-1/2 య 0-8-0
సభ్యులకము నైజు 1-1/2 య " 0-12-0
నీరోకనైజు 2 " " 1-4-0
వెడ్డనైజు 4 " లేక 1/2 డౌన్సు " 2-0-0
వి. పి. ఖయ్యులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.
పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధిమగు ప్రతిపాపులొగు దొరకును, దీనికి ఆ నేకమగు నకలునెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగొను సీసాపై న, కార్డుపైన ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుము. ఈఆటో దిల్బహారుయొక్క సులక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువనానికి వ్రాసినచో అతాకిమ్మట్లగుల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.
సోలు యేజంటు:— అంగ్లోముండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మానసిద్దు వీధి, బొంబాయి. మద్రాసు యేజంటు:— మెహతా పురుషోత్తమాచార్య, వై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

ఆ యు ర్వేదాశ్రమం, శా, ఆచారప్పన్‌వీధి, జి.టి, మదరాసు

జై గు భ య ము లే దు.

వెద్యరత్న ఇండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

జై గు జై గు

(1045)

ని వా ర కౌ వ భ ము లు

మా చందులు గడచిన ఇరుకది వత్సరములుగ ఇండియా, బర్మా, సింఘాళ దేశములయందును, స్వదేశస్థానముల
యందును అనేక జైగు కోగులను కాపాడుట తొక్కవిడితిము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన

జై గు సో క దు.

హైమాదిపానకము 6 జొన్నుల బుడ్డి ౧-కి ర్వు ౧-౦-౦ డిల్ 8 " " 0-౧౦-౦	శీతోభాతిస్తుతిం 1 జొన్ను బుడ్డి ౧-కి ర్వు ౦-౧౨-౦ డిల్ ½ " " 0-౦-౦
--	--

ప్యాకింగు పోష్టిజీవేణు. కోరువారికి మా వెద్ద క్యాటలా గుచితముగ పంపబడును.

తంలి విలాసము:- "పండిట్" మదరాస్.

ఆ యు ర్వే దా శ్రమం, గగి, ఆచారప్పన్‌వీధి, జి.టి, మదరాసు

నేటి దినచర్య.

నేటి మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు శాసనసభ సెంటు జార్జి కోటయందు సమావేశమయినది. నిన్నటివలెనే పెక్కుమంది గౌరవ సభ్యులు సభకు విచ్చేరిరి. గవర్నరుగారి రథ్యక్షత వహించిరి.

32 వ తీర్మానము.

"26 ఎ. కో. ఆపరేటివు క్రెడిట్స్" యొక్క ఉపశీర్షిక క్రింద ప్రభుత్వమువారు అభివృద్ధిగా '25 వేల రూపాయలను సప్లయ చేయుటయు మరియు ఆ మొత్తమును "32 బి" "45 బి" నుండి భర్తీ చేయించవలయుననియు సొక తీర్మానమును కె. సదాశివ భట్టుగారు రుపపాదించుచు నిట్లు చెప్పిరి:- ఈ మొత్తము ఎక్కువనుండి కో. ఆపరేటివు ఇన్ స్టిట్యూషన్లను నియమించుటకు కావలసియున్నది. ఈవిషయమై క్రిందటి వత్సరము కూడ చర్చ జరిగినది. కాని అప్పటినుండి యిప్పటివరకును ఇన్ స్టిట్యూషన్ల సంఖ్య హెచ్చుచేయుటకు ప్రయత్నము లేదు. మరియు సర్వీసులు కనబడదు. ప్రభుత్వము వారు కో. ఆపరేటివు రిజిస్ట్రేషన్ గారికి (నాసి) సమాచారము తెలియజేసిన బాగుండును. కాబట్టి యీ మొత్తము ఆవసరముగా కావలసియున్నది.

ప్రభుత్వము వారి పక్షమున కాడ్వాగారిట్లు చెప్పిరి:- ఈ విషయమై సేను రిజిస్ట్రేషన్లకు (నాసి) కనుగొంటిని. ప్రభుత్వమువారుగూడ ఇన్ స్టిట్యూషన్ల సంఖ్యను హెచ్చుచేయుటకు ప్రయత్నములు చేయుచున్నాను. కాబట్టి యీ తీర్మానమును సేను ఆంగీకరించుచున్నాను.

తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

33-వ తీర్మానము.

"26-బి" మత్స్యశాఖవారి ఉపసంఘముక్రింద సబ్బులను తయారుచేయుటకు ఫ్యాక్టరీని నిర్మించుటకు గ్రాంటు చేసిన రెండులక్షల రూపాయలు ఇట్లు మూనిషేసి ఆ మొత్తమును పశ్చిమతీరమునందు పారిశ్రామిక పాఠశాలల నిర్మించుటకు ఇయ్యవలయునని ప్రభుత్వమువారి నడుగుచు సదాశివభట్టు గారికి తీర్మానము నుపపాదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:- పశ్చిమ తీరమునందు పారిశ్రామిక పాఠశాలలు నెలకొల్పి విద్యార్థులకు విద్య నేర్పించుటకు వారి దేశములలో దొరకు మత్స్యములు నూనెలు లేకు మొదలైన పరిశ్రమల నభివృద్ధిచేయుట కవకాశ ముండును. సబ్బుల ఫ్యాక్టరీని ప్రభుత్వము వారు నిర్మించిన యెడల చాల డబ్బు కావలసి యుండును. వారికి ఆ విద్యయే నేర్పించుటకు విద్యార్థులకు చాల నుపకారముగా నుండును. పారిశ్రామిక పాఠశాలలు లేనిది సబ్బు ఫ్యాక్టరీలను నిర్మించిన లాభములేదు. కాబట్టి మొట్టమొదట ప్రభుత్వమువారు పాఠశాలల నెలకొల్పవలయునని కోరుచున్నాను. ప్రభుత్వమువారి పక్షమున రాజగోపాలాచారియ్యగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు నిట్లు చెప్పిరి:- ఈ సోఫుఫ్యాక్టరీని పెట్టుట నేతమున కంతకును కావలసిన సబ్బులను తయారుచేయుటకు గాదు. ప్రజలకు పరిశ్రమల నేర్పుట కయి యున్నది. ఇట్టి ఫ్యాక్టరీలను నిర్మించుట దేశోద్ధరణముకొరకు గాని దేశానందముకొరకు గాదు. కాబట్టి తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిన బాగుండును. యాకూబు హుస్సేనుగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగా మాట్లాడుచు నిట్లు చెప్పిరి:- ఈ సభలో అనేకపర్యాయములు పరిశ్రామికవృద్ధి కై కొన్ని తీర్మానములు ఉపపాదించబడినవి. ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుగారు 'కాగితములు తయారుచేయుటకు ఫ్యాక్టరీల నిర్మింపవలయునని' చెప్పిరిగాని తీర్మాన మంగీకరింపబడలేదు. ప్రభుత్వమువారి సహాయములేనిది ఈ దేశములో పరిశ్రమ లభింపజేయుటకు. ఏకాగ్రమునగో గవర్నరు మెంటువారు సబ్బు ఫ్యాక్టరీలను నిర్మించుట కంగీకరించిరి. కాబట్టి దానిని మూనిషేయునని చెప్పట మంచిది గాదు. ఈ మోక్షుగానే యింకను అనేక పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేసెదనని కోరుచున్నాను. తీర్మాన ముపసంహరింపబడినది.

34-వ తీర్మానము.

"26-బి" పురాతన వస్తుశాస్త్ర డిపార్టుమెంటు శీర్షిక క్రింద ఇదివరలో ప్రకటన కావడిన రాతిశాసనములను ప్రకటించుటకై 1918-19 బడ్జెటుందు రు 22,900 రూపాయలను గ్రాంటు చేయవలయుననియు ఆ సొమ్ము "45-బి" నిమిట వర్క్సునుండి తీసికొనవలయుననియు సొక తీర్మానమును రామనాథు రాజుగారు రుపపాదించిరి.

ప్రభుత్వము వారి పక్షమున కాడ్వాగారు, ఇంతవరకు విషయమును గురించి ఏమియు ఆలోచించ లేదనియు ముందు ఆలోచించెద మనియు ప్రత్యుత్తరము చెప్పగా రామనాథు రాజుగారు తమ తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి.

36-వ తీర్మానము

"26-బి. ఎఫ్." శీర్షిక క్రింద 1918-19 బడ్జెటులో ఎక్స్ మేటు చేయబడిన రు 6014 రూపాయలును తీసివేయవలయునని, పి. శివరావుగారి తీర్మానము నుపపాదించుచు నిట్లు చెప్పిరి:- ఇంత ధనమును పరదేశస్థులవిషయమై నేల ఖర్చు పెట్టవలయునో తెలియకున్నది. కాబట్టి ప్రభుత్వము వారు ఈవిషయమై తగు సమాధానమును చెప్పెదరు గాక యని కోరుచున్నాను.

25 వ తీర్మానము.

గౌ. కే. ఆర్. వి. కృష్ణరావుగారు "26.బి.ఎఫ్" శీర్షిక క్రింద పరదేశస్థుల పోషణకొరకు చెన్నపురి కలెక్టరుగారికి నెలకు 200 చొప్పు ఇవ్వబడిన ఎక్స్ మేటును తీసివేయవలయునని కోరుచు నొక తీర్మానము నుపపాదించిరి.

ప్రభుత్వమువారి పక్షమున గౌ. గిల్లెరుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. తీర్మాన ముపసంహరింపబడినది.

37-వ తీర్మానము

1918-19 సం॥ బడ్జెటుందు సేతప్రవీణులకు, 18000 ల పండితులకును, తోలుపండితులకు ప్రత్యేకముగా గ్రాంటు చేయబడిన మొత్తమును తీసివేయవలయునని, సొక తీర్మానమును కె. ఆర్. వి. కృష్ణరావుగారు రుపపాదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:- వైద్యపండితుల తరగతి వారివారి విధి కృత్యములను సరిగ్గ నెరవేర్చుటకు మారుగా యితరపనులను జేయుచున్నార. వారికై గ్రాంటుచేయబడిన మొత్తము అవసరము. తోలుపండితుని విషయములో యీ దేశమునందు తోలు ఫ్యాక్టరీలు బాగుగ నెలకొల్పబడి మంచి అభివృద్ధి యందున్నవి. కాబట్టి అట్టి పండితుల యొక్క ఆవసరము యింక విస్తారములేదు. కాబట్టి వారికిచ్చు గ్రాంటును తీసివేసిన బాగుండును.

రాజగోపాలాచారియ్యగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు ఇట్లు చెప్పిరి:- సేతప్రవీణులుండుట వలన చాలయదికి ఆధారము ఏర్పడుచున్నది. పెక్కుమంది దేవాంగులు దానివలన జీవింపుచున్నారు. ఇప్పట్లోవారి ఆవసరము లేకుండ కేవలము ఫ్యాక్టరీలమీద ఆధారపడు సమయము యింకనురాలేదు. ఇకముందు గూడ వచ్చుటకు సాధ్యమగునని తోచదు. కాబట్టి ఆపరిశ్రమను అభివృద్ధి చేయుట అవసరముగా గన్పట్టుచున్నది. 18000 ల పండితుని విషయములో యాద్యము వలన 18000 లు తగ్గి పోయినవి. ధరలు అపరిమితముగా హెచ్చినది. మనదేశములో యీపరిశ్రమను అభివృద్ధి చేయుట కవకాశముగలదు. కాబట్టి వారికి తగు ద్రవ్యసహాయము చేయుట అవసరమని తోచుచున్నది. తోలు పండితుని విషయములో 1908 సం॥ ఉడకమండలము నందు జరిగిన పారిశ్రామిక సభయందు తోలు పరిశ్రమ అభివృద్ధి చేయించవలయునని ఒక తీర్మానము చేయబడినది. విద్యార్థులకు ట్రానింగును గురించి విద్య నేర్పవలయుననియు గూడ తీర్మానింపబడినది. కాబట్టి యీ మూడింటికి ప్రభుత్వము వారు న్యాయముగాను అవసరముండుట వలనను సహాయము చేయుచున్నారని ఊరక చేయుటలేదు.

బి. వెంకటపతి రాజుగారిట్లు చెప్పిరి:- కె. ఆర్. వి. కృష్ణరావుగారి తీర్మానము యొక్క అభిప్రాయమును రాజగోపాలాచారియ్యగారు పూర్తిగా అర్థము చేసికొన నందులకు విచారము. మనము వ్యయపరచిన ధనము నాకు సరియైన లాభము యీ పండితుల వలన పొందుచున్నామా లేదామని వారి తీర్మానము యొక్క అభిప్రాయము. మనము పొందవలసినంత లాభము పొందుట లేదు గాన ఆ డిపార్టుమెంటును నిర్మూలించిన బాగుండునని నుడువుచున్నాను.

గౌ. యాకూబు హుస్సేనుగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగా మాట్లాడుచు యీ పండితుల సంతుష్టిగా లేయెడల సంతుష్టిగా నుండునటుల ప్రభుత్వమువారు చేయవలయును. గాని పూర్తిగా నిర్మూలించినందువలన లాభము లేదు. గవర్నరుగారు యీ పండితులు తమ శక్తి వంచనలేక పరిపూర్ణ విశ్వాసంతో పనిచేయుచున్నారనియు వారి పని బహు సంతృప్తిగా నున్నదనియు వారిని తీసివేసిన దేశము పరిశ్రమాభివృద్ధి గాంచ నేరదనియు, రాజగోపాలాచారియ్యగారు తిరిగి సెక్కి వక్కాణించెదననియు నుడిచిరి.

తీర్మానము ఉపసంహరింపబడినది.

38 తీర్మానము.

అహమ్మదు తంబి మరక్కయ్యగారు రానందున మహమ్మదు యీమాబు హుస్సేనుగారు నాగపట్నములో మెకానికల్ ట్రయినింగు నేర్పుటకు పారిశ్రామిక పాఠశాలల నెలకొల్పటకై 62,000 రూపాయలను గ్రాంటు చేయవలయుననియు ఆ సొమ్మును "22-ఎఫ్, విద్యా శాఖ" శీర్షిక కింద మొత్తమునుండి తీసికొనవలయుననియు నొక తీర్మానము నుపపాదించిరి. గవర్నరు మెంటువారి పక్షమున రాజగోపాలాచారియ్యగారు చెన్నపురియందును, కాకినాడయందును రెండు పాఠశాల లున్నవనియు అంతయు గాక యిప్పడు యుద్ధమువలన యంత్రములు మొదలైన మెషిన్ల తెప్పించుట సాధ్యము గాదనియు, నాగపట్నమునందు మరియొక పాఠశాలను నెలకొల్పట కవసరము లేదనియు చెప్పిరి. ఈ తీర్మానము ముందుసభయందు చర్చించుట కంగీకరింబడినది.

39 వ తీర్మానము.

"32 బి. మిసిలేనియసు" శీర్షిక క్రింద ఉడకమండలము లారెచ్చ మొహరియలు పాఠశాలలను చేయబడిన 40,000 రూపాయల గ్రాంటునుండి 10,000 రూపాయలు తగ్గించి ఆ సొమ్మును మంగుళూరు నిమ్మజాతుల మిషను కీయవలయుననియు నొక తీర్మానమును సదాశివభట్టుగారు రుపపాదించుచు యిట్లు చెప్పిరి:- ఈ మిషనువారు ప్రజలయొద్ద చందాలు పోగుచేసి నిమ్మజాతులకు విద్య గ్రరవుచున్నారు. కాబట్టి ఆ చందాలకు తోడుగా ప్రభుత్వమువారు కూడ కొంత ధనసహాయము చేసిన బాగుండునని చెప్పిరి.

కాడ్వాగారు, నిమ్మజాతులద్వారామనకును విద్య గ్రరవుటకును తగు ధనసహాయము చేసవలసియు, ఎట్లు చేయుటకు ఆలోచించుటకు స్కీము ఏమియు లేదనియు చెప్పిరి.

తీర్మానము ఉపసంహరింపబడినది.

41-వ తీర్మానము

"32 డి మిసిలేనియసు" శీర్షిక క్రింద గ్రాంటు చేయబడిన మొత్తమున నైగు నివారణ ఖర్చులకు మరియొక లక్ష రూపాయలతో హెచ్చించవలయుననియు ఆ మొత్తమును "42 యి" శీర్షిక క్రింద మొత్తమునుండి తీసికొనవలయుననియు సొక తీర్మానమును పి. శివరావుగారు రుపపాదించుచు యిట్లు చెప్పిరి:- గత మాసమునందు జరిగినసభలో ఈ విషయమై కొంత చర్చించినాను. మా బడ్జెట్ లో స్టేరుజాడ్యము వ్యాపించినపుడు దానిని అణగద్రోవుటకు చాలధనము వ్యయమగును. మా మ్యునిసిపల కౌన్సిలువారు బీదస్థితియందున్నారవ్యయమయిన ఖర్చునంతయు భరించుటకు వారికి సుధృత చాలదు. క్రిందటి సంవత్సరము స్టేరుజాడ్యము వచ్చినపుడు 2 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుఅయినది. ఈడబ్బంతయును మ్యునిసిపలవారే భరించవలయునా? స్టేరు వచ్చినపుడు పట్టణమును ఖాళీచేయుటకు గాని క్రొత్తగా ఊర్పైట డెరాల నిర్మించుటకు గాని యింకను యితర ఖర్చులకు చాలధనము కావలసియుండును. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారు తప్పక యీ విషయములో ధనసహాయము చేయవలసి యుండును.

గవర్నరు మెంటు వారి పక్షమున రాజగోపాలాచారియ్యగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు నిట్లు చెప్పిరి:- ఈ విషయము లన్నియు స్థానిక సంఘము వారిపై నాధారపడి యున్నది. వారు జోక్యము కలగజేసికొని కావలసిన సహాయము చేయుట వారి విధియై యున్నది. వారి కేమైన ధన సహాయము వలయునో ప్రభుత్వమువారి నడిగి పడయ గలదు. అట్టి విషయములలో తప్పక ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయుదురు. తీర్మాన ముపసంహరింపబడినది.

శాసనసభ:- సంయుక్తరాష్ట్రముల శాసనసభ ఈ నెల 11 వ తేదీని సర్ హోకోర్టు బట్లగుారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. సర్ నుందరలాలుగారి మరణమునకు చింతిలుచుంటిమను తీర్మాన ముమోదింపబడినది. దానిని వారి బంధుగులకు తెలిపెదరు.

బర్మా ముఖ్యన్యాయమూర్తిగారి యొక సమయమున "పోలీసు ఉద్యోగియులు తమ కేసులను బలవరచు నిమిత్తము కొంతవరకు నిజమును వీడుచున్నారని బలగా పోలీసు ఫిఫు కమిషనరుగారు పోలీసు వారందరికిని హెచ్చరిక సంపిరి. అట్టి అపచారమువలన కేసుల బలము పోవుచుగాన నెవ్వరు నియంతయు నబద్ధము లాడకూడదు. అట్లైన గావించిరని తనకు తెలిసిన చాల కఠినతకు విధింపబడును.

42 వ తీర్మానము.

"42- బి ఇరిగేషన్" కింద కింది గ్రాంటు చేసిన మొత్తమునాగపట్నము - వెదరాన్నియము కాలనకట్టు టకు 12 లక్షల రూపాయలచే పొందిన వలయుననియు ఆమొత్తమును "45 సివిల్వర్కు" నుండి తగ్గించవలయుననియు నొకతీర్మానమును కె. చిదంబరనాథ మొదలియారు గా రుపపాదించిరి.

ప్రభుత్వము వారిపక్షమున గిల్మగారిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి:- రైల్వేవచ్చిన తరువాత యీ పేరింగుహము కాలనకట్టు అవసరము తగ్గిపోయినది. ఆకాలనకట్టునుగా వూర్వయు జరుగుచున్నంత వరకవ్యాపారము యిప్పుడుజరుగు లేదు. సామానులు ఎగుమతి దిగుమతులు చేయుటలో ఆకాలనకట్టు వలెనున్న పని ఎంత చిక్కు పడుచున్నది ప్రభుత్వమువారికి తెలియును. పోస్టాఫీసునకు నాగపట్నము నకు కాలనకట్టువలయుననిన ప్రాంత ప్రభుత్వమువారి అనుమతి బడయవలయును. ఇంతియగాక అదిచాలమైల్ల వ్యాపించి నందున దానిని తీర్పుటలో విస్తారము ధనము వ్యయపరచ వలసియుండును. దాన్నిమొదలైనది నూడ పట్టుటకు చాల వ్యయమగును. నాగపట్నముకాలనకట్టు యనగా మరి యొక నూతనకాలనకట్టు తీర్పుటయని భావించవలయును. కాబట్టి యిప్పటి పరిస్థితులలో అటువంటి స్కీమును ఆచరణ యందుంచుటకు సాధ్యపడదు.

గౌ. యాదాబాదు మంత్రిగారు ఆ కాలనకట్టు తీర్పునందువలన గలగులాభములను వక్కాణించుచు దానియొక్కతీరముపూర్వక పోధపరిచిరి.

ప్రస్తుతము కాలనకట్టులో కొన్ని కష్టములు, కొంత నష్టము సంభవించినను తరువాత వీటియొక్క ఫలితము బాగుగ తెలియగలదు. ప్రజలకు, వరక వ్యాపారమునకు ముఖ్యముగా నుపయోగకరముగా నుండును.

చిదంబరనాథ మొదలియారు గారు తిరిగి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు ప్రభుత్వమువారికి నిష్టమున్న యెడల ఎట్టికఠిన కార్యముయినను సాధ్యపడును గాన దీనియొక బూనకార్యకర్మ ప్రభుత్వమువారు తెలిసికొని పని ప్రారంభించెదరుగాక యని కోరుచున్నానని చెప్పెను.

గిల్మగారు, ప్రభుత్వము వారికి ప్రస్తుతము అట్టిపనిని చేయుటకుడబ్బులేకపోవుట ముఖ్యకారణమని చెప్పిరి.

తీర్మానము వోటునకు చేయబడి నిరాకరింపబడెను.

43 వ తీర్మానము.

వెన్నెదియొక్క కాలనకట్టు బాగుచేసి ప్రజాపయోగముగ చేయుటకు 25,000 రూపాయల గ్రాంటు చేయవలయుననియు ఆసామ్యము "45 సివిల్వర్కు" నుండి తీసికొనవలయుననియు నొకతీర్మానమును ఎ. ఎస్. కృష్ణరావు గారు రుపపాదించిరి. గౌ. పరిశీలకుగారు ప్రభుత్వమువారి పక్షమున ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. తీర్మానము ముపసంహరింపబడినది.

45 వ తీర్మానము.

రామినాడుజిల్లా బోర్డు వారికి గ్రామములలోని కోడలులను బాగుచేయుటకుగాను విరాళ మొసంగుటకై "45 సివిల్వర్కు" కింద 80 వేల రూపాయలను గ్రాంటుచేయవలయుననియు ఆమొత్తమును "45 - బి" సివిల్వర్కు నుండి తగ్గించుకొనివలెననియు నొకతీర్మానమును గౌ. రామయ్యగారు రుపపాదించిరి.

గౌ. రాజగోపాలాచారియారుగారు ప్రభుత్వమువారి పక్షమున ఈ విషయమును గురించి ప్రభుత్వమువారి వారి వించి కోడలుల పాలనాధ్యక్షమునకై ప్రయత్నము చేసెదరని ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

తీర్మానము వోటునకు చేయబడినది. అంగీకరింపబడ లేదు.

సభ ఫలహారమునకు ముగిసెను. సభయంతకు జరుగుచున్నది.

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయ సభోప సంఘము.

ఆయా, వై సంఘమువారి సభ యీ నెల 30 తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు కడపపట్టణములో సమావేశమగును.

విషయములు.

- 1 కాంగ్రెస్ రాజక సంఘమునకు సభ్యుల నెన్నుకొనట.
- 2 అభిలభారతీయ సభోపసంఘమునకు నిలువయున్న సభ్యుల నెన్నుకొనట.
- 3 వైపుర మహాజనసభా నిర్మితమైన విద్యోపసంఘమునకు కార్యదర్శిగానైన యన్. రాజగోపాలాచారియారుగారి డిల్లీలో జరుగనున్న అభిలభారతీయ విద్యా సమన్వయసభ ప్రతినిధుల పంపించుటకుగూర్చి ప్రాధికారము.
- 4 ఆంధ్రరాష్ట్ర సభాసమావేశము నిర్వహించుటకు, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అభివృద్ధి నియామకము.
- 5 ఇంక అవసరమగు వివిధ విషయములు.

గంటాడు. } కొండ్ శేరిలింగంపల్లియ్య, కాల్వేటి.

[9-వ పేజీ తరువాయి]

నిపుడు ప్రజాపక్షములయొక్క సామర్థ్యతన తెలుపుచు యధానంతర మారు మాసములవరకు మాత్రమే ఈ బిల్లు ఆములు లో సంచలనమని మెక్కి చెప్పెను. యధానంతరమున పనిచేయుచున్న సైనికు లీయవలయు సామ్యముగూర్చి ఇది ఉద్దేశంప బడెననియు, తమ వడ్డీ తగ్గడపోవునో యనుభవమున ప్రజలు వైస్రమున తేరకుండుటచే నిట్లు చేయవలసి వచ్చెననియు నకడు చెప్పెను.

మానసియులగు శర్మగారు, ల్యాండురెవెన్యూ అంతయు రాష్ట్రీయము గావించబడవలయునని ఉపపాదించి ఇట్లు చెప్పెను. కొన్ని ఆదాయములను కేవలము రాష్ట్రీయములగ చేయవలయునను సంగతి యధానంతర సంస్కరణములం దాలోచించబడుచున్నదని ఆర్థికమంత్రి తెలియబరచెను. ఈ సంస్కరణ మిప్పుడత్యవసరము. దేశమున విశేషముగ మార్పులు గలుగనున్నవి. ఈసమయముననే సామ్రాజ్య రాష్ట్రీయ ఆదాయముల విడదలచుట యవసరము. తక్కినదేశములు ల్యాండు రెవెన్యూను కేవలము రాష్ట్రీయముగానే భావించుచున్నవి. వివిధరాష్ట్రీయములదలి భూమిపన్నులు వివిధములుగ నున్నవి.

కావుననే రాష్ట్రీయములదిని ల్యాండు రెవెన్యూయందలి భాగమును సామ్రాజ్య దొరతనమువారి కీయవలసినదని నిర్ణయించుట కష్టము ఈ ఆదాయము రాష్ట్రీయము లేక సామ్రాజ్యము అను సంకేతము తీరవలసియున్నది. ఈ ఆదాయము కేవలము రాష్ట్రీయమని అనుభవమువలన నితర దేశములు పరిగణించుచున్నటులు తెలియవచ్చుచున్నది. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రీయము, బ్రెజిల్ ఆఫ్రికా, జర్మనీలలో నిట్లే జరిగెను. ఇరు దొరతనములవారికి ఎట్టి ఆదాయము లేకుండ చేయుటకు నిది అవశ్యకము. ఈ ఆదాయము క్రూరముగ పరివర్తించబడెనని దొరతనమువారిపై నేర ముగో పిండుటకు చున్నది.

ఈ యాదాబాదు మెట్లు కచ్చురదియు నెట్లు వెచ్చింపవలయునదియు నాయా రాష్ట్రీయ ప్రజలు చర్చించిననే ఈ సేరాగోపణము తొలగగలదు. వివిధమును బట్టిమానినను ల్యాండు రెవెన్యూను రాష్ట్రీయము గావించుటయు మంచిది దాతీజ్యము వలనవచ్చు ఆదాయమును సామ్రాజ్యమున కుపయోగింపవచ్చునని అభిప్రాయంబునుచున్నది.

సర్ విలియము మేయరుగారు శర్మగారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు హిందూదేశమును సామ్రాజ్యము సొంతింపవలయునను శర్మగారి అభిప్రాయమును ఖండించిరి. హిందూదేశ దొరతనమువారుశాసనబద్ధసంస్కరణముల నాలోచించుచున్నారను అందురాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల ఆర్థికక్షేత్ర యంతరంబునకుండవలయుననియు చర్చించబడుచున్నది. సామ్రాజ్య రాష్ట్రీయ ఆదాయములను విడదలచుటవలన చాల లాభము గలుగగలదు. రాష్ట్రీయ దొరతనముల వారి కెక్కుడు ఆర్థికాధికారము లానగూడుటయు నిశ్చయము. ప్రస్తుతము దొరతనము వారికి యధా వ్యయ ముపరిమితముగ నున్నది. శర్మగారి తీర్మానము ప్రకారము వారికి 120 లక్షల పాన్ల ఆదాయమును విడువనేరరు. కంధిచేపారినను సైనికవ్యయము నెప్పుడు తగ్గింపవలయునదియు వారికి తెలియదు. అందుచే శర్మగారు ప్రజాపక్ష ప్రకారము తీర్మానము సంగీకరించుటకు నిలులేదు. ఈక్రిందివిధమున నాతీర్మానమును ప్రజాపక్ష ప్రతినిధులకు కవకాళము గలదు. - రాబోవు సంస్కరణములందు ల్యాండు రెవెన్యూను కేవలము రాష్ట్రీయముగ చేయవలయునను సంగతిని గూడ దొరతనమువారి వారిలోచింపవలసినదని ఈసభవారు గవర్నరు జనరలుగారిని కోరుచున్నారు.

శర్మగారు సవరణము సంగీకరించి దాని నుపపాదించిరి. అది అంగీకరింపబడెను.

తదనంతరము యధానంతరపు సంస్కరణములందు, బ్రిటిషు హిందూదేశమునం దంతటను నిర్బంధించిన విద్యను ప్రజాపక్షములయొక్క గూడ నుండవలయునని తీర్మానము నుపపాదించుచు శర్మగారు ఈ విషయమున దొరతనమువారి యభిప్రాయమును స్పష్టముచేయ గోరెరి. రాజప్రతినిధి గారేమో సంస్కరణ నాలోచించబడుచున్నదని. ఇట్టి కానసావశ్యకత క్రిందిటి సంకల్పము పూర్తిగ తెలుపబడెను. పరిశ్రమాభివృద్ధికిని, కృషిసాయాభివృద్ధికిని, ప్రజలకు విద్య అవసరము. యధావ్యయము గూడ నది అవశ్యకము.

ఇది చాల అవసరముగనున్నదిగాన నికమీద నెంతమాత్రమును చేపించ బడగూడదు. దీని సైనికాధికారాధ్యక్షము జూచి దొరతనమువారు తమభక్త్యము నిర్వర్తించుటలో నికగూడదు. దీనిసం ర్భక్తికరముగ జూచుటకు దొరతనమువారు వేరొక దృక్పథమునుబట్టి చూడవలయును. ప్రజలకు జుబుబు పరచి వారికి విద్యను గలపుట పొందవలసి తా నెఱుంగును. కాని అనకాళియులకు ప్రజలవిద్యగలపంపిణ్యముగూర్చి చిట్టి భావంబుగలదిలేక పడవలయును. ప్రజలవిద్యగలముగ రాష్ట్రీయ దొరతనమువారు తమ భక్త్యమును వారికి తెలుపవలయును. యధానంతరము దీనినిగ భవము అవసరమగును. ఈసామ్రాజ్యమునకు

శము లుండవచ్చును. తమన్న నింతటి ప్రాముఖ్యముకాని విషయములందైన వ్యయము చేయవచ్చును. ఆర్థికస్థితిలు ప్రాథమిక విద్యకు సరిపడగలవని శర్మగారు వాదించిరి.

సర్ శంకర నాయుడు గారందులకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు నిట్లనిరి. జనసామాన్యపు విద్యారాధములను శర్మగారు విశేషముగ జెప్ప వలసరము లేదు. ఈవిషయమున వారికిని హిందూదేశ దొరతనమువారికి ఎక్కువ భేదము కన్పించదు. విద్యాకాఫివారి విషయము నెల్లప్పుడు నాలోచించుచునే యుండును. శర్మగారు నిరుటి తీర్మానమును పోలిన తీర్మానము నే ఉపపాదించిరి. దొరతన మీ సంతకములు బొత్తిగ దానినంగీకరింప జాలదు. ఏదియో కాలనియమిటిని తెలుపున్నను దొరతనమువారు శర్మగారిలో కొంతవర కేకగించి యుండురు. నిరుడు విద్యావిషయమున నెప్పుడుధనము వ్యయపరచబడెను. నిరుడును ఈ సంతకమును దొరతనమువారు విద్యా విషయమున ప్రత్యేకముగ విరాళముల నొసగిరి. నిరుడు దొరతనమువారు ప్రాథమిక పాఠశాలలోపాఠ్యా యల నిమిత్తము 82 లక్షల విరాళము నొసగిరి. ఈ సంకల్పముగూడనంత విరాళము మొసగిరి. దొరతనమువారు స్వాధము గావించిన యెడల వ్యయమునకు సామ్యుడాలరు. ప్రజలు కోరికపోట్లనే విద్యావిషయమున నిష్పంధము పనికివచ్చునని మాంటేగుగారు పార్లమెంటులో చెప్పిన వాక్యములను వారనట నడపారించిరి. శర్మగారి అభిప్రాయము నెరవేరుటకు దొరతనమువారు ప్రజాపక్ష పనిచేయవలసి తానునిశ్చయముగ చెప్పగలదు. యధానంతర మెంతవరకు మిగులనో తెలియదు. అది యెందులకు ప్రచ్చింపవలసి వచ్చునో తెలియదు. సంస్కరణానంతరము దొరతనమువారివిషయము నేమిచేయవలసియున్నాలో తెలియదు. ఈ సమయమున నీ తీర్మానము నుపపాదించుట దురదృష్టకరము. బొంబాయి, బెంగాలు, పంజాబులలో ప్రాథమిక విద్యా చట్టమును ప్రజాపక్షముల కేర్పాటులు జరిగెను.

ఈ సమస్యను పరిష్కరింపవలయు సమయము వచ్చెనని దాక్షరు సామ్రాజ్యము చెప్పిరి. ఈ విషయమున దొరతనమువారి వైఖరి తనకు సంకృష్టిరముగ లేదు. శ్రీనివాస రాష్ట్రీయ ఈతీర్మానమునకును గోల్లగొరి తీర్మానమునకును గల భేదమును చూచి, గ్రాండు పద్ధతులవలన "విద్యాభివృద్ధి గాంచిన ప్రజాపక్షము" యొక్క అభివృద్ధి గాంచగలవు గాన దొరతనమువారు పద్ధతినే యవలంబించుట చూడ వ్యసహాయాభివృద్ధికి పాటుపడువారికి దొరతనమువారు సహాయము చేయవలసిరి. యధానంతరపు సంస్కరణలలో నిర్బంధించిన విద్యాసంస్కరణమే ప్రథమ సంస్కరణముగ నంతవలయునని భావించిరి. ఈసమస్య ప్రసంగింపి యధానంతరము చర్చించుచు నాయుడుగారు చెప్పియుండిన అనధికార సభ్యులు సంతసిందియుండురని పండిత మదనమోహన మాలక్యగారు చెప్పిరి. ఆందులకు బదులు దొరతనమువారిపక్షదా సంగతి నాలోచింపని స్పష్టముగ చెప్పట బాగులేదు.

సర్ విలియము మేయరుగారు ఆర్థిక దృక్పథమునుబట్టి కొన్ని మాటలచెప్పిరి. యధానంతరపు ఆర్థికస్థితి నిపుడు చెప్పటకు నిలులేదు. రాష్ట్రీయ సామ్రాజ్యములలోను సామ్రాజ్య దొరతనమువారికిట్టి పెద్దయెర్పాటును తగిలించుట బాగులేదు. శర్మగారు చెప్పిన రెయిల్వేలాభములు రెయిల్వేఖర్చులకే చాలకున్న విద్యకెల్ల సరిపోవుననిరి. పార్లమెంటు గ్రాంటుపద్ధతిని విద్య బాగుగ జరుగలేదనిరి. ప్లానిక సంఘములకు పెద్ద విరాళముల నీయవలయును ఏర్పాటుల తీర్పు తీరవలసిరి. కాదు. చందా గారు ప్రజలు స్వపరచాలనమునుగోరట ప్రజలవిద్యావిహీనులగు నుండుటవలననే గాన స్థితిగతులు మారవలెననిరి. హక్కు గారనకులముగ ముగ్గాడిరి. భారతీయులందఱికిని హృదయమైయున్నదనిజేపన్న గారిని నిరి. కృష్ణసాహెబుగారుబలపరచ లేంకులకు విచారించిరి.

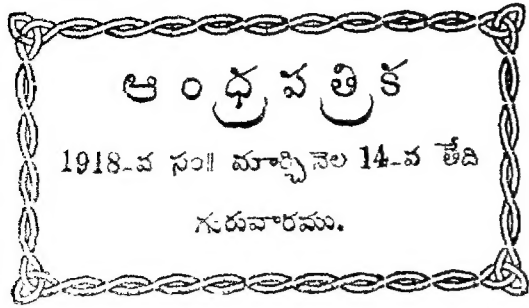
ఇచటి అనధికార సభ్యులందఱి కంటెను శంకరనాయుడుగారు విద్యాభివృద్ధి విషయమున నెప్పుడు యభిమానమును గలిగియుండు టందఱికిని వినితము; వారి మార్గమున నున్న యాటంకములను తెలిసియుండ నోవుననుచు విమర్శలకు తగిన ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చి దొరతనమువారు తీర్మానము సంగీకరింతురని గోరెరి. పిమ్మట 49వ వ్యతిరేకముగను 12గురు అసహాయముగను అభిప్రాయమిచ్చిరి.

సభ ఫలహారము నిలుప బడెను.

గౌ. సర్. డి. ఇ. వాచాగారు:- శిక్షింపరమున జరిగిన కానసభకు వెల్లెనవాలో సర్. డి. ఇ. వాచాగారు సోచువారమునాకు స్నానములగదిలో కాలక్షాపడెరి. పార్లమెంటు తప్పినది.

గౌ. రణగనాయకుగారుగూడెను. వీరికి శుక్రవారము రాత్రినందియెడ నిర్వయ్య వచ్చిరి. వీరు పడవ లోగిరి యుండలేదు.

ఇప్పుడు సామ్రాజ్యము:- సామ్రాజ్య కానసభలో ఈ బిల్లుకు 25 నురు పక్షముల నుపపాదించిరి. వారి దొరతనమువారు దానిని దీనిని గూడ పోలింప కలంపలేదు. (హిందూ)

మద్రాసు శాసన నిర్మాణసభ

నిన్నటిదినము మద్రాసు శాసన నిర్మాణసభ సమావేశము ప్రారంభమయ్యెను. సర్ అలెగ్జాం డరు కాన్వేగారు ఆధిక నివేదికమును సమర్పించిరి. రాష్ట్రీయాదాయవ్యయ నిర్ణయ ప్రక్రియను జదువుటకు ప్రజలకంతక నింపుగనుండదు. సామ్రాజ్యప్రభుత్వము వారికి ఆధిక వ్యవహారములలో నెక్కుడు స్వాతంత్ర్యము గలదు. అందుచే వారి ఆదాయవ్యయ నిర్ణయ ప్రకటనమున, ఆధిక సభ్యులు గర్వపడవలసిన యంశములు విశేషముగ గానించును. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల స్వాతంత్ర్య మత్యల్పము. ఆధికసభ్యులు కష్టపడి సామ్య మిగులజేయగలగాని, మిగిలిన ధనమును ప్రజోపయోగకరములగు కార్యములకు వెచ్చించజాలదు. అందుచే తాను చేసిన ధనకార్యముల గూర్చి గర్వపడుటకు దగిన యంశములను రాష్ట్రీయసభలో వెల్లడించుట కవకాశముండదు. అయినను, కాన్వేగారు అనుకొనిన దానికన్న ధనమును రాబట్టియు, ననుకొనిన మొత్తముకన్న తక్కువ వెచ్చించియు, నిలువ యధికముగ గవనబడియు సంతసము వెల్లబుచ్చెను. ఆసంతసమున పాల్గొనుటకు, ప్రజాప్రతినిధులకు ప్రాప్తిలేదయ్యెను. 89.74 లక్షల రూప్యము అనుకొనిన నిలువకన్న సధికముగ మిగిలెను. కాని యీ మొత్తమును కడలించుటకు రాష్ట్రప్రభుత్వమువారి కధికారములేదు. వ్యయ వెట్టుటకు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి యంగీకారము బలవంతము. కాని సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి ధనమును వ్యయపరుపవలదనియు తమ పరము జేయవలయుననియు, మదరాసు ప్రభుత్వమువారి సాక్షాపించిరి. మదరాసు ప్రభుత్వమువారు రెండుచే నిలువధనమును వెచ్చించు విషయమై నిస్పృహయస్థితియందుండిరి. ఆధిక సభ్యులు మాత్ర మెట్లులనో మనస్సమాధానము జేసికొనుచున్నాడు. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారిం త ధనమును మిగిల్చి సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమున కొనగలిగో, ఈ వత్సరము సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వారు క్రొత్తపన్నుల విధించెడివారనియు, అందుచే మద్రాసు రాజధాని యీ మూలమున దేశాభ్యుదయమునకు దోడ్పడ గలిగినందులకు సంతసింపవలయుననియు, కాన్వేగారు చెప్పిరి. సంతసింపక జేయగల కార్య మెట్టియును లేదు. ఏసాయముగూర్చి గర్వపడుటకయినను అది బుద్ధి పూర్వకముగ జేసినచో దాని తక్కుడు విలువ యుంచునుగాని, పై వారితే నాశాపింపబడి వేయి ధనముగ గానించుట కవకాశము లేనప్పుడు, అందు గర్వపడగలిగ విషయ మెట్టియును గానింపదు. అందుచే కాన్వేగారు సంతృప్తి తీర్చునవలె యగుచున్నది.

ఆధిక నితి గూర్చి యీ క్రింది యంశాలవలన కొంతవరకు గ్రహింపవచ్చును.

	1917-18.	1917-18.	1918-19.
	బడ్జెటునుండి రివెన్యూనుండి లక్షలు	రివెన్యూనుండి బడ్జెటునుండి లక్షలు	బడ్జెటునుండి లక్షలు
ప్రారంభపు నిలువ	140.85	152.38	193.57
రాబడి	807.59	828.95	845.44
వ్యయము	794.61	787.76	842.10
మిగులు	12.98	41.19	3.34
అంత్యపు నిలువ	153.83	193.57	196.91

1917-18 సంవత్సరమున ఆదాయము, ఊహించిన దానికన్న 21.36 లక్ష లధికమయ్యెను. వ్యయము 6.65 లక్షలు దగ్గెను. నిలువ 39.74 లక్షలు మెచ్చెను. ఇంతటి మారకృష్టితో బ్రవర్తించినందుకు, కాన్వేగారు వందనార్హులేగాని, రాబడి గూర్చి ప్రారంభమున కొలదిగ మదింపు చేయుటయు, వ్యయము విషయమై లధికముగ నంచనా వైచి బడ్జెటులో రెంటికిని పరిష్కృతులయు, సంవత్సరాంతమునం దీ యంచనాలు తారుమారగుటయు తరుచుగ సంభవించు చుండుట శోచనీయము. ఇట్టి వ్యత్యాసము మేయరుగారి బడ్జెటులో గూడ గన్పట్టుచున్నది. ఆదాయమున సూహించిన దానికన్న 2 కోట్ల 60 లక్షల మొత్త మధికముగ మేయరుగారి రివెన్యూ ఎస్టిమేటులో చేతెను. మదింపు చేసిన యాదాయమునకును, పిమ్మట చేతెను రాబడికిని కొలదివ్యత్యాస ముండుట భావ్యముగాని, యూహించ విలులేని వ్యత్యాసము గానించుట, ఆధిక సభ్యుని వ్యవహార పరిజ్ఞానమునకు నిదర్శనము గాజాలదు. ఈ లోపమున కొక్కటే కారణము గన్పట్టుచున్నది. ఆదాయము గూర్చి యతిహీనముగ ప్రభుత్వమున యంచనా వైచుటయు, వ్యయము గూర్చి నెక్కుడుగ మదింపు వైచి పిమ్మట ముఖ్యపరిమేళన వ్యయములలో ననుకొనిన వ్యయముకన్న దగ్గించి నిలువగవనబడుటయు, నిందుకు కారణము లగుచున్నవి. నిలువ జూపుటయే ప్రధాన లక్ష్యముగ నైకొని ఆధికవిషయముల నడుపుట ప్రజాశయ ఫలప్రాప్తికి దోడ్పడదు. విశేషము, లధికాదాయము సమకూర్చుట సర్వసాధ్యమైన లక్ష్యములే యయినను, ఆరెండుకార్యములే కుటుంబాభ్యుదయమును సమకూర్చును. రాబడిని కుటుంబాభ్యుదయమున కవసరమగు కార్యములపై విరివిగ వెచ్చింప గలిగినపుడే, లాభము చేకూరును. ఆదాయ మంతగ నభివృద్ధి జూపుటకు మూడు కారణములు గవనబడువలసినవి. ప్రథమకారణము మత్తుద్రవ్యములపయ్య నెక్కుడు రాబడివచ్చుట. బడ్జెటులోని మొత్తముకన్న 13.10 లక్షల నెక్కువ రాబడి, మత్తుద్రావ్యముల పై నేతించినది. ఈ విషయము గూర్చి దలంచినపుడు ప్రజల తక్కుడు భీతిజనింపక మానదు. త్రాగుడు మిద వచ్చెడి యాదాయ మతిశయించుట దేశాభివృద్ధిగాని, దేశాభ్యుదయముగాదు. ప్రజాప్రతినిధు లీవిషయమై యాడే పని జెప్పెదరని యూహించియే గాబోలు కాన్వేగారు. మున్నుండే సమాధానము జెప్పిరి. త్రాగుడుపై రాబడి యెక్కుడుగ గానించినను, త్రాగుడు మొత్తముపై దగ్గుచున్నదనియు, త్రాగుడు దగ్గిన కొలదిని రాబడి యతిశయించుట ప్రభుత్వవిధానమున కనుగుణ్యముగ నన్నదనియు కాన్వేగారు సంతసింపించిరి. కాని కాన్వేగారు దహరించిన యంశాలబట్టి జూచినను, వారి సిద్ధాంతము నిలువలేదు. మద్రాసు ప్రభుత్వము 1915-16 సంవ

త్సరమున 24,924 గ్యాలనులు వాడ బడినవి. 1916-17 సంవత్సరమున 28,340 గ్యాలనులు త్రాగబడినవి. దేశీయమద్యములు 1915-16 సంవత్సరమున 1,491,470 గ్యాలనులును, 1916-17 సంవత్సరమున 1,644,466 గ్యాలనులును, 1917-18 సంవత్సరమున 1,662,800 గ్యాలనులును, వాడబడినవి. కల్లువాడుక గూడ నిష్టి యభివృద్ధిచేచుచున్నది.

1915-16 సంవత్సరమున 103,932,557 గ్యాలనులు, 1916-17 సంవత్సరమున 105,936,414 గ్యాలనులు, 1917-18 సంవత్సరమున 106,712,000 గ్యాలనులకల్లు, వాడబడినది. మత్తుద్రావ్యములపై రాబడి, 1915-16 సంవత్సరమున 3,51,18,758 రూప్యములును 1916-17 వత్సరమున 3,72,02,608 రూప్యములును 1917-18 వత్సరమున 4,04,21,000 రూప్యములును ప్రభుత్వమునకు జేతెను. ఈయంశాల జూచిన మూడువత్సరముల నుండియు రాబడితో బాటు త్రాగుడును యతిశయించుచునే యున్నదని స్పష్టమగుచున్నది. అందుచే కాన్వేగారి సమాధానము విశ్వసనీయముగ లేదు. పన్నులవృద్ధిజేసి ప్రజలలో త్రాగుడు దగ్గింపవలయునని ప్రభుత్వమువారు దలంపవచ్చును. కాని ఇందుచే ప్రజలు త్రాగుడును తగ్గించుటకుమానుగ తమసొమ్మును నిష్కారణముగ గుట్టెట్టుట సంభవించుచున్నది. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు తమ విధానమును మార్చుకొని, త్రాగుడు మాన్పుటకు ప్రబల ప్రయత్నముల గావించనిచో, దేశదాక్షిణ్యము ప్రజాదుస్థితి వృద్ధి గాంభిక దృక్పథము. నూతన వత్సరపు బడ్జెటులో ఆదాయము 845.44 లక్ష లుంచుననియు, వ్యయము 842.10 లక్ష లగుననియు, మదింపు చేయబడినది. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు 112.92 లక్షలను విద్యకై వ్యయ పరచుట కూహించుట సంభోషకరముగ నున్నది. ఈ మొత్తము 1917-18 వ సంవత్సరపు రివెన్యూ ఎస్టిమేటు కన్న 20.66 లక్ష లధికముగ నున్నది. విద్యకొరకై నింత మొత్త మి సంగ్రామసమయమున వ్యయపరుప నెంచినందులకు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి భివందనీయులు. ఈ మొత్తములో ఆంధ్రదేశ ప్రతిష్ఠాపనలకు గూడ కొంతధనము వ్యయపడునని చెల్లినకొనుటకు సంతసముగలుగుచున్నది. విశాఖ జట్టణమున సివిలు ఇంజనీరింగు పాఠశాల నేర్పటచుటకు .31 లక్షలును, అనంతపురపు రెండవ తరగతి కళాశాలను మొదటి తరగతి కళాశాలగ మార్పుటకు, .29 లక్షలును వ్యయపరుపబడును. రాణ్ణహింద్రవరమండలి బోధనాభ్యసన కళాశాలను సంవత్సరాంతమువరకు నుంచుటకును, రాజమహేంద్రవరము కళాశాలలో నుపాధ్యాయుల సంఖ్య నెక్కుడు జేయుటకును ధనము కొంత వినియోగింప బడును. బల్లారిలో వైద్యపాఠశాల నేర్పటచుటకును, కాకినాడలో క్రొత్త మెకానికల్ ఇంజనీరింగు కళాశాల నేర్పటచుటకును ధనము వెచ్చింపబడునని ప్రకటించబడినది. ఇంకుపయ హిందూపత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది. "ఈ మార్పులలో నన్నియు ముఖ్యమయినవని గాని వాంఛనీయమని గాని చెప్పవలెదు." ఈ యభిప్రాయముతో మే మేకీభవించ జాలము.

బడ్జెటులో మార్పుల గావించుటకు గౌరవనీయ సభ్యులు కష్టపడిరి. కాని తీర్మానము వెంట తీర్మానమును ప్రజాప్రతినిధు లుపసంహరించికొని స్వగౌరవమును నిలుపుకొనిరి. గౌరవనీయులగు కల్ల సూర్యనారాయణరావుగారు విశాఖ జట్టణములో ప్లేగును బోర్డోయటకు 20,000 రూప్యముల నొ

సగవలయు నని కోరిరి. ముగిసివలె సంఘము ధనాభావముచే ఇట్లుండి పడుచున్నదని చెలిపిరి. ఇంతవరకును 443 మందికి పైగు తగులగ 388 మంది చనిపోయిరి. ఇవిగాక దాచియుంచబడిన కేసులు ఇంకను కొన్నిగలవట. ఇట్టి సీతిలో స్థానిక సంఘము వారికి చేత గానవుడు, ప్రభుత్వము వారి విషయమై నాలోచించెద రని గా॥ రాజ గోపాలాచార్యుల గారు నుడువుట హృద్యధికర ముగ నున్నది. అనంతపురమునకు ప్రత్యేక జిల్లా కోర్టును బెట్టుటకు ప్రభుత్వమునా రంగీకరించుట భావ్యముగ నున్నది. మిగిలిన తీర్మానములన్నియు చ్చాలవర కుపసంహరించికొనబడినవి. మిగిలినవి సమ్యక్తులకు బెట్టుగ నిరాకరింపబడినవి. బడ్జెటు ప్రజాప్రతినిధుల విమర్శనము లాంఛనముగ పరిణమించున్నది గాని వేరులాభ మొనగుటలేదు. బడ్జెటునాటకము గూర్చి అమృత బజారు ప్రతిక ఈక్రిందికథను చెలుపుచున్నది:—

జమిందారు డా॥ కడు మంత్రి నడుగకుండ నే కార్యమును గావించ కుండెనట. ఒక దినమున జమిందారు డా॥ త్రకు వెడలదలచి 12 పడవలను బంపవలయునని, ఏజెంటునుగోరెను. జ్యోతిష్కుని ప్రయాణమునకు సుభదినముగూర్చినాలోచించెను. ప్రయాణమునకు రెండుగంటలకు ముందుగ దివా నుగారిని మీ యభిప్రాయ మేమని యడిగెను. నా యభిప్రాయముతో నిప్పుడు లాభ మేమని దివాను కోవముతో బలికెను. నా నిశ్చయము నీకు చెలియనే చెలియును, కావున నీ యభి ప్రాయము గనుగొనియే నే నెపుడును కార్య మారంభింతునని జమిందారుడు వెంటనే జవా బొసగెను. అంతట దివాను సందర్భము గనిపెట్టి వివరముల గూర్చి చర్చించి కొన్ని బోల్తులు, కొంతమంది నౌకరులను తగ్గింపుమని గోరెను. ఆ మార్పులకు జమిందారుడు సమ్మతించెను. దివానుగారిపూర్ణాంగీకారముతోనే జమిందారుడు కయన మయ్యెను. ఆర్థిక సభ్యుడు జమిందారుని బోలియున్నాడు. ప్రజాప్రతినిధులు దివానుగారిని బోలియున్నారు. ప్రజాప్రతినిధుల యంగీకారము తోడనే బడ్జెటులోని ప్రతియంశమును తాము నిర్ణయించుచున్నటుల, ఆర్థిక సభ్యుల ప్రతినిధులలో విశ్వాసమును పురికొల్ప నెంచును. ప్రతినిధు లును నటులనే మనస్సమాధానముజేసికొని సంత సింతురు.

శర్మగారి తీర్మానములు

శర్మగారు రెండు తీర్మానములను సామ్రాజ్య శాసనసభ్యుల సభలో నుపపాదించిరి భూమిపై సిస్తు అంతయు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకే జెందవ లయునని, శర్మగారి మొదటి తీర్మానము. విద్యా వ్యాపకమునకై బడ్జెటులో నెక్కుడుధన మొసగ వలయునని గోరగ, సర్. విలియం మేయరుగారు విద్యాభివృద్ధిరాష్ట్రీయసమస్య యని ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. కాని రాష్ట్రములకు స్వంతధనములేదు. అందుచే భూమిపై రాబడి యంతయు రాష్ట్రము లకు జెందుట భావ్యము. ఈ సూత్రము అమె రికా సంయుక్తరాష్ట్రములందును, దక్షిణాఫ్రికా యందును, జర్మనీ మొదలగు ననేక దేశములం దవలంబించబడుచున్నదని శర్మగారునూచించిరి. మేయరుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచూ, మున్ముందు సామ్రాజ్యరాష్ట్రీయ కోశవ్యవస్థల విభాగము గూర్చి నిశ్చయించబడు ననియు, ప్రస్తుతముకోటి యిరువది లక్షల రూప్యములను సామ్రాజ్య ప్రభు త్వమువారు నష్టమునకు పాల్పడజాలరనియు నుడి

పిరి. తుట్టుతుడ కీ విధముగ నవరణ యంగీకరింప బడెను.

“సంస్కరణ విభానఫలితముగ రాష్ట్రీయా దాయ వ్యయనిష్ఠాయము గావించునపుడు, భూమి సిస్తు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకు సంపూర్ణముగ జెందవలయునను విషయము గూర్చి నాలో చింపవలయు నని యీ సభవారు రాజప్రతినిధి సభ వారికి చెలుపు చున్నారు.” ఇదియు కొంత మేలేగద !

రెండవ తీర్మానమున యుద్ధానంతర మున నిర్బంధ విద్యాశాసనమును ప్రవేశపెట్టు వలయు నని కోరబడినది. ఈవిషయమై ప్రభుత్వ నిశ్చయము నిపుడే ప్రకటింపవలయునని శర్మగారు గోరిరి. ప్ర స్తుతము మిగిలెడి ప్రభుత్వధనమును యుద్ధానంతర మున, నిరుపయోగకరమగు కార్యములకై వెచ్చింప వచ్చును. అట్టి దుస్థితి గలుగకుండ నిపుడే ప్రభు త్వమువారు నిర్బంధవిద్యకొరకై ధనము వెచ్చిం చుటకు తీర్మానించువో, ఎట్టియవాంతర మేర్పడ కుండు నని శర్మగారు రనువదించిరి. కాని ప్రభుత్వ మువారు తీర్మానమును నిరాకరించిరి. విద్యకొరకేది వరకే చాలధనము వెచ్చింపుచుంటిమియు, నిర్బంధ విద్యకొరకు వెచ్చించుటకు ధనము చాలదనియు, నిర్బంధమునకు ప్రజ లంగీకరించిననే గాని యట్టి విధానము లాధికరముగ నుండదనియు, సర్ శంకర నాయరుగారు మామూలు అభ్యంతరములచెలిపిరి. ప్రజలు సంసిద్ధులైన ప్రదేశములందే నిర్బంధమును మున్ముందు ప్రవేశపెట్టవలయునని శర్మగారును, క్రిత్తిశేషులగు ఘోష్ణగారును కోరియుండుటచే నాయరు గారి యాక్షేపణయందు సారములేదు. మేయరుగారింగీకారముతోనే ప్రజ జెప్పిరి. ఒక వంక రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము గోరుచూ, వేరొకవంక నూతన కార్యక్రమ మేర్పరువవలయునని కోరుట సంభావ్యముగ లేదని మేయరుగారు నుడిపిరి. రెండు కోర్కెలందును అసంబద్ధ మెద్దియో దోచ కున్నది. తీర్మానము నిరాకరించుట కన్నియు కారణములుగనే గాన్పించుట సహజము.

తెప్పినుపందెము: ఆంధ్ర నిపుణుడు

సోత్ ఇండియను లాను తెప్పిను పందెమున సింగిల్సు ఆట నిన్నటితో ముగిసెను. ఈపందె మునకు రాజధానియందలి సుక్రసిద్ధు లందరును నిలిచిరి. సింగారామ్, సంతివి, మేజరు ఎల్విసు, నిగల్ జోన్ను, కోహలాభ, లక్ష్మణరావు, వారా యణమూర్తి మొదలగు నిపుణులందరును పాల్గొ నిరి. కట్టకడపటి యాటలో, లక్ష్మణరావుగారును, వారాయణమూర్తి గారును ఆడుటకు మిగిలిరి. నిన్నటిదినము ఫలిత మే మగునో యని ప్రేక్షకు లాతురత జూపిరి. మొదటి సిట్టలో వారాయణ మూర్తిగారు దాదాపుగ లవ్ నెట్టునే దీసికొనిరి. రెండవ సిట్టు లక్ష్మణరావుగారికి లభించెను. మూడు నాల్గింటిలో వారాయణమూర్తిగారు లక్ష్మణరావు గారిని సులభముగ నోడించి, బహుమతి బడసిరి. కొలదిదినముల క్రిందటనే మద్రాసు యునై టెడ్ క్లబ్బు తరపున హిందూదేశమున కంతకును పోటికి నిలిచి వారాయణమూర్తిగారు విజయము బడసి యుండిరి. అపుడును లక్ష్మణరావు గారినే తుదియాటలో నోడించియుండిరి. ఈ వర్తరమున మూడు పందెములలో నెద్దియియుమగ చెప్పపురి యందు బహుమతి బడసిన, వారాయణమూర్తి గారి సామర్థ్యము శ్లాఘాపాత్రము. వీరి నైపుణ్య మాంధ్రులకు ముదము జేకూర్చగలుగును.

విద్యార్థులు: రాజీయసభలు

విద్యార్థులు రాజీయసభలకు వెడలగూడ దని వంగదేశపు గవర్నరుగారిగు రొనాల్డుషే త్ర భువుగా రొక క్రొత్తకారణము జూపుచున్నారు. రాజీయ విషయములపై మాటలాడు వారెల్ల రును సహేతుకముగ విషయముల జర్పింపక, భాషాదేశముతో మాటలాడెదరట. అందుచే విద్యార్థులకు రెండువత్సములను బాగుగ చెలియ వట. రొనాల్డుషే ప్రభువుగారు రాజీయ సంస్క ర్తగ నున్నపు డొకవత్సము వహించియే యువస్వ సింహుండిరట ! కాని హిందూదేశమున, సామాన్యముగ నుపన్యాసకులు సహేతుకముగనే ముచ్చటించుచున్నారు. క్రైస్తవమిషనరీలువ స్వసింపుచున్నపుడు, విద్యార్థు లాసభలకు వెడలుచో, నెట్టి యువద్రవము గలుగదు గాబోలు !

స్థానిక చార్తరులు

చెన్నపురాంధ్రసభ:— పండితో వన్యాసము ఈ కల 18 వ తేదీ సోమవారమునాడు సాయంకాలము 6-30 గంటలకు ఆంధ్రాహం (9. బ్రాడ్వే) సంఘ క్రాష్ట్రీకావ్యకంఠం గణపతిశాస్త్రిలవారు గురుకులావాసమునగూర్చి తెలుగున నుపన్యాసించెదరు.

పెట్టుగాల శేషాదలం శెట్టిగారి వ్యక్తిపూర్తి ధర్మములు:— 1918 సం. ఫిబ్రవరి 24 తేదీనాడు శ్రీశ్రీ గారు కలివి రాచిర్ల శ్రీశ్రీ వైశ్యభర్తృశ్రమన కలశాధారము చేసి ఆచార్యులవారగు శ్రీతిరుకర్ణిశ్రీశ్రీ అద్వైత స్వామిలవా రిగృహమున కళియాణాధారమున చేదమూర్తులయిన వాగుజీ కయ్యగారి గృహమున క్రాష్ట్రీయలకు సంకర్మణమును బంధు కర్మమునకు విందును అన్నవాసమునామలలో నీకలకు అన్న దానములును జరిపించి ఇతలకు మృగ్యకర్మలైరిని మోక్ష దాదాసిరి.

ప్రౌఢయ విద్యారితముగు రైల్వే ప్రమాదము:— జేటికొకకాలము 9. 15 నిమిషములకు ఎగ్జురైల్వేస్టేషను సంఘ ప్రౌఢయవిద్యారితముగు రైలు ప్రమాదము సంభవించినది. డిరెక్టువైకుండుదగు 12 సంవత్సరముల బాలకుడు రైల్వే జోవుడు రైలునకును, ప్లాటుఫారము నకును మధ్యకు పడిపో యెను. పాద మరణించినయ్యు నదికి పోయి రక్తము విశేష ముద్రవించినది. అతనికి తెలుసే రైలుకే అధికారము చికిత్స చేసి ఆస్పత్రికి తీసికొని పోయిరి. అతడు పాతకాలకు పోవు య నివలకుకు గురియయ్యెను. అతని కంకణిని చూచిన వారి కందరకు కాలికరిగిరి.

భాగ్యబహుదూర్. టి. అమీనుద్దీన్ సాహె బుగారికి తోటవిందు:—ఈ కల 10-వ తేదీ ఆదివారము పాయంకాలము 4 గంటలకు, గిద్దంగి వీధియందలి టి. యి. తెయిలర్ సాఫ్ట్ పీసుగూర్చు మర్యాదలకు ఆసోసియేషను వారు, సాజర్త్. టి. అమీనుద్దీన్ సాహెబుగారికి, ప్రభుత్వ మువారు, భాగ్యబహుదూర్ తిరుద మొసంగినందుకు, తమ సంతోషమును తెలుపుటకై, వెంకటాచలందరి మెసగ్సు పోస్టాదరుగూను సాహెబు కంపెనెవారి తోటయందు, విందు గావించిరి. ఉపాహారము లైసవిచ్చుట, సభ జనపబడియెను. షు. కావలి వరసింహులు శ్రీశ్రీగారు, అగ్రాసన మలంకరిం చిరి. భా. బి. అమీనుద్దీన్ సాహెబుగారి నికరదాది గుజము లకు గురించియు, వాణిజ్యపాడియందు వారొప్పక, పాత కాల నిర్మాణాది సత్కార్యములను గురించియు, శ్రీబ్రహ్మ కేంకటసుబ్బయ్య శ్రీశ్రీగారు ఆంధ్రమున నుపన్యాసించిరి. సాహెబుగారును, తిగురీతిని ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. అనంత రము, సాజర్త్. డా॥ అయిల్ రహీమాజ్ సాహెబుగారును, తర్వాత కార్యకర్తలగు, సాజర్త్ సయ్యదు హుసేను సాహె బుగారును, యి. బమ్మ కేంకటసుబ్బయ్య శ్రీశ్రీగారును, సంఘ నిర్వాహమునందగు, సంఘ కార్యనిర్వాహమునందగు, భాను జహదగు గారొప్పిన ప్రశస్తసహాయమును గురించి, యువ స్వసింహుయ, సంఘమువత్సమున జరియొక కుట్రాంశుశ్రీయ మును, వారికి పోలితోడికముగా నొసంగిరి. సాహెబుగారును, శ్రీశ్రీవారును, ప్రత్యుత్తర మొసంగిన పిదప, సభ ముగిసెను. హిందూ మహమ్మదీయ కమ్యునికేషను, నీ సంఘము, హిందూ మహమ్మదీయములు, సంఘభావ్యమున కెంతయు వత్స జెచ్చు చున్నదని తెలుపుటకు మిక్కిలి సంతసమగుచున్నది అని యొకరుచూపిరి.

సామ్రాజ్య శాసనసభ

బడ్డెలు చర్చ.
(మార్చి 12)

నేటి యందము సామ్రాజ్య శాసనసభ మరల సమావేశమయ్యెను. ౧౯ బార్ని బార్ని నుగాను సభాధ్యక్షమును నియమించిరి. ప్రశ్నలకుగ బడినవియ్యట బడ్డెలు మూడవ భాగము చర్చించబడెను. మధ్య రాష్ట్రముల విద్యావిషయమున ముగిసిన భవమును మరల నాలుగులక్షల డిగ్రీ కు మే నీ నాగపూరు నందు విశ్వవిద్యాలయమును నెలకొల్పవలయునని ఘోషణగా నివహించిరి. తీర్మానమున నుదహరించబడిన విషయములను కొంతకాలము వారు సామగ్రాతితో జూడవలయునని వారు నెట్టిరి. మధ్య రాష్ట్రములందలి విద్యాభివృద్ధి మిక్కిలి పేదలకే మును బడియుండుటను తా నీతి రాష్ట్రము నుపహరించవలసి వచ్చెను. పాటలీపుత్ర వారణాసి విశ్వ విద్యాలయములు కల వైన తలంపుట 1882 వ సంవత్సరమునుండియు నాగపూరు విశ్వవిద్యాలయపు తీర్మానము ప్రవేశపెట్టబడుచున్నది. మధ్య రాష్ట్ర (ప్రజలు ఉన్నది విద్యాభివృద్ధి నిమిత్త మొక విశ్వ విద్యాలయము కావలయునని చాల ఆతురతతో గోరుచున్నా రు. స్థానిక దొరతనమువారు ఈ విషయమున ప్రజాను నూలుగనున్నారు. ప్రజలకోరిక నిరంతర మభివృద్ధి నొందు చున్నది. తా నీ సంకల్పి నెన్నియూలు దొరతనమువారి నడిగి నను వా రామాటలు పెడచెంది నెట్టుచున్నాడు. రాష్ట్రమున 7 కళాశాల లున్నవి. ఉత్తమ పాఠశాలల నేకమున్నవి. ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయ మనవరము. అందులకు 4 లక్షల రూప్యముల నియదగును. ఈ మొత్తమునకే పెద్దదికాదు. ౧౯ జి. ఎం. చిట్టా వినుగూరు ఘోషణగా తీర్మానమును బలపరచిరి. ప్రజలును ప్రభుత్వమువారును ఈ విశ్వవిద్యాలయము ను గోరుచున్నాడు. ఇందుల కధికారికము నొసగుట ఆవసరము.

౧౯ కంకా నాయుగారి ప్రత్యుత్తరము

ఘోషణ గారి తీర్మానమునకు ప్రత్యుత్తరముగ కంకా నాయుగారి రిట్లు చెప్పిరి. 1918 వ సంవత్సరము నందు మధ్య రాష్ట్రములలో నొక విశ్వవిద్యాలయము నెలకొల్పటకు దొర తనము వారించిరి. అందుల కవలది విద్యా నివేదనమును గోరి. 1915 వ సంవత్సరము నవంబరు నెలలో నిజేదిక మంబబడెను. ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమునకు 19 లక్షల రూప్యములు కావలెనని అందుంచెను. అప్పటికంత ధనమిచ్చుటకు వీలులేవంచెను. అవలది పిచ్చకమిషనుగారు విద్యాసంప్రది వారి ఈ సమస్యనులెట్టిని తెలిపిరి. ఇంతలో కలకత్తాకమిషను నియోగింపవలసివచ్చెను. ఆకమిషనునివేదనము కచ్చుకరమును పాట్నా విశ్వవిద్యాలయ సమస్యను గూడ నుందివేయవలసినదని ఉప హరించబడెను. అందులకునే నాగపూరు విశ్వవిద్యాలయ సమస్య ఉందివేయబడెను. భూమిని కొనుటనుగూర్చి స్థానిక దొర తనమువారికి నేమియు చెప్పలేదు. దురికొంత భవము కావలయునను సంకల్పించెను చెప్పలేదు. ఈ సంకల్పించెయు తెలుపవలసిన పిచ్చుకమిషనుగారు గట్టు తెలుపు పర్యంత మేమి చేయుటకును వీలులేదు. ఈ విషయమున దొరతనమువారి నుటల ముగ నే యున్నారని తాను ఘోషణగా రిట్లెర్పము చెప్పిరి. కలకత్తా కమిషను నివేదనము కచ్చుకర గాని ఇంక నీ విషయమును తెలియటకు వీలులేదు. కాన సభ్యులు తీర్మానము నుకనంపారించుకొని నెదరిన తాను కలంబుచున్నాడు. తేవున్న దాని పెదరించవలసిన వచ్చును. అనంతరము దొరతనమువారు చేసిన నమృతమునబట్టి ఘోషణగా తీర్మానము నుకనంపారించుకొనిరి.

వాణిజ్యము, పరిశ్రమలు.

వాణిజ్య పారిశ్రామిక శాఖల ఆయావ్యయముల గూర్చి ౧౯ బార్ని బార్ని నుగాను గంభీరతనము నొసగిరి. అందు వారి సంవత్సరము రెయిల్వే ఖర్చులకు వందలదిన 2 కోట్ల పానుల ధనమునుగూర్చి కొంతకాలము చెప్పిరి. ఈధనము చాల స్వల్పము. అయినను యుద్ధ పరిస్థితుల ననుసరించి ఇదియే లోటి గురితము. దేశాభివృద్ధికి మరకొన్ని రెయిల్వేలను వేయుటాకోరికనుటకు సుంజేహము లేదు. తపాల, కంటి శాఖలు యుద్ధ విషయమున దొరతనము వారి కవలమిత నేరము చేయ వాంఛించబడెను. అవియు నట్లునే వెను ది యక చేసి నవి. యుద్ధ సహాయార్థ మంప బడిన తపాలాశాఖయంతటిని 23 గురు పరిశోధకోద్యోగులును, 756 గు పోస్టుమాస్టరులును, ఇనస్పెక్టరులును, సమాప్తాలును, చిల్ల

రనేనకులు 669 గురును గలరు. తండ్రిశాఖలో 2,500 మంది ఇంజనీరుగు పనివారు, 1000 మంది ఇతర ఉద్యోగియులును గలరు. అన్ని శాఖలవారును బాగుగ పనిచేసిరి. అందు దైర్ఘ్యము జనరలు నిలియును మాన్యు వెనుగారివని ప్రశంసాసాత్రము.

ఉత్పత్తి విషయమున ప్రస్తుతపు హెచ్చుధరలకు తగిన రీతిని ఏర్పాటులు చేయబడినవి. కలకత్తానుండలి యూలుకం పెసివారు భారా ఉత్పత్తినినుండి విశేషముగ నుత్పత్తు దీయ గలరు. సాంభారసరస్వతర్వము గూడ ఉత్పత్తు చాల అధికముగ తయారుచేయుట కేర్పాటులు జరిగినవి. ఏడెను, పోస్టు నెట్టులనుండి వచ్చు ఉత్పత్తి నధికము చేయుటకును ఏర్పాటులు జరిగినవి. అనేక ప్రదేశములందు ధనము విశేషముగ పెంది చేయవలయుటకు ఏర్పాటులు జరిగినవి.

వస్తువుల ధర హెచ్చుటనుగూర్చి దొరతనమువారికే పరిశోధక సంఘము నెలకొల్పిరి. బొంబాయి దొరతనము వారధ్యక్షుని నియోగించురు. ఆపెంటనే సంఘమువారు బొంబాయిలో కాన్గ్రెస్సును నానంబించురు. సంఘమువారు బట్టల ఖరీదులను నియమించుటకు తగిన విచారణచేయుదురు. ఈక్రిందివారు సంఘసభ్యులుగ నుందురు. ఆర్. హెచ్చి. బ్రూకు, ఎక్. వి. నుల్లాకాస్, మా. పురషోత్త మహావరదాసు, సి. ఎన్. వాడియో, మంగళేశ్వరము గిరిధరదాసు. జి. పి. క్రీష్ణు నెట్టాంజి, ఎక్. మెహాద్రి, సర్. జె.కొంజి దావాభాయి మహాశా ధామసు స్మిత్తు, సర్. క్లెమెంటు గింపున, సిల్వరు గారలు.

పిచ్చుట మదనమోహన మాశ్వగారు 1917 వ సం॥లో నధికము చేయబడిన రెయిల్వే బాటసారుల టిక్కెట్లు ఛార్జీలను తక్కువ చేయగోరుచు నొక తీర్మానము నుపహరించిరి. ఆసమయమున వారు మూడవతరగతి బాటసారులకునే ఎక్కువ ధనము ఖర్చించుచున్న వారికి ఎక్కువ బాధలు గలుగుచున్నవని చెప్పిరి.

బార్ని నుగానందులకు ప్రస్తుతరము నొసగుచు యుద్ధసమయమున ధనమధికముగ వ్యయముచేయవలసియుండుట చే ఛార్జీలధికముగ చేయబడినది. ఇంగ్లండులో నెట్టియే ర్పాటులు జరుగుచున్ననో ఇచ్చట నట్లునే చేయుటకు దొరతన మువారు నిశ్చయించిరి. కొంతకాలము బండ్లనడకనుతగ్గించుటావశ్య కమయ్యెను. అట్లు మ్యూను రెయిల్వేలకు డ్లన్యు ప్రయాణికుల చే నమిషను నిండిపోవుచున్నది. వీడబాటసారులకు చాల బాధలు గలుగుచున్న సంకల్పి తా నెఱుగును. కాని ఇవి ఇతర దేశపు టెక్నెట్లుబాధలతో సహాల్పించినచాల స్వల్పము. అనంతరము సర్ రాబర్టు గిల్లాను గారుమిక్కిలి యెక్కువ ఛార్జీలను తక్కువ ఛార్జీలను నియమించిన బాగుండునని తెలిపిరి.

సామ్రాజ్య శాసనసభ యంగళవారము సమావేశమైన తరువాత సర్ రాబర్టు గిల్లానుగారు ఎక్కువ తక్కువ మొత్తముల నిర్ణయమునందిట్లు చెప్పిరి:— యున్నందు రెయిల్వే వ్యయముల నిమిత్త మాధికమంత్రి చాల పెద్ద మొత్తమును ప్రత్యేకముగ నుంచెను. ప్రధాన పరిశ్రమల విషయమున రెయిల్వే లినివరలో మిక్కిలి నిరుపయోగకరములుగ నుండెడివి. ఆకోతత ఇకముందు తీవ్రగలదని లెన కలంపు. పెట్టెలు నిర్మించువారికి పూచీ యొసగబడుటవలన నికయుదు. హిందూజాతముననే రెయిలుపెట్టెలు విశేషముగ నిర్మించవలగలవు. హిందూజాతమున రెయిల్వేలు యుద్ధ విషయమున విశేష సహాయము నొసరించినవి. మెన పా టే మి యా యం దు నట్లు నే జనరించినవి. నెలకొననందురు రెయిల్వే ల పరి మిత సహాయ మొసరించినవి. ఎన్నిక వ్యయముల వచ్చిన ను రెయిల్వే అధికారులకులకు తగినరీతిని యేర్పాటుల గావించి కష్టములతాపుట ప్రశంసనీయును. రెయిల్వే లొనరెయిలు సామ్రాజ్య మొనరించుపని కనుకూలముగ నున్నది. అతడిసమయమున యుద్ధమునకు రెయిల్వేలో పరిశోధి బహుభుతుల పడ నివహించి క్లాఫించెను. సామ్రాజ్యయంతయు రెయిల్వేవారికి కృతజ్ఞులు. సామ్రాజ్యము కపరిమిత సహాయము నొసరించిన ౧౯ ఎరెక్టుగడ్డిను, జనరలు శేషగారలు హిందూజాతపు రెయిల్వేలో చాలకాలము ప చేసిరి.

అనంతరము పండితమదన మోహన మాశ్వగారు ప్రత్యుత్తరమునొసగిరి. తీర్మానముపై సభవారి యభిప్రాయముల గోర నదివరాధూత వయ్యెను.

జడ్డెలు; పోలీసువారు.

౧౯ విలియును విస్సెంటుగారు అంతరంగిక శాఖా యొక్క బడ్డెలును ప్రవేశపెట్టుచునెట్టిరి. ఇందు విషయమున తానంతగ చెప్పవలసినదిలేదు. ఆయా రాష్ట్రములందు నిలువ

యుంచబడిన కేసులను పరిష్కరించునిమిత్తము హోద్యలం దును, పిచ్చుకోద్యలం దును న్యాయమాన్యులసంఖ్య అధికము చేయబడెను. జీతములనుగూర్చి తిరిగి ఏర్పాటులు జరుగుటకు వీలుండునట్లు చేయబడెను.

ఇంకపోలీసుశాఖా విషయము. దొరతనమువారుకొన్ని సంవత్సరములనుండి చిన్నచిన్న ఉద్యోగులజీతములను మన తులను అభివృద్ధిచేయ నలంచుచున్నారు. మిలిటరీ పోలీసు శాఖలకును, సరిహద్దు పోలీసుశాఖలకును విశేషముగ మనుష్యులు రాకున్నారు. జీతముల హెచ్చించినగాని వాటికవ్యయను రాకు. కావున నవటి హెచ్చుధరలతో వైన వారు నుఖముగ నుండుట కేర్పాటులు చేయబడినవి. బొంబాయిరాజధాని యందలి హెచ్చుధరలపట్టును, కనిష్టములను, బొంబాయిగ రమునందలి పోలీసువాకిని జీతములు వృద్ధిచేయబడెను. కలకత్తాపోలీసువారికిని అల వెన్సులధికము చేయబడినది. జీతముల వృద్ధిచేసినను తక్కిన విషయములలో సావ్యముగ నంత వరకును వ్యయము తగ్గించబడెను. పోలీసువ్యయములలో నీక్రిందివ్యయములును గలవు. కాల్యేవను ఆర్మీ మొదలగువానికి విరాళము లొసగబడెను. దోపిడీయొకలకు విద్యుగఅత్తునిమిత్తము కొంతధనమియ్యబడెను. లిహాపోలీసుదళపు సభ్యుల అభివృద్ధిచేయబడెను. కాని ఇటీవలి అల్లరుల నణచునిమిత్తము వీని వృద్ధిచేయబడెను గావున త్వరలో తగ్గింప బడగలరు.

వైద్యశాఖనుగూర్చి అతడిట్లు చెప్పెను. వైదికదళముల నిమిత్తమునేక మంది యుద్యోగియులకు తక్కినవైద్య నేతకులను పంపించి చేయుటవలన ననేక ఇబ్బందులు గలిగినను శాఖ క్రియకును మెల్లనభివృద్ధి జెందెను. వైద్యశాఖాధికారి సర్ పార్టీల్యాక్సుగారి మరణమువలన సమీకృతము గలిగినందులకు తాను విచారింపుచున్నాడు. చివరకు జెంబులు కమిషనునియ మించబడ నందులక తడు చాలవిచారించెను.

ఆర్థిక శాఖ.

ఆర్థిక శాఖయొక్క ఆదాయ వ్యయపట్టికను విలియును మేయరుగారు సభకర్పించిరి. ఆసమయమున నతడు కలకత్తా బొంబాయిలయందలి టంకల లొనరించిన మంబివని ప్రశంసించెను. ఈజిప్టు, సింహళము ప్రిన్సిపాల్స్ మెంటులు మొదలగు ప్రదేశములనుండి గోరబడిన విశేషధనమును వారు సమయమునకేయగలగు తెంతయు నుటపాత్రము.

పిచ్చుట సర్ విలియును మేయరుగారు ప్రతిపాదించిన "వేమర కరెన్సీ ఆక్టు ఆమెండు మెంటు బిల్లు ఆలోచింపబడి అంగీకరింపబడెను. సభ ఇంతటితో నిలుపబడెను.

రాష్ట్ర సమావేశము

సామ్రాజ్య శాసనసభ మరల సమావేశమగు నపుడు మూడు సందేహాధికారములు గా నీక్రింది తీర్మానముల నుపహరించురు. (1) హిందూజాతముకే శాసనము ననుసరించి నిర్బంధించబడిన వారి కేసులన్నియు (2) కంకాజేతపు 1812 వ సంవత్సరము నందలి శాసనము ప్రకారము కంకాజేతమున నిర్బంధించబడిన వారు, అట్టి శాసనముల ననుసరించియే మదరాసు బొంబాయిలలో నిర్బంధించబడిన వారి కేసులన్నియు (8) ఇక ముందు వైయదహరించిన శాసనముల ప్రకారము నిక్షింపబడ నున్న వారి కేసులన్నియు విచారింపబడుటకు దొరతనము వారిక సంఘమును నెలకొల్పవలయును. అందు భారతీయ సభ్యులధికముగ నుండవలయును. ఆకోగ్య విషయమునను, నిర్బంధ ప్రదేశ విషయమునను, వైయదహరించిన నిర్బంధితుల తక్కిన వివిధవిషయములకు తగినరీతిని సలహా నొసగుటకు సంఘమువారి కధికార ముండవలయును. రాష్ట్ర సామ్రాజ్య యుద్ధ సభయందలి భారతీయ సభ్యులు సామ్రాజ్య శాసన సభయందలి బాకనియు క్రమభ్యులచే నెన్నకొనబడవలయును.

14 వ తేదీని భారతీయుల రాబడి వస్తు సవరణ బిల్లు నకు కొన్ని సవరణల జేర్చవలయునని సర్ బార్ని రాంధీను కర్మగారులు తెలిపిరి.

నిన్నటి దినచర్య.

(మార్చి 18)

మార్చి 18 వ తేదీని సర్ బార్ని బొంబాయిగారి యాజమాన్యమున మరల సామ్రాజ్య శాసనసభ సమావేశమయ్యెను. ఆసమయమున జనరలు బింగ్లగారు ఇండియను ఆర్మీ ఆక్టు ఆమెండు మెంటు బిల్లునుగూర్చి ప్రత్యేక సంఘమువారిచ్చిన నివేదనమును సభకర్పించిరి.

సర్ విలియును విస్సెంటుగారు యజరి బిల్లునుగూర్చి ప్రత్యేక సంఘమువారిచ్చిన నివేదనమును సభకర్పించిరి. బిల్లు

[5-వ పేజీ చూడుము.]

The Great War.

(Reuter's Agency)

Great Britain

Air Raid on British Coast. Bombs Dropped Inland.

LONDON, March 13. The Press Bureau says: Hostile Airships attacked Yorkshire coast last evening and few bombs were dropped slightly inland. The raid is in progress.

Three Airships Participated.

LONDON, March 13. The Press Bureau states that three enemy airships took part in the last night's raid, but only one approached a defended locality, namely Hull, where it dropped four bombs and demolished a house. A woman died of shock. Other airships wandered for hours in remote districts at great altitudes, unloaded bombs in the open country, and then proceeded out to sea.

Bombs on Bruges.

British Aircrafts Splendid Work.

LONDON, March 13. The Admiralty announces that our naval aircraft dropped three tons of bombs on Bruges dock on Monday night, and raided the billets and sidings at St. Pierre Capelle yesterday, and started fires. They also machine-gunned the enemy trenches during patrols. They brought down two machines in flames. One of ours is missing.

Supply of Ribbon.

Now Available in War Theatres.

LONDON, March 12. In the House of Commons, Mr. Macpherson stated that the supplies of 19 4 ribbon had been despatched to India, and various war theatres and should be available for issue now except in the distant theatres.

The Nationalist Party.

LONDON, March 31. Mr. Dillon has been unanimously elected chairman of the Nationalist party in succession to Redmond.

Shipping Position.

Macnamara's Statement.

LONDON, March 13. In the House of Commons Mr. Macnamara said that assuming losses of submarines did not increase with good will of all concerned we had before us the date at which new shipbuilding would balance losses of the day. After that we should be in a position to begin making good our losses. The construction of standard ships had been delayed owing to variations introduced as a result of the experience of the submarines.

Appropriation Bill Passed Second Reading.

LONDON, March 13. The House of Commons passed the second reading of the Appropriation Bill.

Conference of Shipbuilders.

Reply to Mr. Geddes Speech.

Reconsideration of Position Urged on Govt.

LONDON, March 13. The Conference of shipbuilding employers and trade unionists in London yesterday issued a statement replying to Mr. Eric Geddes speech. They recall the proposals they made to Mr. Lloyd George in November and January for the better working of yards and conclude that it is impossible to believe that Eric Geddes could have had these negotiations in his mind when he spoke. They declare that the negotiations reveal their appreciation of seriousness of his situation and their anxiety to help this spirit still animates them. They believe that many hindrances to output in the last few months might have been removed if organisation, they originally suggested, had been adopted and urge the Government to reconsider the position without delay. In any case they are prepared loyally to support and actively co-operate with the Government to secure the fullest output of ships.

Food Control.

Tonnage for Brewing Reduced.

LONDON, March 13. Replying in the House of Commons to suggestions that the production of beer and whiskey should be stopped, or further reduced in view of the food situation, Mr. Clynes stated that tonnage for brewing materials would be reduced forthwith. 150,000 tons of barley had recently been taken from brewers and maltsters and a further 200,000 tons would be saved by restricting the standard barrelage and using substitutes. He declared that under three per cent of the solid food of the nation would be used for brewing material.

Mr. Clynes also stated that all necessary preparations were being made for the rationing of bread and flour if necessary. But he hoped that, if great economy were exercised, the rationing of bread and flour would be avoided or long postponed. He also stated that it had been decided not to reduce the sugar ration.

War Cabinet's History. Interesting and Important Record. Optimistic Remarks on Submarinism.

LONDON, March 13. The War Cabinet's History of 1917 issued to-day forms a very interesting and important historical record and also shows the tremendous labours and achievements of the Government. It emphasises that the whole character of the war gradually changed last year, involving a complete transformation of British administration and organisation.

Regarding submarinism, the document frankly admits that, if the enemy had been able to maintain the rate of sinkings reached in February last year the military operations of the Allies would have been largely paralysed. The Navy however was triumphant and the document contains much to give confidence that the worst has long since passed.

The document deals fully with Imperial affairs, the Imperial War Cabinet the War Conference and the constitutional development of India.

Preparation for Election.

LAHORE, March 13. LONDON, March 12th.—The "Westminster Gazette" regards the publication of a statement of the Government's achievements as a preparation for the election in October.—"C. and M. Gazette" special cable.

Russia

Situation in Russia.

German Schemes for Monarchy.

Japanese Intervention Desirable.

LONDON, March 13. Mr. Dillon in the "Daily Telegraph" gives the gist of numerous letters received from representative men in Russia declaring that the Germans have already secured the support of important financial and social interests in Russia for their schemes and an arrangement has actually been reached to restore the monarchy. Mr. Dillon's correspondents believe that these schemes can be thwarted because other influential and active elements would be overjoyed if the Entente restored order. The former prejudice and suspicion against Japan's intervention has disappeared in the last few weeks and the Japanese could reckon on the co-operation of numerous political and military elements if they entered as rescuers. There are six thousand refugee officers at Vladivostok alone, the Polish army is the most effective military organisation in the country, and many of the present supporters of the Bolsheviks would change sides immediately if the fear of shooting and imprisonment were removed.

Red Guards Assassinations.

STOCKHOLM.—The crimes of the Red Guards are daily increasing. The Red Guards choose their victims among the intellectual classes and are assassinating principally clergy of democratic sympathies and landlords. All agricultural councillors except one have been killed.

M. Trotsky.

LONDON, March 13. PETROGRAD.—M. Trotsky remains in Petrograd and will not participate in the Moscow Congress.

The Livonia Deportees.

LONDON, March 13. Deportees from Livonia are still under arrest in spite of the German ultimatum.

From the Grips of Red Guards. A Premier's Escape.

AMSTERDAM.—The Finnish Premier Svinhufvud has escaped from Red Guards at Helsingfors and arrived in Berlin.

New Activity in Russia. Trotsky forms Military Revolutionary Committee.

LONDON, March 13. An undated telegram from Petrograd says that in consequence of the departure of commissaries for Moscow Military Revolutionary Committee has been formed in Petrograd provided over by Mr. Trotsky. Anathema against the Bolsheviks has been read in all churches. Typhus in Petrograd is increasing. The anarchists in possession of Moscow are determined to fight the Petrograd Bolsheviks if the latter succeed in reaching the city. The Bolshevik leaders are closely watched in Petrograd with a view to preventing them from leaving.

France

Bolo's Appeal Rejected.

LONDON, March 13. PARIS.—The appeal of Bolo and Porchere has been rejected.

China

Anti-Republic Movement.

LAHORE, March 13. LONDON, March 12th.—The Peking correspondent of the "Times" says:—It is commonly believed that a Manchurian restoration is brewing.—"C. and M. Gazette" Cable.

Central Powers

Military Activity in East.

A German Report.

LONDON, March 13. AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says:—Military activity on the eastern front is discontinued, but there is intensified fighting against bands especially in Ukraine, where the Maximalist Commandos, include Czech, and Austrian deserters. When Germans capture latter they shoot them. A severe battle with the Bolsheviks, north-east of Kiev continues, in which the principal combatants are Czech deserters, who have heavy artillery.

Great Russo-German Canal.

LONDON, March 13. COPENHAGEN.—The "Politiken" states that the Russo-German commercial treaty will include a plan for the construction of a great canal from the Baltic to the Black Sea. German financiers are willing to finance the scheme.

German Aviators Object.

LAHORE, March 13. LONDON, March 12th.—A correspondent of the "Corriere della Sera" at the front quotes a captured German aviator as saying "When we bomb a city we don't seek military objectives. We endeavour to destroy the city and kill citizens in order to induce a longing for peace".

AUSTRIAN SPRING OFFENSIVE.

Reinforcements from Russia.

Probable Quarter of Main Attack.

ALLAHABAD, March 13. LONDON, March 12th.—The "Daily Telegraph" Milan correspondent describes the various Austrian activities as indicating that the Austrians are leaving nothing to hazard regarding the spring offensive against Italy. All the railways from Vienna and Budapest are steadily bringing men and materials from Russia towards the Italian lines and the arrival of troops to 25 to 30 miles behind the fighting front is already apparent. New depots and bases of supplies and ammunition are being established. The enemy tries to conceal his preparations by shifting his troops along his second and third lines as if attacks were imminent. Numerous heavy batteries have arrived by train in the Val d'Adige and the Val Sugana. All the roads leading to the Val Terragnolo and the vicinity of Monte Pasubio and Col. Santo are encumbered with convoys. It is known that General Koevess, who commanded an army in Serbia and Rumania, has been placed in command of the 11th army between the Val Brenta and the Val d'Adige.

Special attack formations are being created one under Marshall Kletter and another under Marshall Conrad. According to all indications the enemy's main attack will be from the mountainous regions of the Trentino following the precedent of 1916.—"Pioneer" special cable.

Peace Negotiations.

Austrian Frontier Rectifications.

LONDON, March 13. An Amsterdam telegram from Budapest states that Herr Seidler's participation in the negotiations at Bukharest is due to the fact that Austria, apart from Hungary, is insisting on frontier rectifications.

Germany and Sweden.

Fate of Aaland Islands.

LONDON, March 13. Germany has announced that she does not intend to annex the Aaland Islands the fate of which will be decided in agreement with Sweden.

Spain

Military Reorganisation.

Content Between Civil & Military.

LONDON, March 13. Although the resolute war minister, M. Lacierva, carried the day by having the military reorganisation schemes promulgated by a Royal Decree, the Premier, M. Garcia Prieto, will probably insist on submitting them to the Cortes in which case long and excited debates are expected. The question resolves itself largely into a contest between the military and civil power in which the army evidently supports M. Lacierva. The bearing of the conflict upon the international situation remains uncertain.

Western Front

An Artillery Duel.

Successful American Raid.

Six Enemy Aeroplanes Felled.

LONDON, March 13. To night's French communique says:—There has been intermittent artillery duel in Argonne and the Vosges but it was violent in Champagne, especially in the region of Highuis and in the Woevre. The Americans made a successful raid south of Richecourt. Six enemy aeroplanes were brought down and another was badly damaged.

Another British Official Report.

LONDON, March 13. A British Communique says:—We drove off an enemy party near Lavacquerie, and carried out a successful raid northward of Lens, taking some prisoners. A strong enemy party raided a post southward of Armentieres after heavy bombardment. A few of our men are missing. The hostile artillery was active southwest of Cambrai, Loos, Messines, and Passchendaele.

TELEGRAMS.

British Official Report.

LONDON, March 13.

Marshal Haig's communique to-night says:—The Portuguese completely repulsed the raid on a sevenhundred yards front south east of Lusitania. The hostile infantry was caught by machinegun fire in the front and on both the flanks and suffered heavy losses both in endeavouring to cross our wire and when retreating through the artillery barrage. Many dead Germans lay in no mans land and some others were made prisoners. The enemy raided a post east of Zonnebeke and few of our men are missing. Three raids further south were completely repulsed.

Aerial Activities.

LONDON, March 13.

In a communique regarding aviation Marshal Haig says that several reconnaissance were carried out on Monday. Five hundred bombs were dropped on large sidings and ammunition depots at Auloye, depots south of Valenciennes south-east of Cambrai and south of Douai. Enemy aeroplanes attacked bombers. Ten hostile machines were brought down and seven driven down. Two of ours are missing a German observation balloon was brought down in flames. We dropped two hundred bombs at night time on the dump and the railway sidings northeast of St Quentin. All our machines returned. An enemy four-engineer landed in our lines and the occupants were made prisoners. Our aeroplanes during daytime today dropped a ton of bombs on the factories the station and the barracks at Corbentz. Burats were seen on all objectives causing two fires. A very large explosion was observed in the building in the southwest corner of the City. New hostile machines were encountered but all ours returned.

Palestine Front

Operations in Palestine.
Further Advance Made.

LONDON, March 13.

An Official communique from Palestine says we have made a further advance across the Jerusalem Nablus Road, inflicted considerable casualties and captured several machineguns.

Mesopotamia Front

OPERATIONS IN MESOPOTAMIA.

British Advance Extending.
Sahliyah Occupied.

LONDON, March 13.

Reuter's special correspondent in Mesopotamia writing from Ramadiah says:—Sahliyah seven miles upstream of Hit was occupied by our troops on the 11th. Our captures at Hit included two mountain guns and quantity of grain and ammunition.

Hit which is hundred miles west of Bagdad has rich petroleum deposits.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Bombay

Govt. Rent Bill.
Public Meeting to Support it.

BOMBAY, March 13.

A public meeting was held in Bombay on Tuesday evening to support the Government Rent Bill which is being introduced into the Legislative Council this week. The meeting which was presided over by Sir Narayan Chandavarkar and addressed by Messrs. Horniman, Bholabhai Desai, Talwalkar and H. P. Mody, unanimously passed a resolution urging that the Rent Bill should be passed into law substantially as it stands. Those present included several non-official members of the Governors Council and a member of landlords. Sir Narayan Chandavarkar said:—The main argument advanced by the opponents of the Bill is that it interferes with the sacred rights of property and that it violates the legal maxim that Englishman's Home is his Castle. The legislative policy of all the civilized states have been moving in the direction of the principle that labour is the touchstone of property or ownership especially with reference to the land and the building and that all profits from abnormal causes independent of the labour of their owner are subject to regulation and control of the Government in the public interest. This was not the first time that the British Government in India was compelled by force of circumstance to enforce the principle of unearned increment. He cited as instance the introduction of periodical settlement of land revenue in the thirties of the last century and that the same principle was enforced in revising assessment of land, when owing to American Civil War the value of land and agricultural produce went up. If the principle of unearned increment is to be logically carried out it would follow that legislature should enforce it in favour of all tenants without any limit.

Mr. B. G. Horniman in moving the resolution that the Bill may be speedily passed without modification said that it was duty of the State to keep in view of the whole economic situation and not to make exceptions. It would be unfair if business premises were exempted from operations of the law.

Mr. Talwalkar in supporting said that the people were solidly at the back of the Government in its efforts against tyranny of landlords and it should proceed determinedly with the Bill. Continuing he said:—Let this meeting be a warning to the Legislative Council member that if they opposed any clause of the Bill without just cause their constituents would see to their being turned out at the next election.

Operations of Press Act.
Editor Suspends Publication

BOMBAY, March 14.

The "Editor of 'Berar Samachar' a weekly Marathi organ of Akola, was served with a notice on Friday last under the Press Act Section 8 (2) to deposit Rs. 1500 as security. The Editor has decided to discontinue the publication of the paper.

Storm in Bombay.

Traffic Temporarily Suspended.

BOMBAY, March 14.

A storm broke over Bombay last night, unprecedented in its force and velocity so far as this season of the year is concerned. Dust made vehicular traffic impossible for some time. Trams had to be held up. Jehus took shelter with their vehicles and animals at convenient corners, and pedestrians found themselves in a serious plight and discomfort. Rain came pouring in and flooded the streets as the storm-water drains were either closed up or choked up with silt. The storm lasted about an hour. A number of country craft which were lying unprotected in and about the harbour are reported to have been either sunk or carried away into the sea.

Burma

Burma Legislative Council.
L G's Striking Speech.

RANGOON, March 13.

At his first meeting of the Burma Legislative Council as Lieutenant-Governor Sir Reginald Craddock to-day made a striking speech in urging Burma to strain every nerve to play her part in the war. He said it was time when no class should try to benefit itself at the expense of another and when efforts of all should be concentrated on one great object. His Honour said:—It is no use to grumble because scarcity of tonnage may lead to low price of things we have to sell and high prices of things we have to buy. Burma is infinitely better off in this respect than many of the provinces of the Empire, and everyone must be prepared to meet the difficulties as they occur and do nothing which can make them greater. Burma is contributing to Empire's needs from her rice, her timber, her oil and her wolfram. It is time when priority must be given to those things that are most necessary. The Council may rest assured that the Government would not fail to make representations if the interests of the provinces are in any case overlooked, in order that those who control supplies of tonnage may not omit any help that they can give for want of knowledge regarding the local needs. What Burma had done during the last year or two in the matter of man power would have been thought impossible a short time ago.

His Honour pointed out in addition to Sappers and Miners and Military police, labour Corps, a unit of 1000 Burmans and 1000 Chins sailed for France in July last, two companies of Burma Pioneer's were converted into Rifles and the 1st Battalion, 70th Burma Rifles completed before the end of year. Formation of a second Battalion had since been completed and recruitment for reserves and further units continued. For February 823 recruits were obtained, while total from September 1917 to February was 2687. For the same period 1967 were recruited for further labour corps drafts.

His Honour then dealt at length with the condition of rice market and prospects of disposing rice crop surplus. He detailed the control action and arrangements with Royal Commission and defended fixing of price of paddy at Rs. 105. He pointed out that the Government had taken steps to relieve the situation. He had induced the Royal Commission on wheat supplies to place forward orders to 3rd July. It had moved the Government of India to divert all possible freight for shipment of the rice crop to meet demands of numerous markets which require rice from Burma, and collection of revenue not to be pressed before the end of March. The Government had been blamed first because the price of paddy was too low and secondly because it was too high. When conflicting interests like these both expressed dissatisfaction, it may generally be assumed that a happy medium had been attained. The Government was anxious to protect the ryots and that millers and middlemen should receive their fair profit but the citizens of the Empire and the allies should not be penalised in order that some other people should derive excessive profits.

Dealing with Burmese agitation for separation from India His Honour said:—"It is a great source of satisfaction that here in Burma we have been spared the turmoil of political controversies of which scarcely more than echoes have reached these shores. Our attentions have not been distracted by programmes and propaganda. Burma may well have her aspirations as India has here. But let us go quietly about our preparations laying our foundations well and determining the lines of progress which are best adapted to the wishes and habits of thought of races who inhabit this country.

There has been great deal of loose talk about separation of Burma from India and her separate constitution as a Crown Colony. I doubt whether many persons who may have advocated such ideas have ever stopped to consider or think out in detail the effect on Burma if these loose suggestions were to be realized at an approximate date. It is perhaps difficult for me a new comer to this province to attempt to gauge or express sentiment of the various races of Burma with full knowledge and authority, but I think it is correct to say that Burma is proud of to form a part of the Indian Empire and has no desire to separate from India. What she desires to represent, however, to the Government of India is recognition that she is not one of several Indian provinces but a distinct country, a Burma Province attached to the Indian Empire and that her treatment in respect of all matters should not be brought into any rigid conformity with that found suitable for Indian provinces, but should be devised on lines which will give to Burma the best chance of development as a Burma Province and to Burma races the best chance of playing fullest part in this development. The voeliferation of fitness is not in demonstration. Though advanced in some respects we are very backward in many things. Local Self-Government is one of them. We have no Districts Boards. Our Municipalities are in leading strings but the first thing is to win the war.

Revised Financial Statement.

The Hon'ble W. J. Keith, Revenue Secretary, presented the revised financial statement for 1918-19. The pro-

vincial receipts for the coming year are estimated at 645.19 lakhs of rupees inclusive of 45.17 lakhs assignments from imperial revenues. The estimate is 6.62 lakhs in excess of very favourable receipts in 1916-17 and 36.61 lakhs more than 1913-14. Total expenditure during 1918-19 is estimated at 614.76 lakhs or rupees deducting earmarkings to imperial grants and other assignments to Imperial funds. Balance 588.58 lakhs, of rupees is 46.09 lakhs greater than actuals for 1916-17, and 21.66 more than budget estimate for the current year. Closing balance of 1918-19 is estimated at 122.43 lakhs as against closing balance of 1917-18 of 92 lakhs.

Disastrous Fire Accidents.

RANGOON, March 13.

A disastrous fire involving loss of about Rs. 4,93,000 took place on Tuesday at a series of rice mills on Dalla side of Rangoon river. Water not being available the flames spread rapidly and one mill and saw godowns owned by Ko Maung Gyi, Rangoon and containing eleven thousand bags of rice and 212,000 baskets of paddy were destroyed. None of these was insured.

Another fire on Sunday afternoon last destroyed completely the village of Nyaungbinzeik about 3 miles from Moulmein.

Central Provinces

C. P. Council.

Revised Financial Statement

NAGPUR, March 13.

At the meeting of the Legislative Council to-day the revised financial statement was presented. In view of the resolution moved by the Hon'ble Mr. Kellar, the Government agreed to cut out the provision made in the next years budget for the creation of a Fourth Additional Judicial Commissioners post. Similarly another resolution recommending the grant of grain compensation allowance to Government employees drawing less than 30 per month was accepted. The Hon'ble Mr. Dixit's resolution recommending the institution of an industrial survey of raw products was lost. The Hon'ble Mr. Dixit moved a resolution recommending a provision of 15,000 for the introduction of manual training in training colleges for 22 graduates.

After lunch the discussion of Mr. Dixit's resolution was resumed. The resolution was withdrawn. The Hon'ble Mr. Deshpande moved that more funds should be allotted for road construction in Berar. The Council adjourned after a few remarks from the Chief Commissioner 'sine die'.

Punjab

Escaped Convicts Recaptured.

LAHORE, March 12.

It is understood that two more of the convicts who escaped from Hazaribagh central Jail in the early morning of the 9th March have been recaptured. A reward of Rs. 500 is offered by the Punjab Government for the arrest or information leading to the arrest of each of the following convicts who are still at large:—Arjan Singh, son of Lal Singh of Jagraon District, Ludhiana; Indar Singh, son of Phuman Singh of Shaikh Doulat police station, Jagraon District, Ludhiana; Sajjan Singh, son of Mohan Singh of Naranjwal police station, Budh Singh, son of Ishar Singh, of Sur Singh Police Station, Khaira District, Lahore; Teja Singh, son of Dayal Singh of Bhikwind police station, Khaira District, Lahore; Natha Singh, son of Mangal Singh of Dhun Police Station, Khaira District, Lahore; Gujar Singh, son of Bham Singh, Bhagna Kalan Police Station, Gharinda District, Amritsar; Sucha Singh, son of Gurdit Singh of Chola Kalan police station, Sirhari district, Amritsar; Ganga Singh, son of Bahadur Singh of Khafar Kheri police station, Jandiala District, Amritsar; Hari Singh, son of Amar Singh of Kekar police station, L-poke District, Amritsar; Lal Singh, son of Ude Singh, Naranjwal Police, Ludhiana.

South India

The Brander Murder.

Progress of Trial.

QUILON, March 12.

At the hearing of the Brander murder case in which Krishnan Sankaran of Chengannur is charged with the murder of the late Mr. Charles Brander of Kandangulam Estate. Mr. Itty Thomas, a writer on the estate, the first witness for the prosecution who was examined at great length spoke to the actual transaction about the acquisition of land belonging to the accused and the circumstances under which the deceased came into its possession. In cross-examination witness stated that the accused's plot contained some coconut and plantain trees planted by him. Witness had never seen the deceased carrying a pistol in his belt except when he went to Ceylon. Shown the pistol found in the pocket of the deceased witness identified it as his master's property.

The Vakil for the defence applied to the court for permission to examine Mr. Cunningham, Commissioner of Police as a defence witness. The Head Sircar Vakil when asked by the Judge whether he had any objection said that not only he had no objection to the proposal but he would even ask the Court to reconsider its orders declining to summon defence witnesses owing to the lateness of the application for their attendance. The Judge allowed the application provided the Vakil reduced the number of witnesses.

Mr. Cunningham, Commissioner of Police, Travancore, was examined yesterday his evidence being chiefly concerned to the local investigation held by him after the occurrence. The defence elicited from him facts relating to the topography of the scene of occurrence.

The Sub-Magistrate of Pathanamthitta stated that he was present when the gun was taken from the deceased after the commission of the offence.

Among other witnesses examined yesterday was a cousin of the accused who stated in cross-examination by the defence that the deceased and his men went in large numbers to the house of the accused dismantled the building and set fire to a portion of a outhouse attached to it. He retracted the statement which he made in the Lower Court that he saw the accused firing at Mr. M. Brander.

Mr. H. G. Morrell of Sittar Estates and another European planter will be examined to-day.

Indian Legislative Council.

Postwar Reforms: Mr. Sarma's Resolution on Education.

An interesting Debate Resolution Rejected.

[From our own Correspondent]

BY WIRE.

DELHI, March 13.

At the meeting of the Imperial Legislative Council held this morning under the presidency of Sir George Lowndes, General Bingley presented the Select Committee's report on the Indian Army Act Amendment Bill.

Usury Bill.

Sir William Vincent presented the Select Committee's report on the Usury Bill.

Bill to Control Capital.

In introducing the Bill to control withdrawal of capital, the money market by companies Sir William Meyer explained that it was necessary at the present time to husband the resources of the Indian money market for purposes essential to the successful prosecution of the war and to empower the Government of India to exercise control over fresh issues of capital. In order to secure this object the Bill accordingly provides that no company other than a private company shall be registered or shall increase its share capital, issue debentures or call up unpaid capital except in accordance with the terms of a license issued by the Governor-General-in-Council and authorises him to attach to such licenses such conditions as he may think fit. It is not necessary to apply a similar restriction to private companies since these under the definition in section 2 (3) of the Indian Companies Act cannot invite the public to subscribe either for shares or debentures. It is intended that this measure shall be in force for the period of the war and for six months thereafter.

Continuing Sir William Meyer said he had explained the extent of obligations which the Government of India had to incur for war purposes. It was necessary to restrict the issue of capital in this country except for enterprises of national importance on account of easy money market conditions. It was necessary to control the issue of new capital. It was not contemplated to put an embargo on private flotations. All that was intended was to control the issue of new capital by requiring a license before issue. The Government would appoint two advisory committees one in Calcutta and the other in Bombay. On each of the committees there would be representation of Indian as well as of European commerce. It was a war measure and would be in force only for the period of the war and for six months thereafter.

Litigation of Indian Soldiers

Sir William Vincent introduced the Bill to amend the law for special protection in respect of civil and revenue litigation of Indian soldiers serving under war conditions. He said the main object of the Bill was to simplify the procedure which the Indian Soldiers Litigation Act, 1915, prescribed for the postponement of proceedings in which Indian soldiers serving under war conditions were concerned. He hoped that it would receive ready assent of the Council. Under sections 4 and 7 of the Indian Soldiers Litigation Act 1915, the court or the collector has to decide that any Indian soldier who is a party to the proceeding is serving under war conditions before step can be taken to postpone the proceeding. This practice is found to be inconvenient and it is proposed to amend the Act so as to provide that civil and revenue courts shall suspend proceedings when they have reason to believe that any party is an Indian soldier who is unavoidably absent and is not represented. Notice of the suspension will be given to the prescribed authority which may certify that the Indian soldier is serving under war conditions, and that a postponement is necessary in the interests of justice. In such a case the Court will postpone the proceedings. The amendments necessary in the Act 12 of 1915 though small are numerous and it is therefore considered expedient to repeal and re-enact the Act. The opportunity has been taken to embody in the definition of serving under war conditions the condition prescribed by notification under section 2 (1) of the Act. This definition has stood the test of nearly three years of the war and it appears no longer necessary to reserve powers to the Governor-General-in-Council to alter it. The Bill intended to prevent suits in which soldiers were interested being decided in their absence on active service. When necessary the court would give notice to the Indian soldier and on the officer under whom the soldier was serving certifying that he was unable to attend would postpone the hearing of the case. Now people were reluctant to join the army on the apprehension of their interests suffering in their absence. This was sad for the State and consequently the Government had decided to simplify proceedings in such matters.

Provincialisation of Land Revenue.

The Hon'ble Mr. Sarma in moving that the land revenue should be wholly provincialised said that the Finance Member had said that the question of provincialising certain heads of revenue had been under consideration in connection with post war reforms. The question had become imperative. The country was on the eve of momentous changes and the ground should be cleared for differentiating Imperial and provincial revenue among heads of provincial revenue. The example of other countries showed that land revenue was generally treated as provincial. The incidence of taxation varied in various provinces and it was not possible to lay down a standard of proportion for contribution to the Imperial revenue. He said the question was whether the land revenue was subject of provincial finance or Imperial finance. Experience had shown that in other countries land revenue had been treated as a subject of provincial legislation and he narrated to the Council what happened in the United States, South Africa and Germany. There was also the important question of

moving fictions. In questions of administrations there was no more fruitful cause of friction than the question of land revenue administration exchequer. One cause of grievance against Government was that land revenue was settled barabari. This source of complaint would disappear if the responsibility rested with the people of the province who would levy and administer land revenue. From every point it was desirable to provincialise land revenue. Modern opinion was in favour of allotting commercial revenue for Imperial purposes.

Governments' Reply

Sir William Meyer in replying to Mr. Sarma's resolution said he was surprised to learn that a million people attended the last session of the National Congress. Personally he did not know anything about it. If it was so the Hon'ble Sir George Barnes ought to take of the fact in connection with the restriction of passenger traffic. (Laughter). He also criticised the mover's theory of federalising India. He said that the Government of India were already considering the question of constitutional reform which covered the question of financial powers of provincial government. He said there would be material advance in the separation of Imperial and provincial finance. It looked pretty certain that Provincial Governments were going to get larger financial powers. At present with war expenditure bearing heavily on the Government, they could not look with equanimity on the question of surrendering twelve million pounds which the mover's proposal involved. They did not know when it would be possible to reduce military expenditure even when peace returned. He could not accept the resolution as it stood but he would be willing to accept an amended resolution in the following form:—This Council recommends to the Governor-General-in-Council that in the revised financial amendment with the provinces consequent on the scheme of constitutional reforms, the question of wholly provincialising land revenue be taken into consideration. Mr. Sarma accepted the amended resolution which he formally moved. It was put and agreed to.

Free and Compulsory Education.

Mr. Sarma in moving that one of the post-war reforms should be the introduction throughout British India of free and compulsory primary education immediately after the war, said that he wanted a definite enunciation of the policy in the matter. The Viceroy had said that that a scheme was under consideration. He said the necessity of the measure had been fully shown last year, and it was necessary to educate the people for the improvement of agricultural industries and the development of industrial resources even for war purposes. It was necessary that primary education should be made free and compulsory. It was a pressing need and should on no account be neglected. We had not been able to overtake the growth of population with the expansion of our educational programme. The moral and financial responsibility in the matter should not and could not be shirked by the Government. The Government should look at this question from a different standpoint with a view to solve it satisfactorily. He was aware that education could not be forced against the wishes of the people, but where people were willing to take advantage of educational facilities there could not be any reason to stay their progress. If the people did not press the Government should put their duty before them. There was a chance after the war of surpluses being devoted to unnecessary purposes or at least to less necessary purposes. He maintained that financial conditions would permit large expenditure on primary education.

Sir Sankaran Nair's Reply.

Sir Sankaran Nair replying said that he did not think it was necessary for the mover to dwell on the necessity of value of mass education. There was not much dispute between him and the Government of India on that point. This question was always before the Education Department. Mr. Sarma moved a similar resolution last year. The Government were unable to accept the resolution then on the grounds then stated, and the Government could still less accept it this year. If he had not stated a definite period probably the Government might have gone a long way with him. He gave statistics to show the number of primary and secondary schools and pupils. During the last year there had been progressive increase in the expenditure on education. Both last year and this year the Government were making special grants towards education. Last year the Government made recurring grant of thirty lakhs for pay and prospects of teachers of primary schools, and this year the Government made a same grant towards primary education. If according to the mover the Government introduced compulsion the funds available would not suffice and the Government was unable to introduce compulsion within reasonable distance of time. He quoted opinion of Mr. Montagu in the House of Commons that compulsion in education was only possible where it was popular. He assured the mover that the Government was steadily moving towards attaining the object which he had in view. He did not know how much money would be available after the war and he was not in a position to state how the Government would deal with the question after constitutional reform. It was unfortunate that just when the Government scheme was taking shape this question was raised. He mentioned that arrangements had been made for introducing primary education Bill in Bombay, Bengal and the Punjab.

Dr. Sapru.

Dr. Sapru said that the time had come to deal finally with the question. He could not congratulate the Government on their attitude towards this question.

Mr. Sastri.

Mr. V. S. Srinivasa Sastri said that Sir Sankaran Nair had said that Mr. Gokhale's Bill was defective inasmuch as it was likely to give more advantage to the advanced areas than to those less advanced. That was the principle of the grant-in-aid system in education, and the principle of contribution to municipalities and local bodies. The Government helps those who help themselves. So Mr. Gokhale only drew up his Bill on the principles recognised by the Government.

Mr. Bannerjee.

Mr. Surendra Nath Bannerjee said that free and compulsory primary education should be the foremost part of post-war reforms.

Pandit Malaviya.

Pandit Madan Mohan Malaviya said that the non-official members would have been satisfied if the Education Member had said the Government would consider the whole question after the war. Instead of that he had made a definite declaration that the Government was not prepared to consider the question now. What the Government had done was very inadequate with what was required to be done. Referring to the Education Member's remarks about Mr. Gokhale's Bill Pandit Malaviya said that all that Mr. Gokhale wanted to do was to introduce a measure which would expend in time.

Sir William Meyer.

Sir William Meyer added a few words from financial point of view. It was quite impossible to say now what would be the position after the war. Referring to railway profits as raised by the mover he said that it was impossible they could go on even after the war in justice to railways themselves. The Government had some sort of programme with regard to the question of primary education, but it had to be set aside owing to consideration of constitutional reform. It was not constituent to ask for provincial autonomy and also to demand an immediate programme to be laid down.

Mr. Sharp.

Mr. Sharp who followed Pandit Malaviya rose to throw light on one or two points. He pointed out that owing to the change in the method collecting figures for education returns, a large area had been cut off. Mr. Bannerjee and Dr. Sapru had said that local bodies should get enormous subsidies to enable to finance primary education. That was a very complicated question Mr. Sastri had admired that grant in aid but it was doubtful whether that system was applicable to primary education. On the whole grant in aid system did not work so well on primary schools as Board schools.

Mr. Chanda

Mr. Chanda said when the people made a demand for self-government the argument of the opponent was that the mass of the people were illiterate. That state of things should be altered.

Mr. Huq

Mr. Huq said there was absolutely no ground for pessimism with regard to this question. There had been considerable change in the angle of vision since Mr. Gokhale introduced that famous Bill, India was in need of free compulsory education which stood in the way of getting responsible Government.

Mr. Jinnah

Mr. Jinnah said that Indians felt keenly on this point

Mr. Krishna Sahay

Mr. Krishna Sahay said that Mr. Sarma wanted a declaration of the policy. He regretted his inability to give his support to the resolution.

Mr. Sarma's Reply

Mr. Sarma replying to the debate said that Sir Sankaran Nair had the cause of education more at heart than any of the non-official members. Perhaps he was aware of the difficulties which were in the path of the Education Member. He replied to the criticisms and hoped that the Government would accept the resolution.

It was put to meeting and rejected by 43 voting against and 12 voting for it.

The Council adjourned for lunch.

After Lunch.

The Council reassembling after lunch Sir George Lowndes presiding.

Mr. Sarma.

The Hon'ble Mr. Sarma said that he had already an assurance from the Finance Member that the question of provincialising land revenue would be considered in connection with constitutional reforms and as his amended resolution on that subject had been accepted by the Government he would withdraw the third resolution that stood in his name, that if land revenue be not wholly provincialised the Government of India should undertake to finance free and compulsory education out of Imperial revenues.

Pandit Madan Mohan Malaviya.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya moved (1) that the age limits for examination for admission into the Indian Police Service be raised from 19-21 to 21-23. (2) that pension and salaries of officers of the Indian Police Service should not be enhanced as has been recommended by the Police Services Commission, (3) that the rule which requires that candidates for examination for the Indian Police Services shall be of pure European descent should be abrogated, and (4) that the said examination should be held simultaneously in India and in England, or if the last recommendation be not accepted not less than one half of the total number of posts in the Indian Police Service should be recruited by an open competitive examination held for the purpose in India.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya pointed out that there was great dissatisfaction among Indians with the existing rules. Out of 397 Superintendents of Police only nine were Indians. It was expected that the Public Services Commission would propose an effective remedy for the present state of things, but its recommendations were unsatisfactory. It had proposed no change in regard to the age or examination. It had certainly recommended that candidates for police examination should not be required to be Europeans of pure descent. But in recommending that the candidates should be compelled to reside in the United Kingdom for five years before examination it had taken

away with one hand what it had seemed to give with the other. Indians cannot be sent to England at the age of 14 and cannot therefore appear in the examination. The Commission itself recognized that the effort of its proposal would be nil in practice and had accordingly proposed that Indians should be appointed in India to 10 per cent of higher posts immediately and to 20 per cent posts of in the course of time. There is no reason why compulsory residence in England for 5 years should be enforced for the Indian Civil Service examination. Candidates were required to stay in England for three years only. There was no reason why for candidates for police examination five years previous residence should be required, except that age limits recommended for the police examination were higher by two years than those proposed by the Commission for the I. C. S. examination. Such a condition is highly unfair. It should not be enforced and the examination should be held simultaneously in India and in England, so that Indians may be on a footing of equality with Europeans. Until this is done Indians will have no chance of becoming Members of Executive Councils and High Court Judges. The police service does not surely call for exercise of higher qualities than positions. If however, this proposal is not accepted at least half of the higher posts should be recruited by open competitive examination in India. Making over 20 per cent of posts to Indians in course of time, as recommended by the Commission, cannot meet the requirements of the situation. It is also necessary that age limits for the police examination should be raised to 21-23 so that candidates may have received good education. This view is supported by Sir M. B. Chabul who says the recommendations of the Commission will practically keep the door of admission to higher posts shut against Indians. The scale of salaries and pensions of the police officers should not be raised in pursuance of the recommendations of the Indian Police Commission. The pay of Assistant Superintendents was raised from Rs. 400 to Rs. 500 and a new grade on Rs. 1200 per annum was created for Superintendents of Police. There is therefore no reason why further expenditure which will amount to one lakh annually should be increased.

Mr. C. H. Kesteven.

The Hon'ble Mr. C. H. Kesteven (Calcutta) said there was no doubt that the resolution aimed at substitution of European police by Indian. For the last ten years they had been accustomed to shocks of anarchical murders and outrages in Calcutta and outside it. The mover was more fortunate in his province. Outrages of this kind were a matter of grave concern throughout India. There had been diminution of crime no doubt but that was only temporary. It gave encouragement to hope that possibly the crime would absolutely disappear. He said a great deal had been done by the police to bring about the present lull and he admitted that wonderful services had been done in this connection by Indian officers at the risk of their lives. Was this the time, he asked, when they could contemplate sweeping changes. It was a desperate case of changing horses when crossing the street. There was a very large European population in the presidency towns particularly in Calcutta, where they had large vested interests which could be protected by European police. The present time was not suitable to make a trial as the mover suggested. His proposition was not only premature but unwise.

Mr. Maung Bah Too.

Mr. Maung Bah Too opposed the resolution.

Colonel Aplin.

Colonel Aplin said if the resolution were accepted it would only enable students to pass examination by sheer literary ability. The introduction of reform would meet with strongest opposition in Burma where some Burmans would not be able to compete with young Indians. It would be very unfair to them.

Mr. Sarma.

Mr. Sarma said he realized the gravity of the situation in Bengal and added that this showed that European officers had no sufficient skill to prevent the production of this position, and he thought that a little competition between European and Indian officers might result in an amelioration of the present situation. He also pointed out that the Indians at present in the police were not of the highest class.

Mr. Fagan.

The Hon'ble Mr. Fagan said that the resolution sought to secure adoption of a system in opposition to the one that had been in existence for some time. The resolution contradicted the principle that there should be predominance of Europeans in the police service. This opened a wider aspect of the question which was how far it was essential that British character should predominate in the administration of this country. He maintained that predominance of British tone, British atmosphere and British character should predominate for the sake of peace of India. He urged that the Indian police force was the direct agency for the carrying out the first functions of a civilized Government, which was to suppress crime and maintain law and order. It was of a quasi-military nature which required prompt effective co-ordinated action. He said satisfactory results could not be obtained by open competitive examinations. He was in sympathy with abrogating racial bar under proper condition.

Mr. Surendra Nath Bannerjee.

The Hon'ble Mr. Surendra Nath Bannerjee said that during the debate one common ground of argument had evolved and that was that the disabilities which were involved in examination should be done away with. He repudiated Colonel Aplin's remark as wild and romantic. He characterized the police as the least efficient service of administration. The object of the police was both to detect crime and suppress crime. In both these the police failed. Referring to the crime in Calcutta he was glad that Mr. Kesteven had mentioned, heroism, courage, self-denial of Indian officers of the Calcutta Police. As an illustration that police were not servants but masters of public Mr. Bannerjee said that on the 8th instant he was coming to the Council Chamber with a friend when his carriage was stopped on a public thoroughfare by a constable who said that the road was meant for Europeans and not for Indians. He told the constable that he was going that way and he could go what he liked. This happened within a few hundred yards of the Imperial Secretariat and in the Imperial Capital. This showed that the police could do exactly what they liked.

Sir James Walker.

Sir James Walker said that the ultimate object of the resolution was to obtain service in open competitive examination. He was in favour of this method as far as it was feasible. He dwelt at length on the recommendations of the Public Services Commission, particularly of Mr. Ramsay MacDonald. Sir B. M. Chabul and Justice Rahim. Quoting opinion of the last named gentleman, he said that Justice Rahim had recommended that 75 per cent of Assistant Superintendents should be recruited in London.

Sir Hamilton Grant.

Sir Hamilton Grant said that any sweeping change that affected the Punjab also affected the Frontier police as the police for the latter place were recruited from the Punjab cadre. It was not desirable to make any change. The higher police authorities in North Western Frontier and Baluchistan had to deal with many political refugees. An Indian was not competent to deal with them. There they had to deal with many adjoining tribal countries. He appealed to Pundit Malaviya to remember that if the reports of their proceedings in Council had reached England and abroad their wrangling and their bickering people in those countries would conclude they were not taking the war seriously.

Dr. Sapru.

Dr. Sapru said that if Pundit Malaviya's resolution was accepted it would take at least 20 years to effect the change. There need be no fear on that score either in Calcutta or Baluchistan. The argument employed so far against the resolution was the argument of monopolist. As regards Burma the Government could make special provision for Burmans and the contention that Indians would swamp the service did not hold good. A great deal had been said about British character and British tradition. He was sure the British character and British tradition did not mean that Indians should be excluded from their legitimate share. The less they talked of these things it was better for the reputation of the bureaucracy. Unless Indians were placed absolutely on grounds of equality with Europeans he would oppose to the last day of his life any scheme of increase of salary. He would never tolerate the idea that his countrymen would work under a bargain.

Mr. Shafi.

Mr. Shafi said that he would confine his remarks to only the third recommendation of the resolution with which he was in complete sympathy. He fully recognised the high qualities possessed and the admirable services rendered by Europeans in maintaining law and order, and admitted that their continued presence in higher posts in police service for sometime was necessary, but he could not conceive any ground of policy by which competent Indians were excluded from those posts. He could not receive the reason of continued existence of the policy by which Indians were excluded from competing in examinations for Indian Police Service held in England.

Sir William Vincent.

Sir William Vincent on behalf of the Government said that no decision had yet been arrived at about the recommendations of the Public Services Commission. He dwelt at length on the resolution, stage by stage, and said as regards the age limit no suggestion had been made by any member of the Commission except Sir B. M. Chabul. There was no analogy in this respect between the Police Service and the Indian Civil Service. The Police in India was a military police.

Pay and Pension.

Turning to the question of pay and pension, he said that the Government had not arrived at any decision but it was never their intention to pay more than was necessary. If they wanted Europeans of suitable character they must pay a suitable wage. He quoted opinion of Sir James Meaton expressed on the 7th January 1918 in which he stated that considering the high cost of living it was his clear duty to recommend to the Government of India an increased rate of salary for European Police. This was in reply to a memorial by the European officers. He said that the increase in police expenditure had been only four and half percent. There were a number of difficult questions to be decided before the Government could take up the question of increase of salary, etc., of the Imperial Service. He was very impressed with the remarks of the mover and other speakers, and he said whatever opinions were expressed during the debate would be considered by the Government.

Simultaneous Examination.

Referring to the question of simultaneous examination he said that the quality of the recruit could not be tested by examination alone. He never suggested that high qualifications were not to be obtained in an Indian. But what he suggested was that high qualifications could not be secured by open competitive examination. The Police service, in his opinion, was a security service on which law and order depended, and no Government could be a good government who failed in this aspect. The qualities that were demanded in higher officers of the police service were of a quite different character. So long as it was necessary to secure India from internal disorder and external aggression it was desirable to maintain substantive preponderance of British element in the Police Service. He paid a warm tribute to the work done by Indian officers of the Police service. He maintained that new methods and new moralities had been introduced by British officers since the Police Commission, it would be a disaster to do anything which might impede further progress.

The Alternative Proposal.

As regards the alternative proposal he assured the mover that the Government had not arrived at any decision, and if the whole question must be worked at from a new standpoint, he admitted that progress had been slow in that direction which he would do his best to expedite. The matter was engaging the earnest attention of the Government and there was absolutely no question of "Banging" Indians. The number of recruitments depended on the Government requirements.

Mr. Sastry.

Mr. Sastry said that he completely agreed with the view of Sir William as regards the qualities of Englishmen in higher posts in Indian Police Service, but he (Mr. Sastry) could not understand how Sir William objected to the competitive examination for recruitment in Police service being held in India. He did not object to competitive examinations for raising recruits being held in England. Over and over again objection

had been raised in England against competitive examination that it was no test of character and efficiency. It was no special characteristic of India that competitive examinations did not bring out best men, but it was so everywhere in the case of police service. It had been said that the British character should be maintained. He knew what was meant by British character. He would ask seriously every exponent of that theory if every single Englishman possessed those qualities which composed British character. He asked if competitive examination in England brought out the best Englishmen for public service in India? It was necessary to maintain British character. The speaker would urge that every care should be taken that the best Indian talent be allowed to compete with best English talent. The speaker said that if they wanted to improve European police force they could not do better than introducing a larger element of Indians in the service.

Mr. Malaviya's Reply.

Pundit Malaviya replying to the debate said that he was not less conscious than Sir Hamilton Grant of the importance of the subject which they brought forward. It might be unimportant to them but it was of vital importance to the people of India. Criticising the remarks of Mr. Kesteven he said that he had not asked for a sweeping change and that was not the aim of the resolution. He did not imagine that the resolution was substituting Indian for European Police in Calcutta. He would like to remind the Council that Indian officers had laid down their lives in the discharge of their onerous duties. That alone would establish the fact that they possessed remarkable gift to qualify them for any post in the service. He asserted that an Indian did possess that character which an average Englishman possessed. It was the result of education and social surroundings. He mentioned that the Police Commission in England remarked unfavourably on police in England. The theory of "British Character" was a myth.

Sir William Vincent Reply.

Sir William Vincent speaking for the second time said that defects in Indian police were remedied by the introduction of European police in 1861. He quoted opinion of Mrs. Besant as to the value of English character in the administration.

Mr. S. N. Bannerjee: - What is the date?

Sir William Vincent: - Am I to be cross examined? The date is 1911 (laughter.)

He was well aware of the admirable work done by Indians.

The resolution as well as the alternative resolution were put to meeting and negatived.

The Council adjourned till to-morrow.

Punjab Council.

Discussion of Financial Statement

Lahore, March 13.

A meeting of the Punjab Legislative Council was held this morning at the Government House H. H. the Lieutenant-Governor presiding. There was a large attendance of members. After interpellations Mr. Lumsden introduced a bill to amend the Simla House Act, 1918, which was taken into consideration and passed. Mr. Lumsden then presented the revised financial statement for the year 1918-19 which showed that the closing balance for the year 1916-17 was Rs. 1,22,75,000. Revised estimates for 1917-18 again emphasised general prosperity of the province and negligible effect of war on receipts. The revised estimate shows a closing balance of Rs. 1,89,78,000 against Rs. 1,05,09,000 estimated in the budget. The figures for budget for 1918-19 are: Opening balance Rs. 1,89,78,000, closing balance Rs. 1,93,18,000.

Explanatory statements were then made by Mr. Maynard, Mr. Teomson, Mr. Craik, Mr. Holmes, Col. Headley, Mr. Townshead, and Mr. Richery, regarding different heads of accounts which were under their respective charges.

The Hon'ble Ram Saran Das then moved the following resolution: - The Council recommends to the Lieutenant-Governor of the Punjab that a sum of Rs. 3,00,000 (a) be deducted from the proposed estimate under both the minor heads agriculture (Heads 21A and 26A) (b) be added to the proposed unspent balance of the year marked Imperial Grant on account of wheat profits raising it from Rs. 4,18,000 to Rs. 7,18,300, (c) be provided out of general closing balance thus increased for larger expenditure on district boards and be added to minor head contribution under head 32 Miscellaneous, and (d) provided for resale be met from advance account and recouped from sale proceeds thereof. The resolution was withdrawn after the Financial Secretary, Mr. Lumsden, had assured the mover that he would recommend Rs. 2,00,000 to Government of India for sanction for purpose.

The Council adjourned till to-morrow.

U. P. Council Meeting.

Financial Statement Presented

Lucknow, March 13.

Sir Harcourt Butler in opening the Legislative Council meeting to-day said that he had no pronouncement of policy to make. It was ten years that he left the Province and there was a good deal for him to learn. But he yielded to none in his desire to see the province foremost in India in well being and well doing. All their efforts must be concentrated on assisting and promoting victory which awaited the Allies. The United Provinces had done well but they must redouble their efforts in future.

Mr. G. G. Sim presented the Financial Statement for 1918-19. Original estimate for 1917-18 provided for an income of 695 lakhs and expenditure of like amount. The revised figures had the effect of raising the income to 730 while expenditure was 677 lakhs giving a surplus of 52½ lakhs. The budget for 1918-19 estimates income at 727 lakhs and expenditure 719. Larger receipts are expected from stamps, income tax and forest which all did exceptionally well during the past year. War conditions would again affect the spending power of departments. 3½ lakhs is provided for increasing the pay of constables sanctioned by the Secretary of State, 5½ lakhs for education and increase of the existing educational grants by one lakh for building grants for Allahabad and Lucknow institutions, 1½ lakhs given for reconstruction of road to Allahabad and 3½ lakhs for construction of a new resin factory at Bareilly. This project will be immediately remunerative and the forest officers estimate that transfer of resin factory from Bareilly to Bareilly will result in an increased revenue of about two lakhs from the industry.

విరోధామహాసంగమము

(రైతుకు ఏజెన్సీ)

ఇంగ్లండు

లండను, మార్చి 11:- చిత్తుపుట్ట ప్రభువు గారు మరణించిరి.

విమానముల దాడి.

లండను, మార్చి 12:- ఈనెల 7 వ తేదీన జరిగిన దాడిలో 9 గురు పురుషులును 8 గురు స్త్రీలును ముగ్గురు పిల్లలును చనిపోయిరి. 45 గురికి గాయములు తగిలినవి.

సయాము సైనిక ప్రతినిధులు.

లండను, మార్చి 12:- మేజరు జనరలు ఫ్యా విజయ జనరలుగారు మున్నగువారు ఇంగ్లాండు దేశమునకు వచ్చిరి. జనరలుగారు 1907 లో హేగు ఒడవడియందు సయాము ప్రతినిధిగా నుండిరి. బెర్లినుము సేనలో పనిచేసిరి. ఇచటి ముఖ్య స్థలములను చూచి ప్రాస్తుదేశమునకు వెళ్లెదరు. తక్కిన నలుగురిలో ఇద్దరు హోలోవూలియలలో విద్య నభ్యసించిరి. జర్మనీలో విరోధము కలుగుట సయామువారికి చాల సుత్యాహారమైనదని వారు నడిచిరి.

సైనికోద్యోగులకు పనులు.

లండను, మార్చి 12:- సేనలోను నౌకాదళము వందును పనిచేసిన వారికి ఆంగ్లదేశమున అధినివేశములలోను పనులను చెప్పించువిషయ మాలో నలో నున్నది. చాలమంది పనిపాడను నియమించువారిందులకు లోడ్వడకలెను.

పదవులు

లండను, మార్చి 12:- 50 మంది వారంటు ఉద్యోగులకు రెట్టకేంటు పదవు లియ్యబడినది. యుద్ధారంభము నుండియు నిట్టి హెచ్చు పదవు లిదివర కియ్యబడలేదు.

యుద్ధమంత్రివర్గ చరిత్రము.

లండను మార్చి 12:- 1917 వ సంవత్సర చరిత్రము నేడు ప్రకటింపబడినది. దీనియందు దేశవివరములు, గలవు దొరతనమువారు చేసిన పనులు దీనియందు వర్ణింపబడినవి. యుద్ధమున కేటము మార్పుకలిగినందున గతవత్సరమున ఆంగ్లపరిపాలనమునగూడ మార్పు కలిగినది. వెనుకటి ఫిల్చేవరి నెలలో శత్రువుల అంతర్గాములు ముంచినన్ని నౌకలను ప్రతి నెలలోను గూడ నేటివరకును ముంచి యుండినవో మిత్రమండలి యుద్ధపుయ్యములు స్తంభించియే యుండును. నౌకాదళము గమర్థముగా పనిచేసెను. వానివలన సహాయము వెనుకనే లోలగినది. అని ఆరిపోర్టులన తెలియుచున్నది. సామ్రాజ్యము సామ్రాజ్యమంత్రివర్గము యుద్ధసంఘము. ఇండియా దేశరాజ్యాంగ సంస్కరణము మున్నగు విషయములందు వివరింపబడినవి.

నియోజనము.

లండను, మార్చి 13:- ఆట్టోబర్గ నెలలో నియోజనము జరుగగలదు గాన దాని కిది మార్గదర్శకమని వెస్టు మినిష్టరు కబెటుప్రతిక వ్రాసినది.

ఆంగ్లవైమానికులను బంధించుట.

లండను, మార్చి 12:- ఆంగ్లవైమానికులను బంధించుటనుగూర్చి నేడుజర్మనులు సరియగు సమాధానమును పంపనిచో గొప్పకుటుంబములకు చేరిన జర్మను వైమానికుల నిధిని బంధించెదరు.

హోల్లుజు పూకేగార్లను వదలివెట్టి జర్మనులు శిథిలములకు పంపెదరు. నెలదినముల వాయిదా చేపట్టితో ముగియను. వారినిద్దరిని తమించితిమని జర్మనులనిరి. వారు నేరమే చేయలేనపుడు తమవలన ఏమికలదని బ్రిటిషువారువ్రాసిరి. వా రేశిథిరమునకు పంపబడినో ఆచటియాదరణ పెట్టున్నదోయని విచారణ చేయుచున్నారని వార్తాసంఘమువారు ప్రకటించిరి.

టపాలు.

లండను, మార్చి 12:- ఫిన్లండుకుతప్ప రష్యులమేని యాలకుటపా ఉత్తరములను మనిఅర్థమును పంపబడవని పోస్టాఫీసువారు ప్రకటించిరి.

ఆహారపదార్థములు.

లండను, మార్చి 12:- ఆహారపదార్థములు తక్కువగా నుండుటచే సారాయిని చేయుటను తగ్గించవలెనని కొందరు గూదొంపగా సారాబట్టి ఉపకరణములను తెచ్చునౌకలసంఖ్య పెంతునే తగ్గింపబడును. 150000 టన్నుల వార్షికవారియొద్ద నుండి తీసికొనబడెను. పిపాలను తగ్గించినచో మరి 2 లక్షల టన్నులు మిగులును. ప్రజల ఆహారమున 100 కి 3 వంతులకు లోపుగా సారాబట్టిలకు వినియోగంప బడును. రొట్టెకును పిండికిని గూడ వనవరమైన పరిమితి యొనరింపబడును. పంచదార పరిమాణమును తగ్గించ వీలులేదు. పొదుపుగా వాడుకొనిన రొట్టెకును పిండికిని ఇంకలో పరిమితి ఏర్పరుపబడదు.

ప్రాస్తు

మిత్రమండలి వైమానిక ప్రచలనము.

లండను, మార్చి 11:- వైమానిక ప్రచలనమును గూర్చి హేగుగారు:- నెంటుక్యెంటినున కీశాస్థమున ముఖ్యములగు రెయిలు మార్గముల మీదను, వైమానికాలయములు, మందుగుండుకొట్టలు, సైనికగృహములు మొదలగువాటిమీదను మేము ఆరుమందల బొంబులను వేసితిమి. ఆసంఖ్యాకములగు విమానములు క్రిందినుండియే బోవుచు మాడు వైమానికాలయముల మీద బొంబులను వేసినవి. హేంగర్సుమీద సమముగ బొంబు పడెను. ప్రతివైమాని కాలయము వద్దను బయటనుండిన విమానములకు మంచి దెబ్బలుతగిలినవి. మరలివచ్చునపుడు 800 అడుగుల యెత్తున నె వచ్చుచు దారిలో దృశ్యస్థలముల మీదను బొంబుల వేసి ఆనేకమందిని జూపినవి. ఒక పదాతిదళమును నలుదిక్కులను చెల్లా చెదరు గావించినవి. మేము పది శత్రువిమానముల నేలగూల్చితిమి. మరి పదింటిని క్రిందికి తరిమివేదితిమి. మావిమానములు రెండు కన్పించకున్నది. నేడు పట్టపగలు పట్టుగార్ల వద్దనున్న హెటారుకర్మాలయముమీద మేము 1 1/2 టన్నుల బొంబులనువేసితిమి. మంటు విశేషముగ బయలుదేరినవి. రెయిల్వేస్టేషనువద్ద ప్రయాణిస్త్రముగ నున్న బండి మండిపోయెను. ఆనగరమునకు పచ్చిచురుం గుండిన మందుకొట్టు మూడుబోట్ల మండినవి. తక్కిన కట్టడము లనేకము మంటుల చాలయ్యెను. మావ్యూహము నెదిరించుటకు శత్రువు లల్పప్రయత్నముల నొనరించి చివరకు మరలిపోయిరి. మా విమానములలో నౌకదాని యింజను చెడుటవలన పది తిరిగి రాలేదు.

ఫిరంగులు.

లండను, మార్చి 12:- మూజాకుట్ కుడితట్టున రెయినును ఆబ్రెవెల్లరు, లూరై ను, ప్రాంతములందు రాత్రివేళ ఫిరంగులు కాల్చబడెను. 11 వ తేదీ రాత్రి సోయిసన్న కుత్తరమున మేము ఫిరంగులను గాల్చి జర్మను విమానమును నేలగూల్చితిమి. అందులో నున్న యిద్దరుద్యోగులును మరియొకడు పట్టుకొనబడిరి.

అమెరికావారి దాడి.

లండను, మార్చి 12:- అగ్లో స వాష్టెలులో ఏరా మము లేకుండ ఫిరంగుల యుద్ధము జరిగినది. సాంపేనులో హెల్లుస్ వోయివరు ప్రాంతములందు హెచ్చుగా జరిగినది. రిచెనకోరుకు దిగువను అమెరికావారు దాడి సలిపి 6 విమానములను నేలగూల్చిరి. మరియొకదానికి చాలవచ్చును కలిగినది.

ఆస్ట్రేలియావారి దాడి.

లండను, మార్చి 12:- మెస్సీస్సుకు తూర్పు ఈశాన్య భాగములందు ఆస్ట్రేలియావారు దాడిచేసిరి. చాలమందిని సంహరించి కొందరిని పట్టుకొనిరి. మానవ్యము స్పల్లము. ఆరెంట్టరీకును ఆగ్నేయమునను ఈవెనుకు తూర్పు ఆగ్నేయ భాగములందును ఇరువీధులవారును ఫిరంగులను కాల్చిరి.

టార్పెడోలవలన పగులని నౌకలు.

పారిసు, మార్చి 12:- దొరతనమువారు చాల కొత్త మాదిరి నౌకలను కట్టించిరి. వీనికి ముమ్మారు టార్పెడో తగిలినను గూడ నవి మునుగవని పరీక్షింపబడినవి.

పారిసుమీద దాడి.

పారిసు, మార్చి 12:- రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభమై 12 గంటలకు పూర్తిగా ముగిసినది. 60 విమానముల పరాసుపంక్తిని చాటినవి. ఫిరంగులు చాలపనిచేసినను కొన్ని శత్రువిమానములు తప్పించుకొనివచ్చి పారిసుమీదను నేటా మిదను బొంబులనువేసెను. చాలయింట్లు కూలినవి. కొన్ని తగులబడినవి. ఒక గోతాంహాము నేలగూలినది. చాలా తెర్రెయ్యెద దానిలో నున్న వారినిపట్టుకొనిరి. మొత్తము 4 శత్రు విమానములు ధ్వంసమైనవి. 9 దళములు దాడిసలిపినవి. ఆరెండు వైపులనుండి రాజధానికి వచ్చినవి. మా విమానములు విమానకాలవైది 5890 కిలోగ్రాముల బొంబులను వేసినవి. 84 గురు చనిపోయిరి. 79 గురికి గాయములు తగిలినవి. ఒక నేలమాన్యమునభీతిచే 66 గురు స్త్రీలును పిల్లలును మూర్ఛబోయిరి. వైద్యకాలలో 6 గురు చనిపోయిరి. 7 గురికి గాయములు తగిలినవి. ఒక విమానము నేలగూలుటలో దారిలోనున్న నలుగురును చూడివచ్చిరి. తక్కిన విమానములలో గూడ చాలమందికి గాయములు తగిలినవి పరాసువారు ప్రకటించిరి.

అమెరికా

అమెరికా నుల యుద్ధవిమర్శనము.

వాషింగ్టను, మార్చి 11:- వారవిమర్శనమున యుద్ధకాలివారిట్లు తెలుపుచున్నారు - శత్రువులు మూడున్నర సంవత్సరములనుండియు తీవ్రమగు యుద్ధమును తూర్పునకు మార్చవలయునని ప్రయత్నించుచున్నను పశ్చిమరంగముననే పోరు ఘోరముగనన్నది. శత్రువులు సాధ్యమైనన్ని దళములను పశ్చిమ ముఖమున కంప బ్రయత్నించుచున్నారు పశ్చిమమున వారు తమ యరస్కందనమును విడిచిపెట్టులు తలంచుటకు హేతువు కానరాదు. ఆ రంగమున రెయిముస్, ఆల్సే నులవద్ద వారు ప్రబలముగ యుద్ధ మొనరించుచున్నారు. మిత్రమండలివారు ఆరస్కందనము నకు సిద్ధము గ నున్న వారయ్యై అభేద్యస్థలములను శత్రువు నిష్కారణముగ నెదిరించి సైనికుల గోల్పోవుచుండజూచుచు నూరకొనుచున్నారు. పరాసుబ్రిటిషు సైనికుల యుద్ధోత్సాహమంతకంటె నెన్నడు నధికముగ నుండలేదు. అమెరికాదళములు నిరంతర మభివృద్ధి నొందుచున్నవి. వారిపుడు నామగుబోట్ల కందకముల త్రవ్వియున్నారు. టౌలుముఖ్యప్రదేశమున జర్మను లింక నెక్కుడు కొలదిని యుద్ధమొనరింప జూచుచున్నారు. మరియు ఇటలీ పర్వతప్రాంతమున నవస్కంద మొనరింప దలంచుచున్నారు. వాతావరణము బాగుపడినంత నె ఈయెత్తు సాగింపబడుననుటకు సంజేహము లేదు.

రష్యా అమెరికా దేశములు

వాషింగ్టను, మార్చి 12:- స్వేచ్ఛకొరకు జరుగుచున్న ఈ సమరమును నిర్భయము మొనరించి తమ యిచ్చి నెరవేర్చుకొనుటకు జర్మను లింక అధికారమును ప్రవేశపెట్టిరి. ప్రభుత్వము మేమధికమగు సహాయమును చేయకలిగినస్థితిలో లేకున్నను చేయగోరెదము. మరల రష్యావారికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును లభింపజేయుటకు మేము సర్వప్రయత్నములను చేసెదము. రష్యాప్రజలు ప్రజాపరిపాలనమును కోరినందులకు అమెరికా ప్రజలందరూ సానుభూతిని తెలుపుచున్నారు. ఇప్పుడు సోవెటియవాదసభ జరుగుచున్నది గాన నా ఈ సంజేహమున సభవారిద్వారా ప్రజలకు తెలుపవలెనని ప్రెసిడెంటు విల్సను గారు మాస్కోలోని అమెరికా గాయవారికి లెంతివార్త నంపిరి.

ఇటలీ

ఆస్ట్రీయావారి అవస్కందనము.

లండను, మార్చి 11:- ఆస్ట్రీయావారు ఆవస్కందనమును జరుపుటకు సర్వ యత్నములను గలుపుచున్నారు. వియన్నాబుదావెస్టు - రైలు మార్గముల సైని రష్యానుండి సామగ్రులను సైనికులను అధ్యధికముగ తెచ్చుచున్నారు. రజనంగము మొదలు 25-30 మైళ్ళవరకును వారి సేనలు వ్యాపించియున్నవి తెలియుచున్నది. కొత్త స్థానము లేర్పరుపబడుచున్నవి. యుద్ధము ప్రారంభమగుచున్నట్లే వారు సేనలను రెండవ మూడవ పలుకులు మార్చి మరుగు పరుపజూచుచున్నారు. చాలఫిరంగులువచ్చినవి. ఆర్మీ మార్గములందు సామానులు చేర్చబడియున్నవి. సైబేరియా గుమెరియాలలో సేనానిగానుండిన జనరలు కోయి వెను 11 వ సేనకునాయకుడుగా వాల్కెంటో వాల్కెంటోలకు మధ్య నియమింపబడెను. మార్షలు కెటరు కాన్స్టాన్టినోపొలు యాజమాన్యమున రెండు సేన లేర్పరుపబడినవి 1916 లో కలెనె శత్రువులు ప్రెంటినో పర్వతభూమియొద్దనుండియే తలపడెదనని యూహింపవలసియున్నది.

నేపేల్పుమీద దాడి.

నేపేల్పు, మార్చి 12:— వాడిలో 16 గురు చనిపోయిరి. 40 మందికి గాయములు తగిలినవి. ఒక వైమానికుడు పట్టుబడినాడు. మేమొక పట్టణముపైని దాడి చేయవలయునని యుద్ధపులాభముల నానింపము. సగరమును పాడుచేసి పొరులను చంపి వారు సంధికంగికిరించునట్లు చేయుటయే మాసంకల్పమున అతడు నుడివెనని కొరవడుడెల్లానేరా ప్రతిక వ్రాసినది.

గ్రీను

వెసిజలను గారు.

ఏభస్మ, మార్చి 12:—కనకాంబైయ రాజవత్సము వారు విజయవైరని తలంచుచున్నారు. వెసిజలను గారి విధానమే శ్రేష్ఠతవలన వారు గూడ నిపుడు నుడువుచున్నారు. రష్యా రుమేసియా స్థితులు మారుచున్నను ప్రతికూలర సంఖ్య తగ్గుచున్నది.

రుష్యా

రుష్యా మాతన ప్రభుత్వము.

వెట్రోగ్రాడు, మార్చి 11:—ఇరుక్ బిస్కూ నుండి “ప్రవాద” ప్రతిక కిట్టాక సంకలనము వచ్చును. లోగడ ప్రధానిగ నుండిన యువరాజు ల్యోవుగారు ప్రాగ్భాగమున మాతన రుష్యా ప్రభుత్వమును వెలకొల్పెను. వాని ప్రధానకార్యాలయము పికింగువద్ద నుండెను. జపానీయులు సహాయము చేయుదురని వారు తలంచుచున్నారు శనివారమునాడు కమిషనరు లండనును మాస్కోకు బోయిరి. అధికారుల ప్రతికలు ఇజ్ వేలియా, ప్రవాదప్రతికలు తిరుకార్యాలయములను మాస్కో నగరమునకు మార్చినవి.

ఎం. బ్రాట్స్కిగారు.

వెట్రోగ్రాడు, మార్చి 12:— బ్రాట్స్కిగారు వెట్రోగ్రాడులోనే యుందురు. మాస్కో కాలగ్రెసునకు బోరు.

లండను, మార్చి 12:— జర్మనీయుద్ధమును ప్రకటించినను కివోనియానుండి వచ్చినవారింకను బందిఖానాలోనే యున్నారు.

రుష్యా యుద్ధాలితి.

లండను, మార్చి 12:— డిల్లూసుగారు డెయిలీ టెలిగ్రాఫు ప్రతికలో రుష్యానుండి వివిధ ప్రతినిధులవద్దనుండి వచ్చిన ఉత్తరముల సంగ్రహమును తెల్పుచు రిట్టా వ్రాసెరి. జర్మనుల పుడ దురవస్థాదేశమున ముఖ్యులగు ధనాధ్యుల సహాయమును, సాంఘికవాదుల సహాయమును బడసిరి. రాజ్య పరిపాలనమును మరల ప్రతిష్ఠించు ఏర్పాట్లులు పూర్తియైనవి. అయిన తనవిశేషముల వ్రాతలనుబట్టిచూడ నీ ప్రయత్నములును వెంటనే రూపుమాపవచ్చును. మిత్రమండలివారు వెన్నుదీని నెలకొల్పినెంచిన మంచిపలుకుబడి గలవాగనేకమంది అమితముగ సంతోషింపగలరు. జపానుచుభ్య వర్తిత్వమునుగూర్చి ఇది వరకుగలిగిన అనుమానమంతయు తొలగెను. జపానీయులు రక్షకులుగ దేశమున ప్రవేశించిన రాజకీయముగను పైనికముగను విశేషబలము గలవారు వారికి తోడ్పడగలరు. వ్లాడివోస్టోకులోమాత్రమే 6000 మంది ఉన్నాగియును నిర్బంధింపబడి యున్నారు. పోలల వైద్యమాదేశమున ఉత్తమ వైద్యక శిక్షవడసి నది. బోల్షెవిక్కులు కాల్చివేయుదురు, బంధించివేయుదురు అనుభయములేకున్న ప్రస్తుతము వారిపక్షమున జేసినవారలలో ననేకులపక్షమును వీడగలరు.

రెడ్డుగార్డుల దౌర్జన్యము.

ప్రావహము, మార్చి 12:—రెడ్డుగార్డుల దౌర్జన్యము నిరంతర మభివృద్ధి చెందుచున్నది. వీరు తెలివగు తిరుగతుల వారిని చంపివేయుచున్నారు. ముఖ్యముగ ప్రజాసత్వాభిమానులగు చచ్చవారలను, భూకానుదులను చంపివేయుచున్నారు. వ్యవసాయ విషయపు సలహాదారులలో నొకడు తప్పతిక్కిన వారందఱును చంపబడిరి.

రుష్యా జర్మనుకాలువ.

కోపను హెగను, మార్చి 12:—పొలిటికను ప్రతిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. రుష్యాజర్మనీ సంధి సమయమున బొలిక్కునుండి నల్లసముద్రమునకు నొక పెద్దకాలానను ప్రవ్వవలయునని నేర్పాట్లు చేర్చింపబడెను. జర్మనులో ధనాధ్యు లిందులకు ధనము నొసంగెద మనుచున్నారు.

ఉక్రెయిను.

ఆమెన్టరుడం, మార్చి 12:—వెనుక వెకింగులో జర్మను బాయబారిగా నుండిన వానుమమును ఉక్రెయినుకు పంపిరి.

జర్మనీ

జర్మను పాతీకయుద్ధాశయములు

వెర్మి, మార్చి 11:—జర్మనీయుద్ధాలి ప్రస్తుతపు జర్మను పక్షపాతము “వైల్-యిస్సి జెయిటంగు” ప్రతికలో ప్రాఫ సరు హెయివోసీ గారు వ్రాసిన వ్యాసమునందు ప్రతిఫలించుచున్నది. అత డం డిట్లు వ్రాసెను:— ఇప్పటికి రుష్యా పని పూర్తియైనది. ఇకమీద ఇటలీపని పట్టించవలయును. టూగ్లియ మెంటో వరకుగల భాగము నంతటి నది ఆస్ట్రీయా కిచ్చివేయవలయును. టుర్కులకు ప్రీవోలి కిచ్చివేయవలయును. సోమాలి ల్యాండును జర్మనీ కిచ్చివేయవలయును. ఇంక ఫ్రాన్సు, ఫాన్సు అపరిమితమగు యుద్ధసప్తము నిచ్చుకొవలయును. తగిన వాణిజ్యసంధియు జరుగవలయును. కాని ఇంత మాత్రము నాలదు. లాంగ్వి, బ్రియాలను, వెర్డను, సండగాను, బెల్జియ కోసులను, ఫ్రాన్సు ఇచ్చివేయవలయును. ఫ్రాన్సు నందలి ఇతర ఆక్రమిత స్థలములు మరల దాని కిచ్చివేయబడును. కాని ఆసమయమున నది 200 కోట్ల పౌనుల ధనమును నష్ట పరిహారముగ జెల్లింపవలయును. ఇంకను మొరాకో దీవులలో లాంగ్లరు సహితముగ పశ్చిమభాగమును, పరానువారి కోంగోలో కొంత భాగమును, పరానువారి సోమాలియాండులో కొంత భాగమును జర్మనీ కిచ్చివేయబడవలయును.”

జర్మనీ, స్వీడను.

లండను, మార్చి 12:— తాను ఆలాండు ద్వీపముల కలుపుకొన నుద్దేశింపలేదనియు, స్వీడనుతోగలసి వాటి నేమి చేయుమన్న నందులకు సిద్ధముగ నున్నాననియు జర్మనీ తెలిపెను.

ఆస్ట్రీయా

సంధి రాయబారములు

లండను, మార్చి 12:— హంగరీవారితో సంబంధము లేకుండ ఆస్ట్రీయావారు సరిహద్దు మార్పును పట్టుదలతో కోరుచున్నార గాన హేయస్వీడనుగూడ సంధిసభలో నున్నాడని బుడాపెస్టుకు తంతివార్త వచ్చినది.

చీనా

వెకింగు, మార్చి 10:— సిచ్చెయ్యాయను యొక్క ముఖ్యసగరము చెంగ్డును, యున్నాను కేమెయివో దేశములు పట్టుకొనుటవలన దొరతనమువారికి చాలనష్టము గలిగెను.

లండను, మార్చి 11:—పైముప్రతిక యొక్క పీకింగు విశేషం ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు.— మంచూరియాను మరల మంచ్చిటికి తెచ్చుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్న వని నమ్మబడుచున్నది.

జాతీయకక్ష.

లండను, మార్చి 12:— రెడ్డుగార్డుల ఫాసమున డిల్లూసు గారు జాతీయకక్షాధ్యక్షులుగ నందరిచే నెన్నుకొనబడిరి.

స్పెయిను

పైనికపునప్రతిష్ఠాపనము.

మాడ్రిడు, మార్చి 12:— యుద్ధమంత్రి ఎం. లాసియెర్యా గారు రాయలు డిక్రీ మూలమున పైనికపునప్రతిష్ఠాపనల ఏర్పాటునుజేసి ఆనాటికి విజయముడైనను ప్రధానమంత్రి గూర్చి యాభియజ్ఞిగారు దానికి కోర్చిను అనుమతి కావలయు ననక మానరు. ఆసమయమున తీవ్రమగు చర్యలు జరుగగలవు. అందుపైనిక, రాజకీయ అధికారుల బలాబలములు గన్పించగలవు. పైనికులు లాసియెర్యాగారిని బలపరచు చున్నవి. దేశాంతర్గతస్థితిని గూర్చిన కలహ మింకను సందిగ్ధముగనే యున్నది.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము:— ఈవిశ్వ విద్యాలయమున వాణిజ్యవిద్యన నేర్పుటను 6 నెలలవరకును నిలుపవలెనని పాశ్చాత్యసభ్యులు వాదించిరి. కాని తీర్మానము వీరిపోయినది. ఒకప్రత్యేకసంఘ మేర్పరుపబడినది.

వృత్తాంతములు

(0)

జాన్సికేసులో మరణశిక్ష విధింపబడిన ఇ. ఎ. ఆర్. నీను 6 వ తేదీని ఉరి తీయబడినది.

మంటలు:— లక్నో నగరమున రివరెండు కి చెనుగారి యింటిపైని దీపపు బుట్ట పడి అది కాలిపోయినది.

బ్రాండరు హత్యకేసు:—చార్లెసు బ్రాండరును కృష్ణ శంకరము చంపెనని తేటదిన కేసు విచారణ జరుగుచున్నది.

అమ్మదాబాదు యంత్రతాలయాధికారులు పనివాండ్ర జీతముల నభివృద్ధిజేయ నంగీకరింపగా వారందులకు సమ్మతించి 12వ తేదీనుండియు మరల తమపనుల నిర్వర్తింప నారంభించిరి.

యంత్రతాలపనివాండ్రు:—అహమదాబాదులో యంత్రతాలలవారు పనివాండ్రు కోరినప్రకారము జేతనములనిచ్చుట కంగీకరించిరి. పని త్వరలో ప్రారంభమగును.

హిందూదేశ దొరతనమువారు మాది హచ్చినందులకు కారణము లరయు నిమిత్త మొకసంఘమును నియమింతురని బొంబాయి క్రానికలు ప్రతికకు తెలియజచ్చెను.

పోస్టాఫీసులో కలవరము:— సోమవారమునాడు మధ్యాహ్నము కలకత్తాజనరలు పోస్టాఫీసులో బంగీలను వేరుచేయుటలో రెండుబంగీలు కాలినట్లుగపడెను వానిలో ప్రేలుడు ద్రావకముండెనని అనుమానింపబడినది.

కలకత్తా జనరలు పోస్టు ఆఫీసులో వివిధములగు ప్యాకెట్లల సరుదుబాటు చేయుచుండ కొంచెము చినిగిపోయిన ప్యాకెట్లులు రెండుండెను. వాటిలో పగులుడు ద్రవమున్నదని నమ్మబడుచున్నది.

మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభ మార్చి 11 వ తేదీని సమావేశ మయినపు డధ్యక్షులు సర్ హోగ్గెట్టు బట్లరుగారు సర్ నుండరలాలుగారి చురణమునకు తమ విచారమును తెలిపిరి. సభవారు లాలుగారి కుటుంబమునకు తమ విచారమును సానుభూతిని తెలిపిరి.

హజరీబాగు నెంట్లు జెయులునుండి 18 గురు రాజకీయద్రోహులు తప్పించుకొని పోయినది తెలిసినది. వీరు లాహూరు కుట్రకేసులో శిక్షింపబడిరి. వారిల్లు తప్పించుకొని పోయినదియు వివరములు తెలియవు: చుట్టుప్రక్కల నుండు మండల వాసులకు హెచ్చరిక చేయబడినది.

వీరిలో నైదుగురు మరల పట్టుబడిరిని తెలియుచున్నది

డక్కాకళాకాలవారు బహుమతుల పంచిపెట్టినపుడు రొనాల్డువే ప్రభువుగారు సభాధిపత్యమును వహించి ఆసమయమున వారిల్లు చెప్పిరి. దొరతనమువారల విద్యార్థుల రాజకీయసభలకు బోనీయరని నిరంతరము ప్రశ్నించు చున్నారు. ఏలనో చెప్పెదమినుడు. మీరిచట విద్యనభ్యసించువచ్చి యున్నారు. మీరునమ్మును వర్తనమును బాగుగ దృఢపరచుకొనుట కిది తగినసమయము. నిశ్చయముగ మీరన్ని విధములను రాజకీయవ్యవహారముల మీయుపాధ్యాయులతో తర్కించి వారు చెప్పనటుల వినుకొనవచ్చును. మీ దేశపుభూతకాల సమస్యల మీరు విచారించు తెంతయు నావశ్యకము. అంతయేగాని రాజకీయ సవ్యాసముల వివరగూడ దుకొంతమంది ఉపన్యాసకులు ఒకే దృక్కోణమున మాట్లాడి మనుష్యుల కోపవిచారాదిగుణముల రేకెత్తింపజూచుచుండురగాని వారిబుద్ధి నుపయోగించుట కవకాశము గలుగనీయును. నేను అనుభవముతో మాట్లాడుచున్నాను. నేనును రాజకీయ జ్ఞుడనే. సభికుల నా యాలోచనమునకే తీసికొనినవచ్చుట కెంతేనియు బ్రయత్నించియుంటిని. మీ నిశ్చితము పొరపడినది కాకుండవలయు నని కోరుచురేని మీ రిరుపక్షముల వాదమును జూడవలయును. అందుచేతనే ఈయంతముల మీలోమీరుగాని మీ యుపాధ్యాయులతోగాని తర్కింపుడని వేను చెప్పుచున్నాను. మీ కాలమును రాజకీయసభలకుబోయి వ్యయముచేయకుడు.వంగదేశ దొరతనమువారు విద్యార్థులను ందమితవిద్యాసముంచియే వారిని సభలకు బోవలదని కఠినముగ కానింపలేదు. వారాశాభంగులు కాలేదు.

చెన్నపురి శాసనసభ

ఆర్థిక పత్రము

సర్ అలెగ్జాండరు కార్మ్యగారి నివేదికము

ఈ వత్సరమునను, రానున్న వత్సరమునను రాష్ట్రీయ శాసనసభ సభ్యుల గూర్చి యీ క్రింది లెక్కలవలన వివరముగ తెలియగలదు.

	బడ్జెటు మదింపు 1917-18 లక్షలు	రివెన్యూ మదింపు 1917-18 లక్షలు	బడ్జెటు మదింపు 1918-19 లక్షలు
నిలువ	140.85	152.88	193.57
రాబడి	807.59	828.95	845.44
వ్యయము	794.61	787.76	842.10
ఎక్కువ	12.98	41.19	8.34
సం॥ రాంకమున నిలువ	153.83	193.57	196.91

రాష్ట్ర మభివృద్ధి గాంచుచు, ధనవంతులగు మండుటచే ఆదాయము, నిలువ మదింపునకంటె యెక్కుడుగ నున్నదని ఈ వైలెక్కల వలన తెల్లముకాగలదు. 1917 - 18 సంవత్సరమున రాబడి మదింపునకంటె 21088 లక్షలు యెక్కువగ నున్నది. ఇందులకు కారణములు ముందు తెలుపబడును. అదవి, రాబడివన్న, సుంకములవలన వాలధనము చేపాటులవలన యింత సామ్యుత్పత్తిగ వచ్చుటకు దోహదించినది. సంవత్సర ప్రారంభమున నిలువకూడ మదింపుకంటె యెక్కుడుగ నే యుండినది. 1916-17 వత్సరమున భూమినిస్తు, సుంకములు, రాబడి వన్న, అటవీకాఫలముల యెక్కుడు ఆదాయము వచ్చుచు యు, వ్యయము తగ్గుటయు నిందులకు కారణములు. కావున 1917-18 వత్సర ప్రారంభమున నిలువ మదింపుకంటె 11.57 లక్షలు ఎక్కుడుగ నున్నది. ఇంకను వ్యయము తగ్గుటచేతను, వైసవిసంపాదన విధమున ఆదాయము హెచ్చుట వలనను, సం॥ రాంకమున 89.74 లక్షల నిలువ తేలిినది.

1917-18 సంవత్సరమున రివెన్యూ సీటి.

రివెన్యూ హెచ్చు తగ్గుల డెలుపు పట్టిక యిట బొందుపరుపబడినది:-

	అసలు సేకూ రివెన్యూ 1916-17 లక్షలు	బడ్జెటు మదింపు 1917-18 లక్షలు	రివైజరు మదింపు 1917-18 లక్షలు
1. భూమినిస్తు, పంట కాలువలు గల భూ మినుండియు	350.08	354.95	354.09
4. స్టాంపులు	77.95	80.25	77.50
5. సుంకములు	186.01	180.00	202.10
8. రాబడివన్న	30.15	30.00	37.98
9. అదవి	45.96	42.00	53.45
10. రిజిస్ట్రేషను	24.70	26.00	53.45
16. బి. న్యాయస్థాన ములు ఖైదులు	5.69	5.65	7.74
21. బి. విజ్ఞానకాఫలు మున్నగునవి	13.85	17.61	15.60
ఇతరములు	43.97	42.90	43.58
మొత్తము	778.26	788.36	816.94
సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము నా రిచ్చినది.	16.58	19.28	12.01
మొత్తము రాబడి	794.79	807.59	828.95

సుంకములు, అదవి, రాబడి వన్నలవలన ఆదాయ మెక్కుడుగ నున్నదనియు, స్టాంపు, రివెన్యూలయందును, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునా రొసంగు గ్రాంటులయందును ఆదాయము తక్కువగ నున్నదనియు వై పట్టికవలన నువ్వక్త మగుచున్నది. స్టాంపుల విషయమున ఆదాయము తగ్గుటకు కారణముల నూహింపవలసినదే గాని నిశ్చయముగ చెప్ప వీలు లేదు. 1914.15 వత్సరములలో దీని వైలెక్కను రాబడి తగ్గుటచే, దీనిని సం॥ రాంకమునకు సంబంధ మున్నట్లు తోచుచున్నది. తరువాత రెండువత్సరములలో కొంచెము హెచ్చినది. నిజ ముగ జనరలు స్టాంపులలోను, కోర్టు ఫీజులలోను ఆదాయము తగ్గినది. కావున నిందులకు కారణముల నూహించుట కష్ట సాధ్యము.

సుంకములవలన వాదాయమువృద్ధియగునని ముందుగ నే తెలిసినది. 1916 సంవత్సరమునందలి రివైజరు మదింపుకంటె 1917-18 సంవత్సరము బడ్జెటుమదింపు నాలుగులక్షలు యెక్కుడుగ చేయబడినది. రివెన్యూలవలన నెక్కుడు వాదాయము లభించినది. మదింపుకంటె 13.10 లక్షలు యిందుములమున నెక్కుడు వచ్చునని యూహింపవచ్చును. సారాయమున్నగు పానీ యముల వ్యయము తగ్గినది. 1912-13, 1913-14 వత్సరములలో కంటె 1916-17 సంవత్సరమున మద్యద్రవ్యముల వ్యయము తగ్గినది. కల్లునితొకాడ యీ విధముగ నే యున్నది. ఈ క్రింది పట్టికను తిలకింపుము.

సం॥	1917-18	1916-17	1915-16	1914-15	1913-14	1912-13
సారాయము (కాలను)	85,817	29,520	49,354	22,924	173,781	145,083
కల్లు (కాలను)	581,465	662,784	1,140,630	845,061	792,413	1,882,800
మొత్తము	667,282	692,304	1,190,000	867,145	966,194	2,027,883

1917-18 సంవత్సరపు వ్యయము. జరుగుచున్న వత్సరమున రివైజరు మదింపు 787.76 లక్షలకు చేయబడినది. ప్రధానవిషయముల గూర్చి వివరము లిట గాననగును:-

	1	2	3	4
వ్యయము.	అసలు సేకూ 1916-17 లక్షలు	బడ్జెటుమదింపు పు 1917-18 లక్షలు	రివైజరు మదింపు పు 1917-18 లక్షలు	
3 భూమినిస్తు	122.76	125.50	125.17	
11 అదవి	28.43	29.63	29.48	
12 రిజిస్ట్రేషను	18.12	18.39	13.41	
18 పరిపాలనము	15.15	15.96	16.28	
19 న్యాయస్థానము	85.47	86.15	86.23	
20 పోలీసు	114.75	117.47	117.41	
22 విద్య	83.17	94.79	92.26	
24 (ఎ) వైద్యము	17.99	22.89	22.54	
24 (బి) సాంకేతికము	17.05	13.76	16.12	
26 (ఎ) వ్యవసాయము	12.01	14.50	13.08	
26 (బి) విజ్ఞానకాఫలు మున్నగునవి	12.28	15.55	14.01	
29 మామయ్యవ్యయము యేమను అలవెన్సు	33.23	34.65	33.75	
30 స్టేషనరీ	12.92	15.75	14.22	
36 అప్పిలగించుట	2.50			
42 నీటిపారుదల పనులు	9.85	11.25	10.95	
42 నీటిపారుదల పనులు అప్పిలగించుట	14.48	15.47	14.63	
43 చిల్డ్రెన్ పనులు మున్నగునవి	6.18	8.00	7.85	
43 చిల్డ్రెన్ పనులు పబ్లిక్ వర్క్సు	29.53	33.00	34.50	
45 సివిలు పనులు	20.07	20.87	27.90	
45 సివిలు పనులు పబ్లిక్ వర్క్సు	59.69	63.15	55.00	
ఇతరములు	26.17	27.40	26.91	
మొత్తము.	752.48	794.61	787.76	

ఈ వత్సరమున (22) విద్యావిషయమున 2.53 లక్షల వ్యయము తగ్గునని యూహింపబడినది. నెకండరీ పాఠశాలలను ప్రభుత్వాధికారము క్రిందికి తీసికొనవలసిన అందులకు 1.11 లక్షలు నిలువయుంచ బడినవి. కాని ఈ ధనము వ్యయము లేకపోవుట వలనను, ఇన్వెన్టునుకు ప్రత్యేకించబడిన 72 లక్షలు ఖర్చు పెట్టకపోవుట వలనను, ఈ ఫలిత మొన గూడినది. నెకండరీ పాఠశాలలు ప్రభుత్వాధికారము క్రిందికి తీసికొనుటకు ఇండియా కార్యదర్శి అనుమతికావలసి యున్నది.

	లక్షలు.
సంవత్సర ప్రారంభమున నిలువ	193.57
రాబడి	845.14
వ్యయము	842.10
ఎక్కువ	8.34
సంవత్సరమున నిలువ	196.91

	రివైజరు మదింపు 1917-18 లక్షలు	బడ్జెటు మదింపు 1918-19 లక్షలు	తేడా లక్షలు
1. భూమినిస్తు	354.09	357.52	+ 3.43
4. స్టాంపులు	77.50	79.75	+ 2.25
5. సుంకములు	202.10	208.14	+ 6.04
8. రాబడివన్న	37.98	37.50	+ .48
9. అదవి	53.45	48.45	+ 5.00
10. రిజిస్ట్రేషను	24.90	25.50	+ .60
21. బి. న్యాయస్థానములు మున్నగునవి	15.60	17.21	+ 1.61
ఇతరములు	51.32	50.26	+ 1.06
మొత్తము	816.94	824.83	+ 7.89
సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము నా రొసంగినవి	12.01	21.11	+ 9.10
మొత్తము	829.95	845.94	+ 16.49

రానున్న వత్సరమునకు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి నుండి కావలసిన యెక్కుడు మొత్తము 9.10 లక్షలకు వివరము లిట తెలుపబడియున్నది.

- (1) ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధికి సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వారొసంగు మామూలు గ్రాంటు. 5.50
- (2) రాష్ట్రీయ ఫండుల కగు వ్యయము. 1.26
- (3) ఇతరములు. 2.00

వ్యయములు.				
రాబోవు సంవత్సరమునకు వ్యయముల మొత్తమును				
842.10 లక్షలని మదింపు చేసితిమి. జరుగుచున్న సంవత్సరము				
నకు 794.61 లక్షలనియు, రివైజు మదింపునందు 787.76				
లక్షలనియు చేసియుంటిమి. వివరము లీ క్రింద తెలుపబడినవి				
వ్యయకాఫ. 1917-18 సం.కు 1918-19 సం.కు భేదము.				
రివైజు మదింపు. బడ్జెటు మదింపు.				
	లక్షలు.	లక్షలు.		లక్షలు.
3 ల్యాండురింగు	125.17	127.21	+	2.04
11 ఫార్మెన్సు, (అటవీ కాఫ)	29.48	30.17	+	.69
12 రిజిస్ట్రేషను	13.41	13.48	+	.07
18 పరిపాలన	16.28	15.86	—	.42
19 ఎ. న్యాయకాఫ (కోర్టులు)	86.26	88.55	+	2.29
19 బి. ,, జైలులు	16.04	16.03	—	.01
20 పోలీసుకాఫ	117.41	120.78	+	3.37
22 విద్యాకాఫ	92.26	112.92	+	20.66
24 ఎ. వైద్యకాఫ	22.54	26.34	+	3.80
24 బి. ఆరోగ్యకాఫ	16.12	14.29	—	1.83
26 ఎ. వ్యవసాయకాఫ	13.07	15.58	+	2.51
26 బి. సైంటిఫిక్	14.01	17.77	+	3.76
మిస్సెలేనియస్	33.75	35.65	+	1.90
నలు పించెములు				
30 స్టేషనరీ, ప్రింటింగు	14.22	14.63	+	.41
32 మిస్సెలేనియస్	4.41	15.36	+	10.95
42 ఇరిగేషను, మేజరు	10.95	11.50	+	.55

వర్షాధారములు				
42 ఇరిగేషన్, మేజరు	14.53	14.79	+	.16
వర్షాధారములు				
43 మైసూరువర్షా, 7.85	8.75	+	.90	
సివిలు ఉద్యోగులు				
43 మైసూరువర్షా, 34.50	33.50	-	1.00	
పబ్లిక్ వర్షా శాఖ				
45 సివిలువర్షా, 27.90	27.05	-	.85	
సివిలు ఉద్యోగులు				
45 సివిలువర్షా, 55.00	59.10	+	4.10	
పబ్లిక్ వర్షా శాఖ				
ఇతరములు	22.50	22.84	+	.34
మొత్తము	787.76	842.10	+	54.34

ఇందు విద్యాశాఖయే ముఖ్యము. ఈ శాఖ వ్యయము సంవత్సరము 20.66 లక్షలకు పైగా చేయబడినది. 1917-18 సం. పు బడ్జెటు వరకు 18.18 లక్షలకు పైగా చేయబడినది. ఈ సంవత్సరము ఎల్లూ వచ్చినదో ముఖ్య కార్యదర్శి నివేదికమున జూపబడినది. ప్రతి సం. మును రాష్ట్రీయ వ్యయమునుండి విద్యకొరకు కొనుగబడు 14.28 లక్షలు గాక, ప్రాథమిక విద్యా భిక్షకొరకు హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారిచే 5.50 లక్షలకు పైగా చేస్తున్న ప్రభుత్వమువారు విద్యాశాఖ కొరకు 9.82 లక్షలకు పైగా ప్రతి సంవత్సరమునీయ తీర్చుచున్నారు. ఈ 9.82 లక్షలను ఈ క్రింది విధమున వ్యయముచేయుచున్నది.

ప్రాథమిక విద్యావ్యాపనమునకు అభివృద్ధికిని	5.20
సెంటర్ పాఠశాలల అభివృద్ధికొరకు	2.09
మహాత్మయీయ విద్యాభివృద్ధికి	2.53
	9.82

ఈ క్రింద విద్యావ్యయములకు, పాఠశాలములకు వ్యయము చేయబడినది. లోకలుబోర్డు, పురపాలక సంఘముల చే భరింపబడుచున్న పాఠశాలలకు గూర్చిన లెక్కలు మాత్రము చేర్చబడినవి.

సంవత్సరము.	సామాన్య రాష్ట్రీయ శాఖలు	మొత్తము	సంవత్సరము.	సామాన్య రాష్ట్రీయ శాఖలు	మొత్తము
1911-12	3.05	45.81	10.83	4.27	63.96
1912-13	19.77	54.08	11.6	4.53	90.02
1913-14	84.88	61.74	11.0	4.17	111.83
1914-15	82.35	58.59	12.84	5.74	109.52
1915-16	20.85	62.08	13.3	5.83	102.07
1916-17	21.40	70.48	13.4	6.16	111.45
1917-18 (బడ్జెటు)	23.74	81.79	14.75	6.36	126.64
1917-18 (వైద్యము)	24.93	76.04	16.76	6.94	124.57
1918-19 (బడ్జెటు)	31.84	91.60	16.07	7.45	146.96

మొత్తమును బాపతుక్రింద 3.76 లక్షలకు పైగా చేయబడినది. రాష్ట్రీయ విద్యకు ఈ బాపతు సామ్యమునందు నెలకు మొత్తము తీసి కొనబడిన సంవత్సరముల వలన అధిక మొత్తము చేయబడినది. నిలువ మొత్తము క్రింద తీసి కొనబడిన సామ్యము 10.56 లక్షలు. రాజ్యపు సంవత్సరపు బడ్జెటులో "24 ఎ. వైద్యశాఖ" క్రింద 3.80 లక్షలకు పైగా చేయబడినది. ఇందు 2.50 లక్షలను జిల్లా ఆసుపత్రులకు ప్రభుత్వమువారి యధీనములోనికి దీసికొనుటకు వినియోగింపబడినది. బల్లారి కోయంబుత్తూరు జిల్లా ఆసుపత్రులను 1915 సం. డిసెంబరు నుండియు ఏప్రిలు (1918) నుండియు ప్రభుత్వమువారి యధీనములోనికి తీసికొనబడినవి. 1918 జనవరి 1న తేదీనుండి అనంతపురం, గంటామ, చెంగల్పట్టు, చిత్తూరు, గోదావరి, కడప, గుంటూరు, మధుర, కృష్ణా, రామన్న, తంజావూరు, ఉత్తరాంధ్ర జిల్లాలను ప్రభుత్వ వ్యాధీనములోనికి దీసికొనుటకు ప్రభుత్వమువారు యోచించుచున్నారు.

వైద్యపాఠశాలల బాపతుక్రింద వైద్యపాఠశాల విద్యార్థుల చేతములను 9 నుండి 15 రూపాయలకు చేయుటకు, వైద్యపాఠశాలల అభివృద్ధికిని, బల్లారిలో వైద్యపాఠ

శాల నేర్పడుట కొరకును (20 లక్షలు) బడ్జెటునందు వ్యయములు చేయబడినవి. సుబిస్టెంట్ సర్జన్ల జీతములనుభివృద్ధి కొని కొంత సామ్యముచేయుచున్నది. లోకలుబోర్డుల కీయబడిన విరాళము లీ క్రింద వివరింపబడినవి.

సం. ను	లోకలుబోర్డు	లోకలుబోర్డు	లోకలుబోర్డు	లోకలుబోర్డు	లోకలుబోర్డు
1908-09	2.45	5.07	3.26	5.5	13.80
1909-10	2.45	3.82	4.95	3.4	14.23
1910-11	2.18	1.25	7.21	80	14.70
1911-12	4.41	3.94	11.64	3.29	19.33
1912-13	14.90	6.60	30.64	2.12	21.61
1913-14	30.88	3.84	21.84	9.83	29.70
1914-15	20.84	8.50	25.19	7.77	29.75
1915-16	17.55	13.95	8.10	35	19.93
1916-17	16.55	7.27	5.15	39	16.83
1917-18 (బడ్జెటు)	22.20	3.72	4.91	2.89	18.13
1917-18 (వైద్యము)	23.89	3.87	4.96	2.98	25.21
1918-19 (బడ్జెటు)	27.19	3.15	5.00	1.85	28.63

లోకలు బోర్డులకు పురపాలక సంఘములకు ఈయబడిన మొత్తములో 1917-18 సంవత్సరపు డిసెంబరు మాసాంతమున 50.98 లక్షలు ఉపయోగించుకొనుటకు అట్టి యుంచబడినవి.

ఈ క్రింది వ్యయములకు ఈ క్రింద చేయబడిన వ్యయముల సోపానముల వైద్యము కమిటీ వారు సిఫార్సు చేసిరి.

కర్నూలు జిల్లా 8వ ప్రభుత్వ ఆస్పత్రు	.04
పాఠశాలల వైద్యపరీక్ష కొరకు	.08
రాష్ట్ర పాఠశాలల నేర్పడుటకు	.05
సెంటర్ పాఠశాలల చుండరముల కొరకు	1.87
ఎలిమెంటరీ పాఠశాలల నిర్మాణము	1.00
వైద్యశాలలకు లోకలుబోర్డు కమిటీ వారు సిఫార్సు చేసినవి	1.50
మైసూరు శానిటరీ వర్కు	6.00
మునిసిపాలిటీల సహాయము కొరకు	.50
ఇతరములు	.50
గొడ్డు పంపిణీలకు	1.50
గంటామ ఏజన్సీలో పనులకు	.06
విశాఖపట్నం జిల్లా బోర్డుకు	.40
కోరాపట్నం జిల్లా బోర్డుకు	.35
గోదావరి జిల్లా బోర్డుకు	.99
గుంటూరు ప్రదేశములకు	.20
మొత్తము	15.04

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమున వాణిజ్య విద్యాశాఖను పెట్టుటకు గూర్చి క్రిందటి సంవత్సరము చర్చ జరిగెను. ఇదివరలో నియమపాదము నాలోచింప నియోగింపబడిన ఫిర్యాదులను, వర్ధునర్త, బి. హిటన్, సర్ ఆనుతో వముఖర్ గారలు సభ్యత్వమును వీడగా నేనేమిదా క్రింది వారినామమున నియోగించిరి. నవాబు ఘనముఖ్ ఖాన్, డాక్టరు చునిలాలు బోసు డాక్టరు బ్రోజేంద్రలాల్ సింగ్ జె. ఎన్. దాసు గుప్తా గారలు.

మొదట మొదట లోని హిటును పట్టుకొనుట: యూ.ప్రెజిడెంట్ కి సమీపమున నున్న హిటు అను ప్రదేశమును నిర్మింపగలము ఈ నెల 9 వ తేదీనీ నాకమించితిమి. అటు నుండి తురుష్క నేన సభికి వై 7 మైళ్ళలో నున్న సాహి ల్యాకు పారిపోయిరి.

చట్టములను రెవ్యూ లేవనను చేయుట కొరకు ఆర్డర్లు సెంటు జార్జి గవర్నరు గారియొక్క సభలో ప్రవేశ పెట్టబడును బిల్లు. 1918 వ సంవత్సరపు మదరాసు

కత్తి ఆఫ్ దల బిల్లు

ఉద్దేశములయొక్కయు కారణములయొక్కయు వివరణము. ఆచారపదార్థముల మూలకలను కత్తి చేయుటను ఆఫ్ దల చేయుటకు చుదరాసు మహారాజు 1904 వ సం. త్వరములో చట్టము చేయుటకు పూనుకొనబడినది. ఆఫ్ దలను ఆసంవత్సరపు మహారాజు నిసిపలు ఆఫ్ దల ఈ విషయమై ఒక అధ్యాయము (XXXI వ అధ్యాయము) చేర్చబడినది. అదేవిధమైన నిబంధనలు 1907 వ సంవత్సరపు కొరకు మునిసిపాలిటీల ఆఫ్ దల చేర్చబడినవి. 1912 వ సంవత్సరము మే నెలలో ఇండియా గవర్నరు మెంటువారి సలహామీద (చుదరాసు) గవర్నరు మెంటువారు, చుదరాసు కార్పొరేషనుయొక్క ప్రెసి డెంటును సదమూడు జిల్లా మునిసిపాలిటీల చేర్చునను ఆటలో కలబోర్డుల ప్రెసి డెంటులు, ఇంకను ఈవిషయమై చట్టము చేయుటకు తగిన కాలము వచ్చినదా యను సంగతిని గూర్చి సంప్రదించిరి.

చుదరాసు కార్పొరేషనువారు ఇదివరకే ఇంతకుముందు సంవత్సరములో మహారాజుకై ఒక పరిశోధక కార్యాలయమును ఏర్పాటు చేయుటకు గుఱించి నూచించిరి. మఱియు మహారాజు ఆఫ్ దలయొక్క నిబంధనలలో లోపము లున్నవి గూడ చెప్పిరి. ఇప్పుడువారు, గవర్నరు మెంటువారి జాబుకు జవాబుగా, మహారాజు నిసిపలు ఆఫ్ దలయొక్క XXXI వ అధ్యాయమునకు బదులుగా ఉంచవలెనని వారు నూచించి క్రొత్తవారు సెక్షన్లను సంపాది. ఈజిల్లు కొంతవరకు వారు ఇచ్చిన సలహాల నను సరించి యేర్పరుపబడినది.

నేయి, పాటునంటి పదార్థముల నైర్మల్య ప్రమాణము నిర్ణయించుటయును, దిగుమతి చేయబడు వై విగడయెత్తిన పాలి వ్యయములో చట్టము ఏర్పరుచుటయును పరిశోధక కాలల కొరకును పరిశోధకుల కొరకును ఏర్పాటు చేయుట యును అగత్యమున ఉదకమండలపు కొండ మునిసిపాలిటీ యొక్క చేర్చుకూడ తలంచెను.

విశాఖపట్టణము ఒక్కటి తప్ప మిగిలిన పండ్రెండు డిస్ట్రిక్టు మునిసిపాలిటీల అధికారులు అందరును కూడి ఇంకను చట్టము ఏర్పరుచుటకు గూర్చి అనుకూలాభిప్రాయము గలవారై యుండిరి. ప్రమాణములను నిర్ణయించుట, అగత్యమున వేలూరు మునిసిపలు చేర్చున నొక్కచెప్పెను. చుదరాసు మహారాజు యొక్క XXXI వ అధ్యాయములోను బొంబాయి ఆఫ్ దలలోను ఉన్న నిబంధనల వంటివే డిస్ట్రిక్టు మునిసిపాలిటీల లోకలుబోర్డుల ఆఫ్ దలలో చేర్చవలయుననియు "అయితే యీ రెండవ ఆఫ్ దలయములో ఆ నిబంధనలు గవర్నరు మెంటువారు ప్రకటించునట్టి ప్రదేశములకు మాత్రమే వర్తింపునట్లు చేయుటకు ఒక ప్రత్యేక నిబంధన చేర్చవలసియుండుననియు" కుంభ కోణము చేర్చున నూచించెను. ఏలూరు మునిసిపలు చేర్చునని 1912 వ సంవత్సరపు సంయుక్త రాష్ట్రముల ఆఫ్ దల గానే ఒక రాజధాని ఆఫ్ దల చేయవలయునని నూచించెను. తూర్పుగోడి, రాజమండ్రి, కుంభకోణము, తంజావూరు, తిరు చినాపల్లి మునిసిపలు కౌన్సిలును, తంజావూరు, గోదావరి, తిరునల్వేలి జిల్లాబోర్డులు అందరును ప్రత్యేకముగా చట్టము ఏర్పరుచుటకు గుఱించి తీర్మానములను చేసిరి.

(1) కత్తి ఆఫ్ దల చేయుటకు ప్రత్యేకముగా రాజధానికి చట్టము ఏర్పరుచుటకు గుఱించియును (2) దానిని సఫలముగా చేయుటకు పరిశోధక కాలలను స్థాపించుటకు పరిశోధకులను నియమించుటకు గుఱించియును అనుకూలముగా దృఢమైనట్టియు దాదాపు ఏకగ్రీవమైనట్టియు అభిప్రాయములను గమనించి, యీ రెండు విధముల పనిచేయుటకు సమయము వచ్చినదని గవర్నరు మెంటువారు తలంచుచున్నారు. ప్రస్తుతపు బిల్లు రాజధానికి యావత్తును వ్యాపించగల్గి యుండును, కాని ఏ ప్రత్యేక ప్రదేశములో నైనను దానిని అనుబంధపుటకు సిద్ధపెట్టగల యేర్పాటులు చేయుటకు సాధ్యమయినప్పుడు మాత్రమే అట్టి ప్రత్యేక ప్రదేశమునకు వర్తింపజేయబడును.

మహారాజు నిసిపలు, డిస్ట్రిక్టు మునిసిపాలిటీల, లోకలుబోర్డుల ఆఫ్ దల ఇప్పుడు సవరణలో నున్నవి. ఆ మూడు ఆఫ్ దలలో దాదాపు ఒకేవిధమైన నిబంధనలను చేర్చుటకు సాధ్యమగును కాని ఇందువలన అనగత్యముగా చెప్పిందే చెప్పినట్లు గును. సామాన్యముగా వర్తింపు ప్రత్యేకమైన ఆఫ్ దల తయారు చేయుటయే మేలని తలంపబడినది. బొంబాయిలో 1899 వ సంవత్సరములోను సంయుక్త రాష్ట్రములలో 1912 వ సం. త్వరములోను ఈపనే చేయబడినది. (1899 వ సంవత్సరపు బొంబాయి కత్తి ఆఫ్ దల ఆఫ్ దల; 1912 వ సంవత్సరపు సంయుక్త రాష్ట్రముల కత్తి ఆఫ్ దల ఆఫ్ దల).

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

(౦)

సత్యలింగము ధర్మములు:—అమెరికాలో వివిధకాత్తుముల నభ్యసించుచున్న అవుటపల్లి సారాయణ రావుగారి వ్యయములకు గాను సత్యలింగము నాయకకు ధర్మముల నుండి 1200 రూ॥ ల సొమ్ము ఈ కుబుజ్జే నని ధర్మకర్తల తరపున కోపల్లెకృష్ణారావుగారు వ్రాసిరి.

రంగూరు బియ్యము ధర తగ్గుట:—ధర లభింపక గా తగ్గుచున్నది. జావా నాకలెండువలననో విలువబడినది తెలియుచున్నది. దీనిని చాలవంది నమ్ముటలేదు గాని బావాకు బియ్యమును ప్రయోజితులను తీసికొని పోవచున్న హాలంకు నాక విలువబడినదన్న మాట నిజము. ఈవార్తవలన అనేక వడంతులు కలిగియున్న మందమయ్యెను.

పెద్దాపురమునందలి జగపతి (ప్రింటింగరు)గారు వారి క్యాలెండరు మాకార్యస్థానము పోసిరి. 1918 ఏప్రిల్ మొదలు 1919 మార్చి వరకును తేముల వివరము నీ క్యాలెండరు దెలుపుచున్నది. ప్రతిపుటయందును, జోషి నాగకరమకు నుభాపితములు పొందుపరచబడినవి. భాషైకరాష్ట్రవిభజన నున సరచునము, అందుకై ఆంధ్రోళ్లనము జయపరచుచున్నము, దేశభాషలో విద్యభ్యసించ వలయుననియు, మొదలగు వాక్యములు చదువరుల కుత్సాహము గలిగించ గలవు.

ఆంధ్రపురము జిల్లా ధర్మగంధుండి ఒకవిలేఖకు నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. మా గ్రామ సమాజ నుండిగల గత ఫిబ్రవరి 10 తేది యాదివారము సాయంత్రము 8 గంటలు మొదలు 6 గంటలవరకు దాట్ల వెంకటాచార్య విజయరామరాజుగారు, దువ్వూరి న్యాయావారాయణ మూర్తిగారు లింగం వేంకటాచల పతి రావుగారు కలసి స్వీటు ద్రవ్యము చేతనే "దశద్రవ్య కృతందానం కోటికృష్ణ ఫలం భవేత్" అను పండిత గూర్తిననుసరించి బీదల కవిచ్చిన్నముగ నన్నకత్తము లొసంగి గ్రామనాయకును సార్థక పరిచిరి.

కొల్లేరు రైతుల సభ:—ఈనెల 11-న తేదీని రైతులు సభ చేసిరి. చిరకాలము నుండి పల్లముగా నుండునట్టియు మునుకలో చేరునట్టియు భూములకు నూడ దండనకి న్ను విధించుట న్యాయముగాదు. ఈ వత్సరమే పెక్కు వేల రూపాయలు దండన కిన్ను విధింపబడి నని దాఖలులవలన తేలుచున్నది. రైతులు చాల బలములపాలై యున్నారు. జమీందారీ యుద్ధాగ్ని యిచ్చుట నున్నాడు. ఆయనను నూడగా సహాయము చేసెద నని చెప్పెను. కైకలూరుకు మునుక కలన గత వత్సరము చాల నష్టము కలిగినది. రెండవపంట మార్చి నెల 15-న తేదీవరకు నీచుబడినది. నీచలేకున్న పంటలు పూర్తిగా పోవును. ఏప్రిల్ 15-న తేదీ వరకును గడు నియ్యవలెనని కల క్తరుకును ఇంజనీరులకును రైతులు తంతివాద నుండిరి. రిమిషనులను కోరిరి. దండనకిన్నులను రద్దుచేయగోరిరి.(తంతివాద)

కృష్ణాజిల్లా ముస్తాబాదా నుందలి మాజీకు తాలూకా రయితుల సంఘసభ 12-న తేదీచదివారంనోజున తేలప్రోలు గ్రామములో బందరుతాలూకా బోర్డు ప్రసిడెంటు వేమూరివేంకట నుబ్బారావు పంతులు ది, ఏ గారి యాజమాన్యమున సమావేశమైన నూజిడు తాలూకా జమీందారీ రయితుల రువాజుసభ యందు స్థాపించబడినది. నూజిడు తాలూకాలోని రైతులకుండు దుష్కస్థితిని తొలగించుటకు, రయితులకు ఆరోగ్యాధినివ యములను, అధికవిషయములను, కృష్ణసాయాభివృద్ధి మార్గములనుబోధించి వావిద్యాభివృద్ధి చేతనైసంతోషము తోడ్పడి వారి స్థితిగతులను బాగుగ తెలిసికొని పోరతనము వాకిని, జమీందార్ల లకును తెలియపర్చుచు, జమీందారుల యొక్కయు ప్రభుత్వము వారియొక్కయు సహాయమును పొందుటలో కృషిచేయుట సంఖ్యయొక్క ముఖ్యోద్దేశములు. నూజిడు తాలూకా గ్రామాదులన్నియు సంఘమునకు చేరియున్నవని కార్యదర్శి వ్రాయుచున్నాడు. గ్రామాదులలో భూమికలిగినట్టి గాని లేక సాగుచేయునట్టి గాని రైతులేవచ్చుట నివసించియున్న 18 ఏడ్లకు మించినగాని, పురుషుడుగాని సాలనకుఅధమము రూ॥ 1 కు తక్కువకాకుండ చందానిచ్చు వారందరును సంఘసభ్యులుగా చేర్చుకొనబడుదురు. వారిలో బీదవారుండి చందా యియ్యలేక పోయిన మానేజింగు కమిటీవారి యంగీకారముమీద సభ్యులుగా చేర్చుకొనబడుదురు. ఇతరసంగతులు తెలిసికొన గోరువా నూజిడు తాలూకా రయితుల సంఘము, ముస్తాబాద, కృష్ణాజిల్లాయని వ్రాసికొనవలయును.

ఫిల్లిను సర్కసు అతిజయ ప్రదము

అనేకజంతు ప్రదర్శనము వాశాత్త్యవస్య మహామృగసంపూర్ణము.

సిన్నటిరాత్రి చూడవచ్చిన అసంఖ్యాకులు "మనోహరమగు ప్రదర్శనము" అని ఏకగ్రీవముగ చెప్పిరి.

ఇంతవరకును చెన్నపురిలో కనివిని ఎటుగని అనేక జంతువుల మహాప్రదర్శనము.

ప్రజలు చూపిన యంతాసమున జంతువులు నుపొంగి యుత్సాహముతో ప్రవర్తించినట్లుండెను.

ఈ సంవత్సరము

ప్రపంచపు నూతన సృష్టిలో 35 అద్వితీయ ప్రదర్శక జంతువులు 35 ప్రతి రాత్రియును 9-15 గంటలకు ప్రదర్శనము జరుగును.

సాయంత్రప్రదర్శనములు: కనివారము ఆదివారములు సాయంత్రము 4-80 గంటలకు అందరికి అనుకూలమైన రేట్లు:—రు. 4,3,2,1 అ. 8 టికెట్లు మిస్సిస్సెతుకం పెనీయెర్ల దొంగును.

జీవితములు, నవలలు

- 1 గోపాలకృష్ణగోళితే 0.8-0 1 మంజువతి 1-12-0
2 మహాదేవగోవిందగణదేశి 2 జగన్మోహిని 0-10-0
3 రామశ్రీస్వామిఎం.ఏ.0-8-0 3 ఇందిరాసుంధరము 0-10-0
4 నివేదితాసోదరి 0.8-0 4 రంగరాజు 0-14-0
5 విదవభాగ్యచక్రవర్తి 0.8-0 5 అమృతశర్మి 1-4-0
6 వార్షింజ ప్రభువు 0.8-0 6 కళావతి 0-12-0

వై 2 గ్రంథముల నొకపర్యాయము కొనువారికి తపాలాఖాంలు మేమే ధరించెదము. (932-409)

ఎం.ఆర్. కృష్ణారావు అందుకో, నెల్లూరు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడీప్, మాంటు రోడ్, మదరాసు.

ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు న్యాయమైన నెలకు దొరకును. కృష్ణలాలాచారి సాహిత్యము. డాక్టరు. ఆచార్య-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. పి. ఎం. (943-887) మే జన్మ.

నార్తరకాసర్కార్సు లైఫ్ ఎమ్మ్యారన్సు కంపెని లిమిటెడ్ (లిక్విడేషన్లో నున్నది) నో టీ సు. (1087)

జీవితభీమా పోలీస్సోల్డర్లన్నా, వివాహసహాయ భీమా పోలీస్సోల్డర్లన్నా తన లిమిటెడ్ కెము కాగితములను 1918 వ సం॥గం మార్చి నెల 18 వ తేదీ లోగా యీ క్రింద సంతకము చేసినవారి చేర పంపుకోవలెను. ఈ క్రిందవ్రాసిన భోగట్టాయును, కాగితములును పూర్తిగా పంపని యెడల క్లెములు జాపితాలో నమూనా చేసికొనబడవు.

- 1. పోలీసీదారుని చేరు, 2 పోలీసీ నెంబరు, కాను, (జీవితభీమా, లేక వివాహభీమా, లేబిలు నెంబరు) 3. భువన చల్లిండ్ల ప్రీమి యువరాజు రసీను, 4. జీవితభీమా లేక వివాహభీమా ఒరిజినల్ పోలీసీ, 5. ప్రీమియములు యవరివద్ద చల్లింపబడినవో ఆ యేజంటు చేరు, ప్రస్తుతపు చిరునామా, 6. ఇదివరకే క్లెములు కాగితములు దాఖలుచేయబడిన యెడల, యెవరివద్ద దాఖలుచేయబడినదియును, అందుకుగాను ఇయ్యబడిన రసీదును పంపవలెను. ఒక్కొక్క పోలీసీ కెమునకు ప్రత్యేకముగా భోగట్టావ్రాయవలయునేగాని, ఒక్కొక్క ములో ఒకటికంటె అధికము పోలీసీలభోగట్టావ్రాయకూడదు.

ఏజంటును, ఇతర క్రెడిటర్లును కూడా తమ హక్కులను వైని వ్రాయబడిన లేబిలోగా, వపుచర్చ మున్నగు రుజువులతో, దరఖాస్తుచేసికొనవలెను. వై తేదికి పిమ్మట దాఖలు కాబడిన క్లెములు అంగీకరింపబడవు.

12 Dalhousie Square) M. K. Dandeker, Calcutta. Incorporated Accountant Liquidator

బెజవాడ మ్యునిసిపల్ కౌన్సిలువారి ప్రకటన.

1918-19 సం॥ పబ్లిక్మ్యున్సిపల్ అనగా రోడ్లు, యిండ్లు (డ్రెయిను కాలువలు మొదలైన మ్యునిసిపల్ పనులు కంట్రాక్టు పుచ్చుకొన దలచినవారు ఈ నెల 20 వ తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలలోగా బెజవాడ మ్యునిసిపల్ వైరుమెన్ గారి ఆఫీసులో సీలుచేసిన టెండర్లు దాఖలు చేసికొన వలసినది. టెండరు తోరు. 1000 ధరానకు దాఖలుచేసుకొన వలసినది. సదరు యీ టెండర్లు ది 25-3-18 తేదీన తెరువబడును. అన్ని టెండర్లు వైసలు అయిన పిదప ఒప్పకోబడిన టెండర్లతాలూకు సొమ్ము తిరిగి యిచ్చివేయబడును. పెద్దదాఖలులేకుండా రాని సంజాయిషీమ్యునిసిపల్ ఆఫీసులో అడిగి తెలుసుకొనవచ్చును. అంగీకరించిన టెండరుతాలూకు సొమ్ము రెక్కల, ఆడిటుగారి తనిఖీఅయిన పిదప వాపసు చేయబడును. (1105)

చునిసిపల్ ఆఫీసు బెజవాడ. } ద. బి. వెంకటపుయ్య. CHAIRMAN M. C. Delegate

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము.

ఈ ఆశూర్య గ్రంథములో జర్మనీ గారడే, యోగవృష్టి, కనుకట్టు సభకట్టు, పదకాయ ప్రవేశవిద్య, వాయువేగ మహావేగము, హస్తలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, క్రియాసాధనము, మంత్రశాస్త్రము, భూతజైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చిట్టచేకతమామలు, విచిత్రవిద్యల గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యునియాయువుచేయుట, చీకటిలోచదువుట, నీళ్లచేర నడిచిపోవుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, నీరముతో సమాధియగుట, మనుష్యుడు చిలక యగుట, పెద్దపులిని చేసి చూపించుట, మనుష్యుని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, శరీరము చేని తలకాయచేత మాలిలాడించుట, కండ్లకు గంతలు కట్టుకొని చూడకుండా వస్తువులపేర్లు చెప్పట, భూమిపయన గజము యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిగ్రాహముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి.

ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యున్నతముగా మేజిక్ చేయగలరు.

డబ్బు సంపాదించుట కిది నులభమైన మార్గము.

నెలకు వందలకొలది ద్రవ్యము అర్జించుకోగలరు.

ఈ నెడ గ్రంథము అచ్చుపడచున్నది ఈ గ్రంథమును వి. పి. గ 15 రూపాయలకు అమ్ముచును. ధరభాస్తు ధారులకు యీ గ్రంథమును రు. 4 ల కే ఇవ్వబడును. ధరభాస్తు ధారులనగా తమ ధరభాస్తుతోకూడ రు. 4 లను యీ క్రింది విలాసమునకు తీక్షణమే చదియూర్చుర చేసి తమ పేరును రిజిస్టరు చేయించుకోవలెను. (894-984)

పి. ఆర్ జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

సీతాన్వేషణము లేక లంకా దహనము.

అయిదంకముల నాటకము.

మధురాలా! పద్యములు! క్రావ్యము గు పార్శ్వమిట్లు!! ఇయ్యది మృదుమధుర శైలిని వ్రాయబడినది. జనసామాన్య మున కెల్లరకు సుబోధకము. ప్రదర్శనానకూలముగ నున్నది. భక్తిరసపూరితమైన చక్కని కర్ణాటకాది వర్ణపెట్టులతో నిండియుండును. ఒకపర్యాయము చదివినను, ప్రవర్తించినను విడువదు. దీనినిగూర్చి నెల్లూరువా ప్రభుత్వమును బందరు నోబిలు కాలేజీ ప్రాధాన గు శ్రీయుత ముత్తరాజు నుబ్బారావు ఎం. ఏ. గా రొసంగిన యభిప్రాయమును చదివిన ఈ నాటక రాజము యొక్క ప్రాశస్త్యము చదువరులకే బోధపడును. పుస్తకము లరీదు రూ॥ 1-0-0. పోస్టాఫీసులో పేజు. గ్రంథకర్త:— చనుమర్తి యుజ్జ నారాయణశాస్త్రి, (880) భోజ్జల్లి శేట, బంగళు

స్వదేశి పలకలు. (1090)

బాలుగకుగాను మేము స్వదేశి పలకలను తయారు చేసియున్నాము. సీనారేఖలచట్టముతో నమర్చబడి యున్నది. చేయిబాజిపడిన పగులవు. చాలకాలమువరకు గట్టిగా నుండును. వైజు 10" X 8" నెల 1-3 అణాలు 5.

మొత్తముగా తీయువారికి ప్రత్యేకధరలు.

ఎడ్వర్డు అందుకో, గుంటూరు.

మోటారు బస్సులు (1091)

వెలకు సిద్ధముగా నున్నవి. ఇరువదిమంది కూర్చుంటు అనుకూలమై క్రొత్త మోటారుబండ్లు మావద్ద నున్నవి. తక్షణం డెలివరీ చేయబడును.

సాల్ ఇండియన్ మోటారు కంపెని, 45 పీటర్సువీడ్, రాయపేట, నల్గొండ.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయిండ్లను చేయరంగులను తక్కువధరలకు కొని మోసపోకుడు.
అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయనది యొక్కటియే.

వైయలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటుమాస్టిక్ సాల్యూషన్."
Wailes Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని పంటలకు కప్పులకును నువ్వుయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల
మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపల్ కార్పొరేషన్లు
వర్క్సువారు బాగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ
చూచినను వాడుచుందురు. చాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజ్యు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ కోంపెనీ లిమిటెడ్, బొంబే.

తెలపాపెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

వై కామెంజువ్ నోరునప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

K. B. JOSHI & Co,

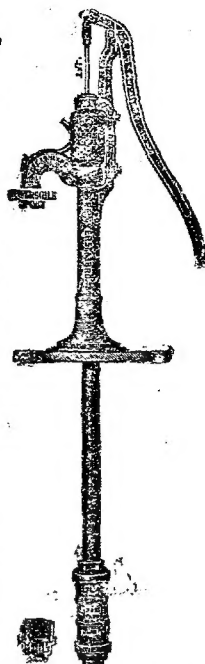
32, Hornby Road Fort,
BOMBAY.

LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the largest available Hand Pump on the Market. Very useful for Shallow Water. Large capacity to suit small irrigation write for particulars and prices (537)

ALSO

Hand Pumps for very deep wells up to 150 ft; Tank Pumps of new pattern, ready in stock. Write at once for further particulars.

సెగరోగములకు అమూల్యమైనమందు.

గొనాజోన్

మూత్రద్వారములగుండా గ్రవింపు యెట్టి కఠినవ్యాధి యైనను ఒకవారములోరల కంట, నోప్పి, గ్రవణము మొదలగు వానిని మిగుల సమృద్ధముగా ఇది తుడుపును. అనేకమైన శ్రేష్ఠమైనటువంటిన్ని హానిచేయనటువంటి మందులచే తయారుచేయబడినది. ఇదితిత్తుల మే గుణమునిచ్చుచు వ్యాధికి సంబంధించిన పుంసలను అడుగంట నాశము చేసి రాను రాను వ్యాధిని పూర్తిగా మాన్పును. చుట్టియు వ్యాధిని మరల వ్యాపించకుండ చేసి దేహమునకు బలమును ముఖమునకు కాంతిని నిచ్చును. ఒకతూరి వాడిచూచిన దానిగుణము మీకే తెలియును. ఏకేషము వ్రాయననవరము లేదు. (1081)

A. H. Solomon & Co., (Dept. A. D)
No. 29, Thana St. Chintadripet, MADRAS.

391 పాల్వపు పేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల నిప్పుడైనను పరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునకు లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించబడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే క; బర్మా, సిలోన్, మలయపెన్, గోవా, ఫిజి, బెంగాల్, ఈస్టాఫ్రికా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ సీ సిద్ధాంతమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేముక లోకామయహార" కస్తూరి మాత్రల సీసా మీ యింట నున్నచుండల, మాటికి బైర్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొర పెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, శుష్కవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, పలబద్ధకము, దగ్గు, గజమునోప్పి, బలహీనత, అసారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్నబిడ్డలకు లుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాంతపు సేవనచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

బైర్యులలో ననేకవిధము. లగునట్టియు సుపయోగకరములగు కస్తూరిక మాత్రలనుండియే యావధములను తయారు చేయుచుండును.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార సుతులు, ప్రతి సీసా చుండును ఇంచును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుసానపత్రిక, ప్రతిసీసాలో సా. యంతును. 250 మాత్రలన్న సీసా 4 అణా మాత్రమే.

6 సీసాలు నోకనాటి బెస్టింగ్ కంటాకుల ఖర్చునోచేరి రూ. 1-12-0
12 సీసాలొకసారి కొనిన 2-12-0
25 సీసాలొకసారి కొనిన 5-0-0
సరుక్తులొగములకు మాన్యు అనువాదమును సిద్ధాంతములు తొలకును.

వినియోగము:—ప్రతి సీసా రాముపై బైర్యులొక పైసాను

1000

రూపాయలు

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

బహుమాన మియ్యబడును.

మీరు బలహీనులుగా నున్నారా! అయితే ది. మన్నాలాల్ గారిచే తయారుచేయబడిన లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బను సేవించండి. దీనిని సేవించిన యెడల ధాతువుప్రే, రక్తపుప్రే, విశేషబలము, ఆకలి ఎక్కువ

గెజెట్ నెం

మొదలయినవి. కలుగును స్వచ్ఛస్థితియు, ధాతువు మూత్రములలో కలిసిపోవుట, నీరుచురుకు, బహుమూత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మానును. దీనివలన మంచి గుణము పొందిన అనేకులు రంగోస్, పివాంగ్, సిలోన్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్, ఈస్టాఫ్రికానుండి బహుమానపత్రికలు విశేషముగా పంపియున్నారు. కావలసినవారు అగ్రజ్ఞాప్తాంతును పంపినచో బహుమాన పత్రికల కాపి పంపుదుము. ఇది అబద్ధమని రుజువుపరచువారికి వై కనకపరచియుండు బహుమానము యియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమాలముగా పొందవచ్చును. పార్శ్వమున కొను నప్పుడు "ది. మన్నాలాల్" అని యుండుట చూచి తీసికొనవలయును. అనుసాన పత్రిక పార్శ్వములో పంపబడును. ఏతెంట్లు కావలసియున్నది. 16 రుపాయలు లేట్టి వెల రూ. 2-0-0. కపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు,

సాలామిసిరి మురబ్బా డిపో, బెంగళూరు సిటీ.

(619)

సుందరము! స్వదేశీయము!! ఉపయోగము!!!

అందమైన 1918 క్యాలండరు

మార్చి 31 తేదిలోపు అమృతాంజనము డిపోవారి రు. 5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-5 పి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

సి. డి. క కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చుచో మా జవాబుదారి యుండదు. కొందఱ ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాభంగము గలుగకుండుటకు త్వరపడుట యుక్తము.

తామరలైలము	గజికిలైలము	మోహినీలైలము
డబ్బీ 1-5 0-6-0	డబ్బీ 1-5 0-4-0	సీసా 1-5 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాంతము

ఈ డబ్బీతో వెల రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-5 రూ. 5-4-0

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయించబడుచున్నది.

అమృతాంజనం డిపో,

109, ప్రేమేశ్వర్, బొంబాయి.

6, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.